

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

arka kapak

Bütün savaşların esas kahramanları kadınlardır.

Ve savaşlar yalnızca insanları değil, türküleri de öldürür.

1911...

Yemen...

Birbirinden zorla ayrılan iki kardeş.

Çöl ve ateşin kavurduğu, yemenisine sarılmış küçücük bir kız.

2014...

İstanbul...

Yemen türküsünün kayıp mısrasını arayan bir kadın.

Geç gelen aşkın ve umudun peşinde bir adam.

Okurlarının, "geçmişin ve bugünün kadını en iyi konuşturan yazar olarak andığı Bahadır Yenişehirlioğlu, binlerce askerin şehit olduğu Yemen Cephesi'nin gölgesinde, birbirinden ayrı düşen iki kardeşin hikâyesini Yemen türküsüne ve bugüne ustaca bağlıyor.

Havada bulut yok, bu ne dumandır Mahlede ölüm yok, bu ne şivandır Şu Yemen elleri ne de yamandır Giden gelmiyor, acep nedendir

Hüzün, sevinç, tarih ve ölümsüz sevdalar...

AŞK ÇÖLÜ; Bahadır Yenişehirlioğlu'nun kaleminden.,.

© timasyayingrubu

tarayan hülya leke

AŞK ÇÖLÜ

Bahadır Yenişehirlioğlu

Türk Roman-Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 3754 Edebiyat Kitaplığı-Roman | 181

YAYIN YÖNETMENİ İhsan Sönmez

KAPAK TASARIMI

Ravza Kızıltuğ

I. BASKI

Ocak 2015, İstanbul

4. BASKI Mayıs 2018, İstanbul

ISBN

ISBN 978-605-08-1879-6

TİMAŞ YAYINLARI

Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,

Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul Telefon: (0212) 511 24 24 P.K. 50 Sirkeci / İstanbul

timas.com.tr timas@timas.com.tr facebook.com/timasyayingrubu twitter.com/timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT Çınar Matbaacılık Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad.

Atahan No: 34 Kat 5 Bağcılar / İSTANBUL Tel: (0212) 628 96 00 Matbaa Sertifika No: 12683

YAYIN HAKLARI © Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

EDİTÖR

Tuğçe İncoğlu

9786050818796

AŞKÇOLU

Bahadır Yenişehirlioğlu

BAHADIR YENİŞEHİRLİOĞLU

1962 yılında Akhisar'da doğdu. 1985 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Otuz yıl boyunca serbest avukat olarak çalıştı. Çin, Fransa, İspanya, İsviçre, İtalya, Almanya, İngiltere, Bosna Hersek, Karadağ, Hırvatistan, Fas, Tunus, Mısır, İran, Pakistan, İsrail, Suudi Arabistan, Ürdün, Suriye, Dubai, Bahreyn gibi ülkelerde halklar ve toplumlar üzerine araştırmalarda bulundu. Beyaz Usta Siyah Çırak ile başlayan yazarlık serüveni Kerime, Son Hasat, Aşk Cephesi, Aşk Çölü, Kanaviçe, Kara Güneş ve Tahta At kitaplarıyla giderek genişleyen bir okur kitlesine ulaşmasını sağladı. Evli ve iki çocuk babası olan Bahadır Yenişehirlioğlu, Cins dergide düzenli yazılar yazmakta, TRT ekranlarının sevilen dizisi Payitaht/ Abdülhamid'de Tahsin Paşa karakterini canlandırmaktadır.

yenisehirlioglu.com

twitter.com/yenisehirlioglu

instagram.com/yenisehirlioglu

BÖLÜMLER

HATIRALAR YEMEN 1911 (KISMET) I 7

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (NAGEHAN) / 18

REDİF ASKER URFA 1911 (MEHMET) / 31

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (NAGEHAN-TARIK) 1 43

RIHTIM

İSKENDERUN 1911 (MEHMET) / 56

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (NAGEHAN-SERHAT) / 71

YENİ VATAN YEMEN 1911 (KISMET-GELİN) / 92

HER YER ÇÖL YEMEN 1914 (MEHMET) / 104

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (ŞOK) / 131

ZOR GÜNLER YEMEN 1918 (MEHMET) I 154

KAVUŞMA YEMEN 1918 (MEHMETKISMET) I 171

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (NAGEHAN-SERHAT) / 192

KARŞILAŞMA YEMEN 2014 (NAGEHAN- TARIK) / 206

HATIRALAR

YEMEN 1911 (KISMET)

Hasret sanki sinemde durmaksızın kanayan bir yara... Hatıralar yazmakla dinlenen ruhuma bir ilaç... Uçsuz bucaksız bu sahra denizinde ise her vaha sen ve her ulaştığımda biraz daha uzaklaşan sinen...

O günü hiç unutmuyorum, en ufak bir kıvılcım her şeyi sil-baştan hatırlamama yetiyor; bir daha, bir daha yaşıyorum sanki zihnimde. Bize anne olmaya çalıştığı ilk gün, işte o ilk gün ayrıldık biz birtanem. Neden ayrı düştük, bunu şimdilerde çok daha iyi anlayabiliyorum ama yaşadıklarımız da ortada, zamanı geriye sarmak mümkün değil. Bu yüzden şimdi derin depremler yaşıyoruz. Daha doğrusu ben yaşıyorum ya, senin de yaşadığını düşünüyorum.

Seni kazanabilmek için elimden geleni yapmışım. İdrak paramparça olmuştu, sorularıma verilecek cevapları duyma-yaysa benim gücüm el vermemişti. Ama yine de küçücük bedenimle hiçbir şekilde karşı koyamayıp gitmek zorunda kaldığım gün adeta dünyadan ayrılmış, tek başıma zifir ka-

ranlık bir denize açılmışım. Elimde kalan tek varlığım olan seni geride bıraktığım o hayalî dünyada esir bırakılmışım.

Beni ummanın ortasındaki ceviz kabuğuna bindirdiklerinde, karşı tarafta sen, bu tarafta ben... Ayrılığın şaşkınlığı ile tir tir titreyen o iki küçük beden... Sana mı yansam, bana mı yansam? Korkularımız zemheri bir ayaz tenimizde... Dünya yok olmuştu sanki; bir sen vardın, bir de ben. Geri kalan ne var ne yoksa yerle yeksan...

Sen her yerde, ben her yerde... Sen hiçbir yerde, ben hiçbir yerde...

Hangi mevsimdi bunu bile unuttum ama boynuna bağladıkları kırmızı atkı, benim başıma bağladıkları siyah şaldan dolayı diyorum ki, güzdü mevsim. Bahar çoktan dökmüştü bütün çiçeklerini ve dallar kuruyakalmıştı soğuya gebe. Ne var ne yok geriye çekilmiş, kurumuştur toprak.

Salıncakta sallandığımız gün duruyor mu hâlâ zamanı dondurduğum anda? Bir onu hatırlıyorum, bir de anamın arkadan esen güven dolu kokusunu...

Yaprakların aralarından süzülen güneş gözümü alıyor havaya uçtuğumda. Sıranı beklerken seni düşünüyorum, "Haydi in abla artık diye bağırmaclarını.

Ne güzel günlerdi ah, ne güzeldik! Ömrümü tarih düşüp ayrıldığımız rıhtıma, her an seni özledim. Hangi ergüvanın moru daha güzeldir bizim bahçemizdekinden? Bizimkilerden gayrı biliyorum yalan bütün morlar.

Şimdi benden uzaktasın. Ne çabuk geçti zaman, biz ne çabuk büyüdük de büyüdüğümüzü bilemedik?

Değil gül yanaklarına dokunmak, hayaline zar zor ulaşıyorum artık. Ne kadar büyürsen büyü, ceviz kabuğundan sana baktığımda gördüğüm, Firdevs Teyzenin kucağındaki, yanakları al al olmuş halini büyütemiyorum bir türlü. Seni adam yapıp da kardeşim diye bağırma basamıyorum. Sende sakinleyip huzur bulmayı hayal ediyorum sürekli. Gariptir ama anamın, babamın kokusunu sende bulacağımı umuyorum. Bu yüzden hep çocuk, hep küçük kaldın zihnimde. Bense koca bir kadın oldum yılların içinde

savrulan...

Ayrılık hasreti vurdu bağrıma. Neden ayrı düştük sanki! Yalnızlık çölünde mahzun biriyim. Gönlüm ateş sanki... Hasret ise elime batmış ve bir türlü çıkmak, bilmeyen bir kıymık...

Hayata küstüm; çünkü beni senden, seni benden çaldı. Kalpsiz bir bedenle, çölün orta yerinde, ortada bıraktı beni savunmasızca. Kızardım, dalından koparıldım, yavuklu oldum, sahiplenildim, ana oldum ama bil ki hep eksik kaldım. Üredim, soy oldum ama soyuma bir türlü kavuşamadım ya, buna yanarım.

Çırpınır hâlâ yüreğim ayrılık yasında, gönül deryamın bütün kayıklarının kürekleri kırık. Elim ulaşmaz ummana çekmeye suyu senin bulunduğun yere.

Çöle kök salmanın derdinde unuttum ne varsa düne dair. Ne zaman suskun çölü adımlasam, her günün ardında umuda yakalansam, koca karı olsam, ruhumu gül yapraklarına, işlenmiş atlas bohçalara sarsam yine de mutlu olamam.

Adam oldun mu? Yavuklun oldu mu? Soyun, neslin? Ben evlatlarına hala oldum mu?

Küheylanım ovalarımızda geziyor musun ağır adımlarla? Yağız, civan bir adam olarak ateş atıyor musun âşıkların bağrına? Gece pencere altlarında bekliyor musun gönül eşini? Arıyor musun türküler dolu zamanlarda sevdiğini?

Kul bu kadar mı uzun tutulur hasrette?

Bilirim isyan etsem de, yine yana yıkıla tövbe ederim. Nereye baksam, gözlerim arar seni. Yalnızlık nükseder sessiz gözyaş-larımda.

Ummanın kıyısındaki rıhtımda mahzun birileri bekliyor hâlâ. İki acı nefes; biri sen, diğeri de ben. Nefeslerimiz bitap beklemekten, bilmem ki neylesem?

O güne dönersek... Hâlâ kulaklarımda, bugün gibi taze duyduklarım. Unutamıyorum. Hatırlıyorum da her ikimizi birden alamayacaklarını konuşmuşlardı arka odada. Konuşmalarının bir kısmını duyabilmişim. Tam anlayamasam da içime bir kor düşmüştü.

Duyduklarımı idrak etmekten çok uzaktım ama içgüdüsel olarak huzursuzdum.

"Her ikisini de alamayız Firdevs, küçük olanını al. Seni anne bilecektir. Hem ben oğlum olmasını istedim yıllardır."

"Neden?" sorusuna bugün hâlâ cevaplar arıyorum ve bulduklarım asla huzur bulamıyorum. Bunu neden yaptıklarını... Annemle babamı kaybetmemizin sonucunu nasıl oluyor da kendilerine bir kazanç olarak dönüştürdüklerini... Kendilerince hayır işliyor gibi göründüklerini ama iki kardeşi birbi-

rinden ayırmakla ne büyük günaha girdiklerini şimdilerde çok daha iyi anlıyorum. Hayatın onlara vermediğini büyük bir acıya imza atarak zorla aldıklarını, güya Mehmet'i Allah'ın bir lütuf gibi onlara sunduğu aldatmacasını yaşadıklarını ve çevreye böyle gösterdiklerini çok daha iyi anlıyorum şimdi.

"Her ikisini de alamayız Firdevs, küçük olanını al."

O esnada kardeşimin elinden tutuyordum. Bu sözü duyduğumda daha çok sıkıldığımı hatırlıyorum elini. "Abla canımı acıyorsun" demişti usulca. O zaman kendime gelmişim. Bu kez çocuk aklımla ayrılmamak için boynuna sarılmışım. Böyle yaparsam, kenetlenirsem bizi ayıramazlar ya da acırlar halimize diye düşünmüştüm. Kardeşimle ne kadar böyle sarılı kaldık, hatırlamıyorum.

Nice sonra odadan çıkmışlardı. Her ikisi de gülümsüyorlardı. Bu gülümsemenin beni korkuttuğunu hatırlıyorum. Ortada garip bir hava hâkimdi, onların da tedirginlikleri yüzlerinden okunuyordu. Her zamankinden daha şirin ve sevecen davranmaları beni iyice ürkütmüştü. Olanca gücümle bağırdım, "Biz ayrılmak istemiyoruz!"

Annemle babamın en yakın dostlarıydılar, onları çok severdim de... Gidip gelirdik birbirimize. Akşamüzerleri annem ya da Firdevs Teyze birbirlerine çay içmeye gider, sohbet ederlerdi. Onlara gittiğimizde kardeşimle bahçelerinde oynardık. Özellikle erik ağacının dalma asılı bulunan salıncağa binmeyi çok severdik. Yaprakların arasından güneşi izlerdim. Sallandığım sırada başımı arkaya doğru atar ve hayaller kurardım. Kâh gözümü alır, kâh saklanırdı yaprakların arasına güneş.

II

Gariptir, bu ailenin hiç çocuğu yoktu ama salıncakları vardı. Hatta evlerinde bez bebekler, tahta bir at ve çeşitli oyuncaklar... Kardeşimle oynamamıza da izin verirdi Firdevs Teyze mutlulukla. Neden çocukları yoktu? Bunu bilmiyorum. Çocukları olmadığı halde neden oyuncakları ve bahçelerinde bir salıncak vardı evlerinde? Bunu da bilmiyorum. Ama anneme hep çok nasipli olduğunu söylerdi. Kendisinin ise çok nasipsiz olduğunu... Züriyetinin devam etmeyeceğine çok üzüldüğünü... "Züriyet" kelimesinin ne anlama geldiğini o yaşlarda bilmiyordum. Devam etmeyecek şeyin onu neden üzdüğünü... Bir an için ben de üzüldüm ama daha sonra üzmekten vazgeçer, sallanmaya devam ederdim. Ne de olsa züriyet denen şey elbet bir gün devam eder ve üzüntüsü geçerdi.

"Karnınız acıkmıştır yavrularım, haydi gelin size yumurta kırayım" demişti, "Biz aç değiliz" diye reddetmişim hırçın bir ses tonuyla.

"Ama annem sabahtan beri hiçbir şey yemediniz. Hem çok yoruldunuz, ağladınız. Bütün gün ayakta kaldınız. Haydi beni üzmeyin de gelin yemek yiyelim. Dilerseniz peynir kızartırım. Annenizin yaptığı gibi..." demişti.

"Sen bizim annemiz değilsin!" diye karşılık vermişim.

"Anneler evlatlarını birbirinden ayırmaz. Onları birbirinden koparmaz, kardeşi kardeşten asla ayrı tutmaz" demeyi akıl edememişim çocuk aklımla. Şimdi keşke bunları söyleyebil-seydim diye hayıflanıyorum.

"Ama evladım ben sizin teyzeniz sayılırım; hem teyze, anne yarısı değil mi?" diye karşılık vermişti. Mehmet'in gözlerini

12

bana dikip "Abla ben acıktım" demesi üzerine bütün direncimin, güçlü görünme çabamın yerle bir olduğunu hatırlıyorum. Kırmızı yanaklı Mehmet'im açlığına hiç dayanamazdı. Sonrasında o küçük elin avucumun içinden usulca kaydığını, Firdevs Teyze'nin elini tutarak, "Ne yiyeceğiz?" dediğini hatırlıyorum." "Hah evladım benim, kuzum, acıktın tabii. Şimdi ben sana ne güzel yemekler yapacağım. Ablasıyla yiyecek benim oğlum!" Firdevs Teyze'nin bu anaç ve şefkat dolu yaklaşımı, eğilip kardeşime sarılması ve zorlanarak da olsa kucağına almaya çalışması beni şaşırttı. Ama benim aklım hâlâ duyduklarımdaydı, o esnada "Bizi bu kadar seviyorsa, neden ayırmak istiyor acaba?" diye düşündüğümü unutamıyorum. Artlarından bakakalmıştım. Firdevs Teyze kucağında Mehmet'le mutfağa doğru gitmiş, bense odada kalakalarak Firdevs Teyze'nin kocası Tufan Amca ile göz göze gelmişim. O da ayağa kalkarak usulca bana seslenmişti, "Haydi mutfağa!"

Kendimi çok garip hissetmişim. Mutfaka gittiklerinde bir daha Mehmet'i göremeyeceğimi, annemle babam gibi buhar olup uçacaklarını zannetmişim. Ardından, bu düşüncenin verdiği tedirginlikle, olanca hızımla mutfağa doğru koştuğumu hatırlıyorum. Eğer yanlarında ben de olursam yok olamazlardı.

Ama bunların aksine başka bir şey yaptım. Hışımla mutfağa girip, "Çabuk kardeşimi bana geri ver! Yoksa seni döverim!" diye bağırığımı hatırlıyorum. Firdevs Teyze ise kucağında kardeşimle bakakalmıştı.

"Çabuk kardeşimi bana ver dedim! Ver kardeşimi!"

13

Bu koca çölün orta yerinde bugün bile çaresizce haykırışlarım kulaklarımda çınlıyor.

"Anneciğim neden böyle yapıyorsun, bak kardeşini korkutuyorsun" demişti.

"Bana anneciğim deme. Kardeşime de deme. Sen bizim annemiz değilsin!" dediğim esnada masanın

üzerindeki cam bardağı elime alıp olanca gücümle yere çarpmıştım, her yere cam parçaları savrulmuştu.

Paramparça olan bendim aslında ve hâlâ eksik parçalarımı arıyorum bu uçsuz bucaksız çölde.

Kucağında kardeşimi tutan Firdevs Hanım, "Aman Allahım!" diye korkudan sıçramıştı.

Tam o sırada iki güçlü elin omuzlarımdan tutup beni arkamdan kavradığını, "Bağırmaya devam edersen seni bir güzel pataklarım!" dediğini, benimse olanca gücümle yüzüne tükürdüğümü, ardından kollarını tırmalamaya çalıştığını hatırlıyorum. İşte tam o sırada inmişti güçlü bir tokat yüzüme ve bütün dünyam kararmıştı. Mutfağın yaprak desenli karolarına doğru savrulduğum sırada o acı sözlerle cam kırıklıkları elime değil, adeta kalbime saplanmıştı.

"Sizin anneniz de, babanız da öldü. Bundan sonra kardeşin bizim ve sen teyzenin yanına gideceksin Kismet!"

Yüzüme inen tokadın şiddetiyle mi, yoksa duyduklarımdan mıdır bilinmez, oturduğum yerde ağlamaya başlamıştım. Korkmuştum. Çok korkmuştum.

"Teyzem mi? Benim başka teyzem var mı? Benim teyzem sen değil misin? Öyle demiştin Firdevs Teyze" demiştim çaresiz-

14

lik içerisinde. Bu ânın acısını, savunmasızlığını, dermansızlığını unutmam mümkün mü? Asla! Çaresizlik içinde bakıyordum Mehmet'i elinden tutan Firdevs Teyze'ye.

Kader kurmuştu hükmünü. Zaman dağıtıyordu örülü saçlarımı tarumar. Zemheri bir ayaz dünden bugüne huzur denen duyguyu uzaklaştırıyordu benden.

Şimdi geriye, yaşadıklarına bakıyorum. Genç bir kadın olarak eski anılar gözümün önünden akıp gidiyor birer birer. Bütün anıları tekrar seslendiriyor; bir daha, bir daha yorumluyorum. Belki söylemek isteyip de söyleyemediğim her şeyi şimdi haykırıyorum. Hoş, söyleyip söylemediğimi bile tam hatırlamıyorum ya... Yine de içimde kalıp da söyleyemediğim ne varsa söylemişim gibi yorumluyorum şimdilerde.

Bir kez daha "Küçük bir cana bu yapılır mı?" diye düşünüyorum penceren ardındaki uçsuz bucaksız çölün dinginliğine bakarak. Tokat yanağımda kor gibi bir acıya dönüştüğü sırada, yüreğimdeki çaresizliğimden şu cümleyi kurduğumu çok iyi hatırlıyorum:

"Ben de gitmeyeyim o zaman. Mehmet'le kalayım. Yemek de yiyeceğim söz!"

Zaman, ey zaman! Hükmünü öyle ya da böyle bağırtı bağırtı koyan zaman! Zaman ki ne yaman!

Çatıları uçup dağılmış haneler... Ana olmadan, baba olmadan hane mi olurmuş? Bir telaş yaşanacak kanat çırpıntılarında. Gök ağaracak, yer ağaracak ve bir çiğ tanesinde sabahlar ola-

15

cak. Sıcak bir kanat altında güven duyulacak. Yuva dediğin bu değil mi? Benim haneme, yuvama neler oldu böyle de bütün kapıları ardına kadar açıldı? Ne sıcak kaldı, ne yer, ne zaman içinde. Bir rüzgâr aldı da savurdu mu dört bir tarafa hoyratça bütün neşeyi? Küçücük beni seyredecek miyim böyle sürekli?

Ah yetimlik, ah öksüzlük, ah cansızlık, ah cana dokunama-ma, ah geçmişte kalan yaralı çocukluğum!

Kırılmıştı bütün kanatlarım, ortada kalmıştım. Kanadı bütün yaralarım oluk oluk... Ben bir taze fidan, nereye gidiyordum?

Elime bohçamı alıp, bilmediğim diyarlara savrulacaktım. Ayrılık, hasret, gözyaşı döşeli yalnızlığın her bir taşma basacaktım. Adımlarımı sayacaktı hasret, gözyaşı ve yalnızlık. Çocuk aklım tanıımıyordu yaklaşan ayrılığın ayak seslerini. Daha önceden hiç yaşamamıştı ki nereden bilsin? Çılgık çılgıla, hasrete sarılmış

yazdıklarına bakınca öğrenmiş diyorum şimdilerde.

Aylar, yıllar birbiri ardınca geçecek. Görücüye çıkmış bir kız edasıyla kaplı zaman, bütün suskunluğu haykıracak üzerime demek ki. Gözlere asla eşlik etmeyecek dudaklardaki gülümsemeler...

Sipariş verilmiş bir demet mutluluğun masaya bırakılması ve oracıkta köhneyip gitmesi gibi çakılı kalacak bütün yalnızlıklar alnımın orta yerine.

Hayatsız bir nefesin ne olduğunu anlayacak bütün hücrelerim sessiz bir çığlığa sarmalanmış olarak.

16

Demek çölden daha kuru bir ruh, her geçen gün biraz daha çatlayacak ve ayrılacak karşı kıydan. Derinleştikçe ayrılıklar, köprülerde kifayet etmeyecek derin yarlardan geçmeye.

Geceler dillenecek, geceyi bekleyecek aklım ve gittikçe daha da yalnızlaşacak...

Bahar dallarını uzak tutacak bana. Seyre dalacağım kuş cıvıltılarını, yağmurun damlalarını. Salacağım gözlerimden tane tane çığlıkları. Karşı kıyıda kurulmuş bir perde üzerinde belirecek bütün hayallerim ve binlerce def çalacak zillerini şingirdatarak sessizliğimin üzerine. Davullar ardı ardına gümbürdeyecek ve zurnaların en tiz seslerini bastıracak tırnaklarımın geceyi yırtan gıcirtısı.

Kendi kendime bile konuşmayacağım. Sesimdeki hüzne kulaklarım katlanamaz, sağır olurum. Galla kuyusu gibi derin bir sessizliğin içinde kaybolurum. Bir daha hiç susamam ve asla barışamam kendimle o zaman. Katlanamam. Bu yüzden bıkip usanmadan yazacağım.

Can cana yaşamak yok artık benim kitabımda. Bütün geceler ardı ardına bıkmadan usanmadan hükmünü böyle sürdürecektir demek ki. Ben her geçen gün büyüdükçe, içimde büyüttüğüm uru taşıyıp gideceğim demek ki gurbet ülkesine.

Artık ne bahar gelecek buraya, ne yaz; hep kış, hep kurak. Güneşin altında kavruluyor bütün ayrılıklar.

Fısıldanacağım bir hayalim bile olmayacak.

Dallarına kuşlar konsa Allahım...

17

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (NAGEHAN)

Bütün öğrencilerin adeta gözünün içine baktığı profesör, amfiye girdiğinde alışık olduğu üzere deri çantasını masasına fırlattı. Dersi konusunda devamsızlığa tahammülü olmayan bu profesör öğrencilerin korkulu rüyası olmuştu. Pek çok öğrenciye dönem kaybettiren bu hocanın dersi bu yüzden diğerlerine nazaran daha kalabalık olurdu.

Ders başlamıştı. Profesör öğrencilerin bulunduğu yöne doğru döndü ve kendinden emin bir ses tonuyla sordu:

"Redif ne demek bileniniz var mı?"

Amfideki öğrenciler soran gözlerle birbirlerine bakmaya başladılar. Profesörse öğrencileri izliyordu.

"Aranızda bileniniz yok mu?"

Öğrencilerden biri arka sıralardan bağırdı.

"Redif, şiirlerde mısra sonlarında, görevleri aynı eklerin ya da anlamları aynı sözcüklerin tekrarı değil mi hocam?"

18

“Bir manası da bu ama askerî terim olarak da bir kullanımı var. Benim sorum bu.”

Ön sıradan güzel bir Türkçeyle şöyle bir ses yükseldi:

“Son dönem Osmanlı ordusunda, askerlik görevini bitirdikten sonra yedeğe ayrılan erlere verilen isimdir.”

“Evet!” diye yanıtladı profesör ve cevabı veren kişiye yöneldi gözleri.

“İsminiz?”

“Nagehan.” Nagehan ismini söyledikten sonra profesörün gözlerinin içine bakarak devam etti. “Aynı zamanda acı demek, ayrılık demek, hasret, gözyaşı demek; umut etmek, umudu sürdürmek, sonra bütün umutları bir fese, bir potine gömmek demek. Acı üstüne acı, sızı üstüne sızı... Zor demek anlayacağınız. Bugün karşılığı var mı bunun bilmiyorum ama anlamaya çalışmak bile insanın ciğerinin yanmasına sebep oluyor. İnsan ölümü kabullenir ama sevdiğinin ‘ölüm’ haberini kabullenemez. Hasretle yaşamak kolay değildir. Sular çekilir, kışlar çetin geçer. Can damarın sökölür, yerini hasret damarı alır. İnsan şu ya da bu biçimde hayatta kalabilir de, hasret asla kavuşmayla hayatta kalamaz. Onun çok derinlere inen kökleri vardır. Bu kökler kurumamak için ne gerekirse yaparlar ve hasret kendini öyle bir şekle sokar ki bir daha asla unutulamaz ve unutturulamaz; işte bu türkü olarak nesilden nesle sürer.

Bir gemiye doldurdular,

İstanbul’a bildirdiler,

19

Sallar gemi, döğer dalga,

Gül benzini soldurdular.

Redif asker işte böyle bir şey hocam.”

Beklediği cevaptan çok daha fazlasını aktaran, kuru bir ansiklopedik bilginin çok ötesinde duyguları ile sorduğu soruya cevap veren Nagehan’a daha bir dikkatlice baktı profesör ve karşısındaki kişinin gözlerini ve sesindeki insana huzur veren dingin hali düşündü. Bir süre baktı Nagehan’a. Sonra birden toparlanıp bakışlarını diğer öğrencilere doğru yöneltti. Ama akli karışmıştı bir kere. “Daha önce neden hiç fark etmedim bu kızı?” diye hayıflandı.

“Evet arkadaşlar, redif asker ne demek anladık sanırım?” diye sordu ve devam etti. “Osmanlı’dan Cumhuriyete uzanan neslimizin algısında Yemen artık türkülerde acı bir tat olarak hatırlanıyor. Fakat etkisi hiçbir zaman geçmeyecek bir iz bıraktı tarihimizde. Baharatlı, gizemli, buhurdanlıklardan ruhlara sirayet eden keskin bir hasret kokusu gibi... Dünya durdukça da yok olmayacak. Türkülerde, anılarda, eski bir âşğın göz-yaşlarında bugünün gönüllerini titreterek yaşıyor hem de.

Güzel kokusu hiç bitmeyen bir çöl çiçeğı gibi, ibret dolu, hasret yüklü, coşkun bir nehir gibi bugüne uzanıyor bütün ihtişamıyla. Dünyanın hiçbir coğrafyasında tükenmişliğın destanı buradaki kadar acı yazılmamıştır. Hiçbir millet evladı bu kadar büyük bir yokluk ve çaresizlik ile imtihan edilmemiştir. Gök kubbenin altında gelmiş geçmiş ne varsa bu kadar büyük bir sınavla imtihan edilmemiştir.

20

Bu vatan parçasında yaşanan hasretin ne demek olduğunu hiçbir akıl gereğı gibi idrak edemez. Yaşananlar hiçbir kelam ile tam anlamıyla dillendirilemez. Hiçbir kalem bu yalnızlığı kâğıda bütün gerçekliğı ile geçiremez.

Bunun anlatılır ve anlaşılır olduğunu bir Allah’ın kulu iddia ederse, ona şöyle seslenmek gerekir: Yaşa da gör, yaşarken öl de gör.”

Amfideki öğrenciler, profesörün hararetle anlattıklarına dikkat kesilmişlerdi. Her zamankinden daha etkili konuşuyor; hatta konuşmuyor, anlattıklarını adeta yaşıyordu. Nagehan ise profesörün ağzından çıkan her bir kelimeyi nakşediyordu yüreğine.

Profesör devam ediyordu:

"Bu hasret ülkesinin ruhlarda bıraktığı derin izler ve ulaşılan fedakârlık seviyesi onu daha da gizemli ve büyümlü kılıyor. Çölün sert yapısını, masallarının gücünü, muhteşem gecelerini, içgüdülerinin en ağdalısını anlatıyor toprağının her bir karışından en küçük çakıl taşma kadar...

Hasret, sabırsız ve açgözlüdür, ulaşmayı sever. Yaşayan ne varsa, öyle ya da böyle, bir şekilde ama mutlaka hasret ona inceden inceye sirayet eder, bütün hatıraları yıllar sonrasına aktarır. Ne olursa olsun her zaman varlığını sürdürmek, her insanda varlığını göstermek ve onda derin izler bırakmak ister hasret. Arzuları kurutur zamanla ama daha keskinleştirir. Asla son bulmak istemez. Ceviz ağacından yapılmış bir sandukaya hapsedilmiş, sarıp sarmalanmış gül işli bohçalara bırakır olanca ağırlığını. Hasret, ilmik ilmik, nakış nakış yer bulmak ister.

21

Öyle zamanlar olur ki aklın idrak hududuna sığmaz, sadece izleri takip etmek gerekir. Bu izleri bulmak için asla yoğun bir çaba gerekmez, sadece gönül gözü ile bakmak yeterlidir ve o zaten bütün ihtişamı ile kendisini gösterir.

Sevdiğinin hasreti ile yanan bir yüreğin çağrıları o kadar uzaklardan duyulur ki bundan bütün canlılar nasibini alır. Denizdeki balıklar, ulu dağların zirvelerindeki kuşlar, yedi kat toprağın altında yaşayan bütün canlılar bu çağrıya kulak tıkayamaz ve bulduklarını geri vermek isterler. Ummanda kaybolmuş bir bedeni balık bile yemeye utanır. Kurtlar kuşlar, ulu dağların başlarında, kızgın çöllerde can vermiş bir bedene rızık olarak bakamaz, böcekler onu bir şekilde ulaştırmak isterler yanan yüreğe. Geldiği yere, toprağın bağına kavuşsun diye arzu ederler. Aslına ulaşıp sevdiği tarafından ' bulunsun diye dilek dilerler. Demek ki bir bildikleri var, günümüz insanının unutmaya yüz tuttuğu bir bilgi...

Bu ulaşma kâh mutlu biter, kâh hüznölü ama bir şekilde ulaşır hasret. Ama ulaşamamışsa, kavuşturamamışsa toprağa, teslim alınamamışsa sevgili... İşte o zaman bitmek tükenmek bilmez bir acı başlar. Belki her geçen gün biraz daha küllenir ama sonlanmaz hasret. Elleriyle toprağın bağına koysa o zaman toprağa karışır hatıralar, acı azalır, azalır, azalır."

Öğrencilerine bu girizgâhı yaptıktan sonra amfiye şöyle bir göz gezdirdi profesör. Öğrencilerin fikirlerini gözlerinden okumak ister gibiydi. Sonra bakışlarını Nagehan'a kilitledi. Kendisini can kulağı ile dinleyen Nagehan da Profesör Serhat'a bakıyordu.

22

Diğer öğrencilere nazaran daha yaşlı olan bu kızın gözlerindeki heyecandan anlattıklarının can kulağı ile dinlenildiğine kanaat etti. Nagehan sadece profesörü bir öğretici olarak dinlemiyordu aslında. Dersine girdiği ilk günden beri kendisine karşı adını tam olarak koyamadığı bazı özel hisler besliyordu. Orta yaşlı, şakakları hafif kırılmış bu adam gözünde başka anlamlar kazanıyordu her seferinde. Dersleri anlatmadaki üslubu, kılık kıyafeti ve duruşu ile son derece etkileyiciydi. Ama asıl ondaki ruhu seviyordu. Hassasiyetini, kararlılığını, anlam yüklü ses tonunu; kısacası bu hissettikleri daha önce hiç kimseye hissetmediği duygular olarak kontrol edemediği hislere sebep oluyordu. Bunu bir şekilde karşı tarafa açmaya ya da hissettirmeye cesaret edemiyordu. Ama bugün redif konusunda verdiği cevap ile kendisinin dikkatini çekmiş, bu durum Nagehan'ı çok mutlu etmişti.

Profesör gözlerini Nagehan'dan ayırdı ve konuşmasına devam etti:

"Sevgili öğrenciler sizlerle İngiliz arşivlerinde rastladığım bir bilgiyi paylaşmak istiyorum. 1940'larda bir İngiliz büyükelçisinin notları arasında buldum: Aradan geçen onca zamana rağmen İslam ülkelerinin sefirlerinin hâlâ Türkiye'ye bakışlarını ve onu önder olarak görmelerini anlayamıyorum. Türk-ler böyle giderse ya İslam âleminin liderliğine ilerlerler ki bu bizim için hüsrân olur.'

Buradan yola çıkarak şunu araştırmanızı istiyorum. Osmanlı'nın Ortadoğu'dan ayrılış yılları ve özelde Yemen konusuna bir bakın, memleketimizin insanları açısından hâlâ derin izleri bulunan Yemenin izini sürün, bakalım nelerle

23

karşılaşacaksınız? Bölgede ciddi çatışmalar ve kitlesel ölümlere sebep olan çetin savaşlar yaşanmadığı halde neden onca insanımız oralar da şehit olup gitmiş ve geriye dönme konusunda bu denli sıkıntılar yaşanmış, dahası bunu elde edebilen sayılı kişilerden bir kısmı neden dönmeyi yeğlememiş?

Yemen'i anlamak için tarihî kalıtlar yeterli olmayabilir. Halkın duygularını anlamak, hissetmek ve bu döneme yüklenenlerden yola çıkarak özümsemek, bu değerlerden faydalanarak bilinmeyene varmak, geçmişte yaşanan bunca acıyı daha iyi değerlendirmenizi sağlayacaktır. Tarihçiler, tarihî olayları bulabildikleri belgelerle yorumlayarak yazar, ancak söz konusu olayları esasında halkın gözüyle görmek gerek. İşte sizden istediğim tam da bu! Söz konusu durumda tarihçilerden daha farklı sonuçlara ulaşabilirsiniz. Kayıt düşülmemiş acıları anlamak için türküler burada sizlere ciddi ipuçları verecektir. Sa- ' vaşlarda coşkuyu da, hüznü de yaşayan o halkın ta kendisidir. Doğal olarak, bunun yansımaları da tarih yazıcılarından daha farklı sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Bunu size bir örnek ile anlatmam gerekirse, Anadolu'nun bozkırlarında hayatım geçirmiş Türk insanı deniz ve denizcilik konusunda bilgi sahibi değildir. Uzun süre gemi ile yolculuk yapmalarının sıkıntısını yaşarlar, deniz tutması denen hadiseden dolayı uzun süre istifra ederler ve bu onları bitkin düşürür. Kız kardeşin askere gidip dönmeyen ağabeyinin ardından söylediği bir ağıtta bu durumun ipuçlarını buluruz.

Ama bana bilindik bilgilerden ziyade yaşayan, gerçek olan ve gölgede kalıp üzeri örtülmüş bilgileri bulup getirin.

Mesela Yemen türküsünü araştırın. Bu türküyü bilmeyeniniz neredeyse yoktur. Bilmeyenleriniz ise böylelikle öğrenecek-

Aşk.Çöİü

ler. Size Yemen konusunda pek çok bilgi verecek bu türkünün izini takip edin. Size burada bir bilgi vereceğim, kimse bilmez ama aslında bu türkünün üç satırı kayıp, bu konuda kim bana sağlıklı bir bilgi ulaştırırsa başka bir şey yapmasına gerek yok. Daha açık söyleyeyim: Bu kayıp üç satırı bulursanız ya da bu konuda ciddi bir bilgiye ulaşırsanız önümüzdeki dönem benden geçtiniz demektir. Şimdi dağılabilirsiniz."

Tam o sırada karşısında duran gençlerden biri elini kaldırdı.

"Buyurun!"

" Hocam bir şey sormak istiyorum."

" Buyurun dedim ya."

"Hocam bu türküyü dedemden çok dinledim. Dedem türkülere de meraklıdır ve hiç bana böyle bir eksiklikten bahsetmedi, hiçbir şekilde böyle bir şey de duymadım. Özür dilerim ama emin misiniz?"

Profesör her ne kadar asık yüzlü, zor iletişim kurulan biri olsa da, öğrencilerin kendilerini ifade etmelerinden ve cesur sorular sormasından memnun olurdu. Bu soru onu gereceğine, konunun açılmasını sağlaması nedeniyle hoşuna gitmişti.

"Evet, eminim. Bu konuda uzun zamandır çalışıyorum. Aslında bu konuyu araştırmanızın benim araştırmama da katkıda bulunacağını düşündüğümünden, özellikle böyle bir konuyu size ödev olarak veriyorum. Yani aslında bir nevi hepinize asistanlık görevi veriyorum."

Yüzünde her zaman görülemeyen muzır bir gülümseme peyda oldu o anda.

25

"Ayrıca hiçbir şeyi mutlak olarak kabul etmemenizi öneririm. Bu araştırmanın neticesinde bilmediğiniz pek çok şey karşınıza çıkabilir. Tekrar ediyorum, bir bölümü eksik... Şimdi dağılabilirsiniz. Ders burada bitmiştir."

Nagehan her zaman sorumluluklarının bilincinde biri olarak yaşıdı, ailesi kendi yaşantısından hep önde geldi. Özelinden taviz verip onların mutluluğu için sürekli çabaladı. Bunun için kimse onu zorlamadı ama hayatın büyük bir bölümü kendisi için bu şekilde akıp gitti.

Çok güzel bir kadındı Nagehan. Neredeyse yüzünün büyük bir bölümünü kaplayan iri gözlere sahipti. Geniş hafif bombeli alm, küçük ama yukarıya doğru kalkık burnu ile pek çok, kişinin güzelliğine hayran olduğu biriydi. Orta boylu, kemik yapısının düzgünlüğünden, çoğu genç kızın aksine, dik bir vücuda sahipti. Koyu kestane saçlarını başının arkasında her iki taraftan kemik bir tarak ile tutturur ve buklelerini sırtına doğru salardı.

Annesi, beyin ve sinir hücreleri görevlerini tam yapamadığı için kendisini kontrol etme yeteneğini yitirmişti. Zaman ve mekân dinlemeden aklına geleni söylemesine ve normalde yapmayacağı hareketleri yapmasına rağmen Nagehan her zaman şefkatini annesinden esirgememiş, onu bir çocuk gibi görmeye alışmıştı.

Annesinin yatalak olması, kendisini biricik annesinin bakımına adanmasına sebep olmuştu. Tabii tek çocuk olmasının bunda payı epey yüksekti. Bütün hayatı annesinin üzerine

26

kurulu olmuştu. Annesinin düzenli yemek saatleri, içine beyaz sabun rendelenmiş ılık suya batırılmış yumuşacık süngerle özel bakımının yapılması, bebek gibi altının alınması işlerini asla yüksünmeden yerine getirmişti. Sağlıklı olduğu zamanlarda annesinin sahip olduğu alışkanlıklarını şimdi Nagehan sürdürmeye çalışıyordu. Annesinin zaman zaman gittiği sahafa gidip onun dinlemeyi sevdiği plakları bulması ve evde annesine dinletmesi, sahafın "Bu kitabı annenize okursanız sevecektir. Onun zevkini iyi bilirim" diye verdiği kitapları annesine okuması rutin işleri haline gelmişti.

Yaptığı fedakârlıkların elbet bir karşılığının olacağı inancıyla azmini hiç kırmamıştı. Nefsine hoş gelmeyen her vazifeden kaçan, sorumluluk almak istemeyen kişiler için yaşlılarla zaman geçirmek hiç de kolay olmasa da Nagehan için bu söz konusu bile değildi. Evlat olarak elbet vazifesini severek yapacaktı. Kendisi aciz ve savunmasız bir haldeyken annesi onu nasıl öpe koklaya büyüttüyse şimdi bunu yapma sırası ona gelmişti.

Annesi beyin hasarına bağlı olarak her şeyi unutuyor, tekrar tekrar soruyor; o da bir kez, bir kez daha anlatıyordu. Babasının gidip de gelmediğini, ne büyük acılar yaşandığını, Yemen ellerinde esir düştüğünü zaman zaman anlaşılar, zaman zaman da gerçeklikten çok uzak hususları araya katarak anlatır, zaman ve yer adlarını karıştırırdı. Aslında Yemene giden yaşlı kadının dedesi olmasına rağmen, hastalığından gidenin kocası olduğuna inanabiliyordu. Zihninde birtakım saplantılı düşünceler, kuruntular, kuşklar oluşan annesi bu kez zaman sığraması yaşayarak gelmeyenin baba değil de dede olduğunu hatırlar; "Hilal lekeli dedem acıkmıştır, ona yemek

27

yapmamız gerek. Oralarda açlıktan çok sıkıntı çekilmiş çok!" diyerek yattığı yerden doğrularak mutfığa gitmeye çalışırdı. Nagehan da, "Hilal lekeli dedeme sevdiği her yemeği yaptık, sen üzülme anneciğim. Yat dinlen, en sevdiği un helvasını bile kardık" diyerek kalkmasına engel olurdu. "Nagehan dedemi kızdırmayalım, kızdığında lekesi kabarır, o zaman kötü olur, sakın ha!" diye annesi tembih eder, Nagehan da sabırla, "Tamam anneciğim, dedemi kızdırıp hilal lekesini iyice ba-rizleştirmeyeceğiz, söz veriyorum" diye annesini rahatlatırdı.

Nagehan'ın annesine bir gün bile "Öf anne, yeter artık!" dediği duyulmamıştı. Hiç evlenmediği halde çevresinde kendisinden büyük ve evli olan kişilere bile olgunluğu ve pratik zekâsı ile örnek olur ve tecrübelerini onlarla paylaşırdı. Bu durum kendisini tanıyanlarda doğal olarak saygı uyandırır.

Uzun yıllar önce babasını kaybetmiş, babasının acısı azalmadan da yıllarca yatalak annesine bakmıştı Nagehan. Lise hayatı çok başarılı geçmesine rağmen hayatın kendisine yüklediği sorumlulukları layığı ile yerine getirebilmek için eğitim hayatına ara vermişti. Acıları zaman içerisinde hafiflediğinde ise kendisi için bir şeyler yapmaya karar vermiş, ancak anne ve babasının ölümünden sonra bu isteğini hayata geçirebilmişti. İnsan istedikten sonra başaramayacağı hiçbir şey olamaz diye düşünürdü. Nitekim arzusunu yerine getirerek üniversite sınavlarına girmiş ve kazanmıştı. Şimdilerde okulun en başarılı öğrencileri arasındaydı, pek çoğunun ablası yaşındaki bu kadın, hayatının baharındaki öğrencilere azmi ile taş çıkartıyordu.

Profesörün, “Bu türküyü bilmeyeniniz neredeyse yoktur. Bilmeyenleriniz ise böylelikle öğrenecekler. Size Yemen ko-

28

Aşk^Çölü

ıusunda pek çok bilgi verecek bu türkünün izini takip edin. Dahası size burada bir bilgi vereceğim, kimse bilmez ama aslında bu türkünün üç satırı kayıp... Bu konuda kim bana sağlıklı bir bilgi ulaştırırsa başka bir şey yapmasına gerek yok. Daha açık söyleyeyim: Kim bu kayıp üç satırı bulur ya da bu konuda ciddi bir bilgiye ulaşırsa önümüzdeki dönem benden geçti demektir. Şimdi dağılabilirsiniz” şeklindeki konuşması Nagehan’ın son derece ilgisini çekmişti. Profesör, Yemen türküsünü araştırmalarını istediği sırada annesinin dostu olan sahafla yaptığı konuşmayı hatırladı.

Nagehan bir keresinde sahafla gittiğinde, “Annene dinletmen için bir plak geçti elime; Yemen türküsü. Sana vermek için ayırmıştım ama bir türlü koyduğum yeri bulamadım. Bir yerlerden çıkacak mutlaka. Genellikle annen gibi hastalar eskileri pek unutmaz ama yenileri hatırlamazlar. Bu plak anneni mutlu edecektir diye düşünmüştüm. Onu mutlaka bulacağım” dediğini hatırlamıştı.

Yemen ayrıca onda başka anılar da canlandırdı. Annesi “Baban Yemen’den döndü mü?” diye sorar; Nagehan annesinin bu sorusu üzerine içinin acıdığını hissedirdi. Bir yandan annesinin saçını okşayıp, diğer yandan da “Geldi ya anneciğim şimdi çarşıya çıktı, sen üzülme” diye annesini sakinleştirmeye çalışırdı. Nasıl olsa kısa bir an sonra sorduğu bu soruyu unutacaktı. İşte profesör Yemen türküsü dediği anda bütün bu anılar gözünün önüne gelmiş ve ona kendini daha bir yakın hissetmişti. Profesörün bu konunun araştırılmasını istemesini onunla arasında kurulan bir bağın işareti saydı. Acaba türkünün kayıp dizeleri annesinin dostu olan sahafla eline geçen taş plakta olabilir miydi?

29

“Keşke annem sağ olsaydı; bazen hatırlamasa, bazen bilgileri karıştırırsa da ondan öğreneceğim çok şey vardı” diye geçirdi içinden.

Sokağına yaklaştığında her şey çok daha güzel görünüyordu gözüne. Sola baktı, kendisine her gördüğünde, “Sen hâlâ evlenmeyecek misin?” diye çıkışan, beş koca eskitmiş, pencereden pencereye sohbe tutuşmuş Zinnur Hanım bile gözüne sevimli göründü. Her defasında karşılaşmamak istediği bu kadının kendisini görmesi için özel bir çaba sarf etti ve karşı kaldırıma geçti. Selâmlaştılar. “Nasılsın?” diye sorduğunda, “Zinnur Hanım, yakında sevineceğiniz bir haber vereceğim” dedi Nagehan. Kadın neredeyse pencereden düşüyordu. “Sakin?” Nagehan, Zinnur Hanımın sözünü bitirmesini beklemeden kadını şok olmuş bir halde oracıkta bırakıp bu durumun tadını çıkararak karşı kaldırımdan hızla yoluna devam etti. Yukarı bakkala doğru ilerledi hızlı adımlarla. Zinnur Hanım duyduğu bu haberi hayal gücünü kullanarak köpürt-meye başlamıştı bile çoktan.

Mahalle, sokak, evler çok huzurlu görünüyordu ona. Lağım ızgarasından dışarıya çıkıp çevreyi kolağan eden fare bile sevimli geldi gözüne. Sanki buralarda hiç kimse acılar yaşamamıştı. Peşinde koştukları bir top yüzünden alt alta, üst üste kavga eden küçük çocukları ayırıp muhabbetle başlarını okşadı.

30

REDİF ASKER URFA 1911 (MEHMET)

Havada bulut yok, bu ne dumandır?

Mahlede ölüm yok, bu ne şivandır?

Şu Yemen elleri neden yamandır?

Giden gelmiyor, acep nedendir?

1826’da Yeniçeri Ocağının kaldırılmasından hemen sonra yerine kurulan Asakir-i Mansure-i Muhammediye

ile imparatorluğun bütün sınırlarını korumak mümkün değildi. Söz konusu ordunun ayakta kalması için pek çok kaynak seferber edilmişse de tüm bu girişimler yeterli olmadığından yeni arayışlar içerisine girilmiş, işte tam bu sırada redif askerî teşkilatının kurulması bir çözüm olarak görülmüştü. II. Mahmud döneminde yapılan istişareler neticesinde 1834 yılı Ağustos ayı başlarında toplanan Meclis-i Şura'da bu karara varılmış ve II. Mahmud tarafından onanarak uygulamaya geçilmişti. Böylelikle uzunca bir dönem, evli barklı, çoluk çocuk sahibi, askerliğini yapmış vatan evlatları için çetin ve acı dolu bir bitip tükenmez askerlik yolu açılmıştı.

31

üslenmişti bütün camiler. Ramazan bütün huzurunu bırakmıştı şehrimizin üzerine. Rahmet ayı gidiyordu işte. Pencereden pencereye asılmış çamaşırlar daha bir edalı salınıyordu mis gibi sabun kokularını yayarak sokağa. Eve dönmek her zaman mutlu eder insanı ama bu mübarek ayda daha bir başka... Güneşin ufka doğru yaklaşma ânında ışıklar yanıyor gönül kandilleri ile birlikte. Akşam ezanının yaklaşması ve bunun verdiği heyecanı her adımda hissetmek, mütevazı sofralarda elleri açıp dualar etmek; işte buna eşdeğer bir mutluluk yok. Fırınlardan yayılan pide kokularını koklamak gibisi var mı? Bunun insana verdiği huzuru? İkisini alıp da koltuk altına kıştırarak iftarın hayallerini kurmanın mutluluğunu bu kadar ucuza başka ne temin edebilir ki? Fırından alman pideleri Ramazan hürmetine fırıncı bile renkli kâğıtlara sarıyor. En ufak detayda bile muhabbet tesis edilmeye çalışılıyor her yerde. Renkli kâğıtlar içerisinde eve getirilen pideler, mis gibi yıkanıp ütülenmiş sofra bezlerine sarılıyor ve sıcaklığı bu şekilde ezan vaktine kadar muhafaza ediliyor.

Bütün gün oruçlu olmanın zahmeti, kimi evlerin bahçelerindeki üzüm çardaklarının altında kurulmuş sofralarda tarhana çorbasıyla, zeytinyağlılarla, karpuz ve kavunlarla oruç açıldığında usulca uzaklaşıyordu. Yerini derin bir huzur kaplıyordu.

Mehmet'in mahallesindeki binaların neredeyse tamamı ahşaptı. Ramazandan önce sokaklarında çıkan yangın, rüzgârın etkisiyle pek çok eve sirayet etmiş fakat bu felaket bile onları çok yaralamamıştı. Koca imparatorluk yanıyordu, mahalleleri yanmış ne gam! Mahalleli olarak birbirlerinin yaralarını kısa sürede sardılar.

32

Ramazan tüm bu yangına rağmen içlerini serin bir şerbet gibi ferahlatmaya yetmişti. Ramazan bereket demekti onlar için. Kadını erkeği, yaşlısı genci kendini iyi hissedirdi.

Birlikte yaşadıkları gayrimüslimler bile heyecanlanıyordu Ramazanlarda. Saygılarını esirgemiyor, bu dönemi birlikte paylaşıyorlardı. Onlara da iftarlıklar ikram ediyorlardı.

Ama bu yedi düvele karşı savaştıkları çetin zamanlarda ne çok kaçtı huzurları! Ne çok acı yaşatıp ne çok cana mal oldular! Ogençler kırıldı, binlercesi vatan uğruna cennet mekânlarına kavuştu. Ama bitmek tükenmek bilmedi bu vahşî saldırılar.

Aslan bir kere diz çökmeye görsün, çakal sürüleri peyda olurlar arsız mı arsız, kahpe mi kahpe. Bu yüzden bütün memleket evlatları yangının birinden diğerine koşturup durdular cepheler boyu.

Mahallenin kadınları da bu Ramazanda içli sesli hafızların okudukları mukabeleleri dinlemek için her gün düzenli olarak camilere gittiler, güzel sesli hafızların Kuran tilavetleri, bir cepheden diğer cepheye koşan eşlerine, oğullarına, kardeşlerine olan özlemlerine sabrı, sükûneti, direnci tesis edip yüreklerine bir nebze de olsa su serpmeye çalışıyorlardı.

Mehmet kendisini bekleyen eşine ve kızına kavuşma heyecanını her defasında biraz daha artarak yaşırdı. Asla kanıksamaz, hep hasrete kalacakmış gibi sarılırdı hanesine. Onlar birbirlerini çok seviyorlardı. Sokağın tam köşesine geldiğinde, "Elbet geçecek bu günler ve huzur gelecek mutlaka memleket topraklarına. Bu umut hiç bitmesin, yoksa aksini

33

düşünmek bile nefesimizin kesilmesine, yüreğimizin sökülmesine, zifir katran gecenin çöreklenmesine yetip artacak” diye düşündüğü sırada sokağın başında bir rüzgâr karşıladı kendisini, nereden gelip nereye gittiği bilinmeyen. Ürperdi o an.

“Bir meçhule gidişimi mi haber veriyorsun yoksa bana? Meltem olur esersin, bazen kara bir kasırga. Bana ne anlatmak istersin? Bir daha geriye dönmek üzere kumlara mı karışacak bedenim? Gazabına yenik mi düşeceğim Yemenin? Acı feryatlara mı koyacaksın hanemi? Geriye bir künye getirip garip mi garip bir ateş mi koyacaksın çardağın altındaki soframa aş niyetine?”

“Lâ ilâhe İllallah” lafzının yazılı bulunduğu gümüş kolyesini ince meşin ipinden tutup gömleğinin dışına çıkardı ve dudaklarına götürüp öptü Mehmet.

Anne ve babasının ölümlerinin ardından cenazeleri yıkamak için gelen imam; karısının Mehmet’in annesinin boynundan çıkardığı ve kendisine verdiği “Muhammedu’r-Resûlullah” yazılı gümüş kolyeyi Kismet’in boynuna, Mehmet’in babasının boynundan kendi elleri ile çıkardığı “Lâ ilâhe İllallah” yazılı gümüş kolyeyi de Mehmet’in boynuna takmış ve ardından eklemişti:

“Bakın, anneniz ve babanız burada yan yana yatıyorlar. Onlar şimdi çok huzurlular. Mehmet babandan çıkardığım kolyeyi sana, Kismet annenden çıkardığımı da senin boynuna taktım. Bunları asla kaybetmeyeceksiniz ve asla boynunuzdan çıkarmayacaksınız. Bunlar boynunuzda durduğu sürece hiç ayrılmayacaksınız. Ayrılırsanız bile kavuşacaksınız. Böylece anneniz ve babanız da çok mutlu olacaklar” demişti.

Boynundaki kolyeyi öptüğünde bunları hatırladı Mehmet.

Hu düşünceler içinde evinin bahçe kapısına varmıştı. Kapının mandalını kaldırdığı sırada gökyüzüne doğru baktı, gömleğinin dışındaki kolyeyi tekrar içeriye doğru yerleştirip eliyle bastırdı göğsüne.

" (tiindüzgeceye dönüştüğünde, acıya gebe kalanlar toplarlar bütün parçaları. Toplayacağız elbet parçalarımızı be abla! Gecenin ağırlığını geceye parmak izi bırakanlar bilir. Sen de ben de biliyoruz bunu, gecenin ne denli ağır olduğunu. Bu karanlığı elbet bir gün ağartacağız. Hasret çekenler yangın yerinin izlerinin nerede kaldığını bilirler, elleri acı ile tutar sinelerini.”

Mehmet göğsündeki elini daha da bastırdı kalbinin üzerine.

"Geceyi değerli kılan, güne kavuşmasıdır. İnsanı insan yapan da sabrı bilmesidir. Bütün karanlık perdeler sıyrılacak, biz de perdeyi yırtacağız elbet. İlelebet ayrı kalacak değiliz ya. Salkım söğüdün dallarının ahengine kulak vereceğiz birlikte, seslerimizi dallarımıza düğümleyerek tekrar nefes alacağız elbet. Nasibimiz vardır inşallah karşılıklı bir bardak çay içmeye ya da nasibimiz varsa diyeceğim 'Korkma, bak geldim abla. Her şey geçti, korkma. Ne ben unutabilirim ne de sen unutabilirsin yaşamayı.'"

Mehmet iç kapıya doğru yürüdüğü sırada karısı ve kızı gülerek karşıladılar kendisini.

" Hoş geldin."

" Baba pide getirdin mi?"

Mehmet hiçbir şeyi belli etmemeye kararlı... Karısı ile gülüştü kızının bu sorusu üzerine. Birbirlerine sarıldıkları sırada

35

kızları, babasının bacaklarına sarılmış, aşağıdan gülen yüzü ile onları izliyordu.

"Getirmez olur muyum?" diyerek renkli kâğıda sarılmış sıcak pideleri karısına verdi ve eğilerek kızını kucağına aldı.

"Öp bakalım babayı."

Bahçeden yayılan muhabbet bütün evlerden dışarıya taşarak bir araya gelmiş diğer muhabbetlere

karışarak dönemin üzerine çökmüş savaşın ağırlığını azaltıp hayatı biraz daha yaşanır kılmaya yetmişti.

Hüzün vardı, acı vardı, özlem vardı bu topraklarda ama tüm bu yaşananlar muhabbetin kaybedilmesi için yeterli değildi. Ne savaşlar görmüş, ne acılar çekmiş bu topraklar ama her daim düştüğü yerden kalkmasını bilmişti.

"Haydi ezan vakti yaklaştı, ellerini yıka da sofrada buluşalım" dedi karısı.

Hep birlikte çardağın altında kurulu sofraya geçmeden önce içeriye girdiler.

Temmuz ayının 18'i gelmişti. Ramazan artık gidiyordu. "Bir daha nasibimiz varsa kavuşuruz" diye düşündü Mehmet. Kendine ulaşan haberi vermek de zorlanıyordu. Redif asker olarak yuvasından ayrılacağını ailesine anlatması zordu. Onların yaşayacakları endişeyi, huzursuzluğu ve hasret acısını düşündüğünde içi şimdiden tuhaf oluyordu. Ailesi ve pek çok aile için rahmet ayı çıkıyor, azap zamanlar geliyor diye düşünüyordu. İşte bu his içini acıtıyordu. Söylemesi gerekenleri erteleyip, oruçlar bir açılsın ve herkesin midesi bir

36

sükûna kavuşsun istedi. Tok karnına konuşmak daha doğru olur diye düşünmüştü.

ellerini ve yüzünü yıkamak için banyoya geçtiğinde çeşmeyi açıp akan suyu izlemeye başladı. Ellerini duvara dayayıp başım eğdi ve suya akıttı bütün elemi...

"Ey Yemen Çölü bu nasıl bir açlık ki aldıkların yetmedi de 'Daha, daha!' diye bağırmaya devam edersin? Bunca sahiplendiğin yetmedi de ne var ne yok bütün yiğitleri mi istersin? Kadınlarımızın, analarımızın, gelinlerimizin, çocuklarımızın, kardeşlerimizin, anca yetimin çığlıkları dizginlemedi mi hâlâ açlığını? Öğütüp yok ettiğin canlara doymadın mı da hâlâ bizi istersin? Asil bedenlerin toprağına karışması sonucu çölünde tek bir filiz yeşermedi mi de hâlâ istemeye devam edersin? Ne zaman bir köşede ismin geçse senin koca bir mezarlık olduğunu söylüyor bütün gönüller. Kimini zehirledin, kimini kuruttun, yakıp gazel ettin, kimini alev topu nefesinle gencecik yaşlarında boğdun. Düşman bile senden çekinir oldu da sen bize mi göz diktin? 'Gece bir ses geldi derinden derinden/Beni mi çağırdı Yemen çöllerinden' diye ağlayan kadınlarımızın hasretleri de dindirmiyor açlığını. Ama her şeye bir hayır var derler. Ablacığımı vereceksin belki bana. Belki bu hanemden ayrılışım hasretime kavuşmama vesile olacak, bilinmez. Sen bilirsin Allahım, ben bilmem. Madem sevdiklerimi geride bırakarak gidiyorum, beni gittiğim yerde hasretini çektiğim ablama kavuştur. Tesellim bu olsun be güzel Allahım!"

"Mehmet ezan okundu, ne yapıyorsun hâlâ orada?"

Mehmet, eşinin seslenmesiyle kendisine geldi.

"bu akan su hürmetine beni yavruma başışla Allahım" diye duasını etti ve avucuna aldığı sudan bir yudum içerek orucunu bozdu.

37

"Geliyorum!"

Banyodan çıktığında kendisine bakmak için gelen karısı ile karşılaştı.

"Neye sinirlendin sen?"

"Sinirlenmedim."

"Ama leken kabarmış. Kızmışsın bir şeye ya da üzölmüşsün."

Elini Mehmet'in boynundan başlayıp yanağına doğru yayılan lekesinin üzerinde gezdirdi karısı. Mehmet karısına sarılıp boynuna bir öpücük kondurdu.

"Haydi sofraya! Neler yaptın bakalım sen? Onu söyle."

Mehmet ailesi ile iftarı karşıladıktan sonra Teravih namazı için evden ayrıldı. Hâlâ aldığı emri söyleyememenin sıkıntısını yaşıyordu. "Namazdan sonra döndüğümde konuşurum" diye düşündü. Bahçe kapısına doğru yürüdüğü esnada iftar açtıkları çardağa bir kez daha baktı. Duvar kenarında tenekeler içine dikilmiş sardunyalara... Köşede arsızlığı ile ün salmış akşamsefalarına... Hepsi birbirleri ile yarışarcasına gecenin ahengine uygun olarak açmışlardı. Mehmet bahçe kapısını- j dan çıkıp camiye doğru yürümeye başladı. Camiye ulaşan yol boyunca daldığı düşüncelerden kurtulamamıştı.

Kabz halindeki bir mürşit gibi içi daralıp kasıldı. Redif asker olarak tekrar göreve çağırıldığını ailesine nasıl diyeceğinin sıkıntısını yaşıyordu. Bunu izah etmek çok zordu. Hem kendisi j hem eşi gidenlerin geri gelmeyişlerinden, yaşanan acılara şahit olduklarından bunun kendileri için de ne demek olacağını az ya da çok bileceklerdi. Bu, geçirilecek bir şey değildi.

38

Mu, gitmek ve bir daha dönmemek, sevdiklerini bir daha görememek demektir. Bu; sıladan, ocaktan ve sahiplenilmiş ne varsa her şeyden bir çırpıda uzaklaşarak, "Sizi Allah'a emanet ediyorum" denilerek çıkılan ve sonunun ne olacağı öyle ya da böyle en başından bilinen bir seferdi.

bu düşüncelerle boğuşurken çoktan camiye ulaşmış, cami avlusunda teravih namazına gelen dostlarla selâmlaştı. Ezana ilaha vakit vardı. İçeriye girdi, minberin hemen yanına ilişip sırtını dayadı. Müezzin mahfiline doğru baktığında Musa Ağa'yı görüp hemen toparlandı ve yanma gitti.

"Selamünaleyküm hocam."

"Aleykümselam gardaşım."

"Görmedim, kusura bakmayın efendim."

"Gardaşım biz efendi miyiz, hoca mıyız ki ikide bir bana, 'efendim, hocam' dersin. Ezber et artık şunu. Bana efendi, hoca demeyeceksin."

" Haklısınız, tembihlemiştiniz. Kusuruma bakmayın."

"Musa Ağabey de yeter. Geçen gece teravihin faziletlerini konuştuk. Ortalarda yoktun. Daha ezana çok var, deyivereyim de eksik kalmasın."

Ondaki yürek yangınının farkına varan Musa Ağa, bir nebze de olsa kafasını dağıtma, aklını başka yerlere çekme niyetindeydi.

"Kişi anasından doğduğu gündeki gibi günahlarından arınır. Müminlerse anne ve babasının da günahları bağışlanır. Arş altında bir melek şöyle seslenir: Amel temize çıktı, günah-

39

ların bağışlandı.' Onun için verilecek mükâfat şudur: Tevrat, İncil, Zebur ve Kur'an-ı Kerim'i okuyup hatmetmiş sevabı kazanır. Kâbe'yi tavaf edenin sevabı ihsan edilir. Yüce Allah, İbrahim'e(as) yaptığı ihsanı ona da yapar. Hz. Peygamber'in^ yaptığı ibadet gibi Yüce Allah'a ibadet eder. Ona dünya ve ahiretin hayrını nasip eder. Ölürse dünyadan annesinden doğduğu gün gibi günahsız çıkar. Kıyamet günü yüzü ayın 14. günündeki gibi parlayarak gelir. Allah ona Kadir Gecesi'ni ihya etmiş sevabı verir. Melekler onun bağışlanması için salat okur. Yüce Allah o kimse için cehennem ateşinden kurtulduğuna ve cennete gireceğine dair beraat fermanı yazar. Kendisine peygamberlerin sevabına denk bir sevap verilir. Yüce Allah ondan kabir azabını kaldırır. Onun için Sırat Köprüsünü, çakan şimşek gibi geçme ihsanı yapar. Yüce Allah onun cennetteki derecesini bir kat daha artırır.

Yüce Allah şöyle buyurur: 'Ey kulum! Cennetin meyvelerinden ye, suyundan yıkan, kevser suyundan iç, ben senin Rab-binim, sen de benim kulumsun' ve bir münadi nida eder: 'Her gece teravih kılan kullar cehennemden azad olmuş kullardır ki, izzet ve celalim hakkı için bu kullarıma af ile muamele eyledim ve cehennemin ateşine vücutlarım haram kıldım.'

Erkek olsun kadın olsun, cehennem azabından kurtulması ve Sırat'ı kolay geçmesi için eline beratı verilir. Rabbim hepimizi hakiki kul olup inanan ve itaat edenlerden eylesin."

Gel gör ki fayda yoktu. Ne yapsa ne etse de bu bülbül gibi çırpınan yüreğe bir damla dahi su dökememişti. Musa Ağa teravihin bütün faziletlerini ardı ardına sıralıyordu sıralamasına ama o esnada Mehmet askere çağırıldığıнын haberini nasıl vereceğinden başka bir şey düşünemiyordu. Musa Ağanın an-

tattıklarının pek çoğunu dinleyemedi. Bu durumu fark eden Allah dostu uzaklara daldı:

Gardaş, çağırıldıysan gideceksin. Hanıma nasıl anlatacağım diye dertlenip durmayacaksın. Mevla'ya nasıl hesap vereceğim diye kafa yoracaksın. Sefer emri geldiyse şeref bileceksin. 1 Hınyaya, eşe, evlada fazla takılmayacaksın. Allahuâlem duan kabul olup bir an bile olsa kardeşinle hasret gidereceksin. Öleceksen de ölümü şerbet gibi içeceksin. Haydi şimdi git yerine. Daha çok sevap toplamaya bak. Lazım olacak."

Mehmet akimdan geçenleri bir çırpıda kendisine söyleyen Musa Ağa'ya hayret içinde bakıyordu. "Demek söylenenler doğruydu" diye geçirdi içinden. Hızla eline sarılıp öpmeye çalıştı.

"Gardaş sen bizim el öptürdüğümüzü gördün mü?" diyerek elini hızla çekip Mehmet'in omzunu okşadı Musa Ağa.

"Nerede olursan ol, sıkıştığında seslen geliriz Allah'ın izniyle. Gerçi seslenmesen de biz biliriz. Ses de, çağrı da bir sebep aslında."

Musa Ağa olarak bilinen bu şahıs gayet cömert, vakar, temkinli ve itidal ehliydi. Genellikle susmayı tercih eder, ihtiyaç halinde konuşurdu. Ümmi olmasına rağmen, hocası Hızır Âleyhisselam olduğu için, ondan manevi ilimler almış olup, hikmet ilmine vakıftı. Kendisini Hakk'ın rızasına, halkın hizmetine adanmış; her zaman ve her yönde halkına önder, rehber, teselli ve ümit kaynağı olmuştı. Kendisine bir şey sorulduğu zaman; "Durun gardaşım, şimdi cevabınızı getiririm"

der, gidip Hızır Âleyhisselam'a sorar, cevabını alıp getirirdi. Kimseyi kırmaz ve geri çevirmezdi. Ak sakallı başı her zaman eğik dururdu ama vakarlı bir adamdı. Heybetli ve insanı etkisi altına alan bir hali vardı. Anlayacağınız; sıradan görünüşünün ardında kocaman bir umman gizli gibiydi.

Mehmet namaz boyu yaşadığı bu olayı düşündü. Teravih çıkışı da Musa Ağayı aramış ama bulamamıştı. Musa Ağa ne de çabuk namazını kılıp camiden çıkmıştı böyle.

42

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (NAGEHAN-TARIK)

Nagehan, profesör ile aralarında geçen bugünkü diyalogun mutluluğu ile evine dönmüştü. Beraber geçirdikleri o kısa ânin coşkusuyla bir an önce ödevle ilgili araştırma yapmak istiyordu. Böylelikle profesörü daha çok şaşırtabilirdi. Bunu istiyordu, çünkü kendini ona yakın hissediyordu. Aslında bir yandan da bu yakınlığı tam anlamlandıramıyor, daha doğrusu üzerinde pek de düşünmek istemiyordu. Aklının küçük bir odasındaki özel bir yerde şimdilik öylece tutuyordu. Bu küçük odadan çıktığında neler olabileceği konusunda korktuğu için öylece koruma altına almıştı bu duygusunu. Ama bugünkü diyalogdan sonra sanki kapı aralanıyor gibiydi. Bundan sonra ne olacaktı? Akışına bırakmanın daha doğru olacağını düşündüğünden şimdilik yaşadığı bu güzel, kısa ama değerli ânin tadını çıkarıyordu.

Nagehan müziğin evrensel bir dil olduğuna inananlardandı. Bu yüzden zaman zaman Soundcloud'da dolaşır ve buradan dikkatini çeken müzikleri dinleyip bilgisayarına indirirdi. Sahafın annesine dinletmesi için kendisine vermek istediği taş

43

plağı bir türlü bulamamıştı ama onu dinlemenin annesine iyi geleceğine inandığından aramalarına devam etti. İşte böyle bir arayış içerisindeyken Soundcloud'un arama tuşuna Yemen türküsü yazmış ve bununla alakalı kayıtları araştırmak istemişti. Bu arama sırasında bir anda karşısına Tarık'ın bir paylaşımı çıkmıştı. Kendi sesinden Yemen türküsünü okuyordu genç adam ama Arapça olarak. Diğerlerinin arasında dikkatini

çeken de bu olmuştı zaten. Tarık'ın bu kaydını annesine dinletmişti. Böylece hem onun aklını çalıştırmasını istemiş hem de mutlu olacağını düşünmüştü. Müziksiz, yalın bir insan sesinden bilindik bir nağmeyi Arapça olarak dinleyen annesi, "Bunu kim okuyor?" diye sormuş, "Anneciğim ben de tanımıyorum ama hangi türkü olduğunu anladın mı?" diye yüzünde tanıdık bir tebessüm aramıştı. Bunun yerine annesi, "Tanımıyorsan neden dinletiyorsun? Yoksa dedem mi okumuş? Oralarda Arapçayı öğrenmiş de bize türkü mü yollamış? Benden saklıyor musun sen?" diye sinirlenmişti. Nagehan annesinin bu sevimli ve çocukça serzenişine gülümsemiş, "Hayır anneciğim, Yemenli biri. Ama hâlâ ne dinlediğini bana söylemedin?" diye sorusunu yinelemiş, annesi de, "Nagehan ben bunak mıyım? Yemen türküsünü okuyor adam, bunda anlamayacak ne var? Duyguyu hissetmiyor musun?" dediğinde Nagehan'ın yüreğine su serpilmişti. Ta ki ardından annesi, "Baban Yemenden döndü mü? Sevdği yemekleri pişirdiniz mi?" diye sorana kadar... Nagehan'ın yüzündeki gülümseme, acılı bir ifadeye bırakmıştı yerini.

İşte bu dönemde tanımıştı Tarık'ı. Daha sonra onu araştırmış ve Facebook'ta kendisine arkadaşlık isteği göndererek aralarındaki dostluğun temelini atmıştı. Zaman zaman kısa sohbetler gerçekleştirmiş ve birbirlerinin paylaşımlarını beğene-

44

rek küçük yorumlar yapmışlardı. Aralarındaki bu muhabbet sosyal medyadaki geyik muhabbetlerin ötesinde bir arkadaşlık barındırıyordu. Bu zaman diliminde Tarık'ın Yemenli olduğunu ve bir süre Türkiye'de eğitim görüp tarih üzerine araştırmalar yaptığını öğrenmişti.

İşte o günden bugüne gelişen muhabbetleri ve Tarık'ın Yemen'de bulunuşunun etkisiyle Nagehan'ın ödevi duyduğunda aklına gelen ilk kişi Tarık olmuştı. Eve gelir gelmez bilgisayarının başına geçip, Tarık ile Profesör Serhat'ın verdiği ödev üzerine konuşması gerektiğini düşünüyordu, h'acebook'ta Tarık'ın da aktif olduğunu görünce sevindi. Hemen bir mesaj yazdı:

" Uygunsan seninle konuşmak istediğim önemli bir konu var."

Neredeyse Tarık'ın bilgisayar başında olmadığını düşünecekti ki beklediği cevap geldi.

"Bir merhaba deseydin ☺"

"Haklısın, özür dilerim. Nasılsın?"

"Nasıl diyordunuz, dur hatırlamaya çalışayım. İç damattan ballica. Yok yok, iç güvesinden hallica."

Nagehan kendi kendine bir kahkaha attı.

"Güve değil Tarık, güveysinden diyecektin."

" Ne demek istediğimi anladın ama değil mi? Önemli olan bu. Bu kadar kusur olabilir."

Berberce gülcük gönderdiler birbirlerine. Nagehan ise sabırsızlıkla konuyu Yemene getirmek istiyordu.

45

"Tarık, Osmanlı'nın Ortadoğu'dan ayrılış yılları ve özelde Yemen konusunda senin fikirlerine ihtiyacım var. Mesela Araplar ve Türklerin Yemen üzerinden ilişkileri ve bunun etkileri... Daha açık söylemek gerekirse Osmanlı'nın Yemenden çekildiği zamanlarda Arapların bunu nasıl karşıladıkları ve milliyetçilik akımının bunda etkilerinin ne olduğu... Gerçek tarihten ziyade yaşayan tarih yani."

"Ama benim tespitlerim ile siz Türklerin belleklerinde yer eden bilgiler farklı gelebilir sana. Bu yüzden önyargılı olarak karşılamayacaksan olur."

"Tabii ki önyargılı değilim. Birtakım fikirlerim var ama yine de senden öğreneceğim çok farklı hususların olacağını düşünüyorum. 'Hançer-i Yemenden başlayabiliriz mesela. Avata-rının altında yazıyor."

"Doğrudur. Biliyorsun, bizim millî simgemiz cembiye, yani hançer."

"Bir de aklıma gelmişken; Tarık senin bir paylaşımın vardı, ben de kaydetmiştim. Dur bekle de bulayım ve

kopyalayıp sana göndereyim.”

“Hah buldum! ‘Biz hiçbir zaman sizi arkadan hançerlemedik. Biz hançeri iyi kullanırız ama asla dostlarımızı hançerlemeyiz.’ Bunu bana biraz açar mısın?”

“Kaydettiğine göre beğendin demek ki...”

“Evet, güzel bir söz.”

“Nagehan ben açık konuşmayı severim, sanıyorum sen Arapların Türkleri arkadan hançerleyip hançerlemedikleri husu-

46

sunun günümüz algısı üzerinden ve tarihî bilinç açısından gerçek olup olmadığını merak ediyorsun. Bu işin gerçeği neydi? Anlatılanların ne kadarı doğru? Bu alt bilginin oluşmasında kimlerin etkisi oldu gibi sorular aklında uçuşuyor sanırım.”

“Evet, tam on ikiden vurdun!”

“Leb demeden leblebiyi anladım yani.”

“Ne?”

“Şaka şaka, bazı atasözlerinizi tam bilmesem de bunu biliyorum.”

“ Benimle dalga geçiyorsun.”

“ bilgi istiyorsan katlanacaksın. ©”

“ Haklısın. © Tarık biliyorsun, Yemen bizim için zamanında çok önemli bir coğrafya olmuş. Toplumsal olarak bunun üzerinde çok konuşulup tartışılmış ve her karış toprağında pek çok acı ve hatıralar gizli kalmış. Aslında bunu biraz açmanı istiyorum.”

“Tarihi doğru okumak gerek Nagehan. Evet, tarihte Mekke Emiri Şerif Hüseyin’in Hicaz’da bazı Arap bedevi kabilelerini ayaklandırarak 1916’da İngilizlerle iş birliği yaptığı doğru... Ancak, Birinci Dünya Savaşı konusunda azıcık bilgi sahibi olan biri, bunun askerî açıdan’ bir öneminin olmadığını bilir. Gerçi İngiliz casus Lawrence ve adamlarının sandıklar dolusu altın dağıtarak, ‘Size büyük Arap imparatorluğu vereceğiz’ diyerek aldattığı Mekke Şerifi Hüseyin ve yandaşları, İngiltere ve Fransa tarafından ihanete uğradıklarını anladıklarında

47

çok geçti ama yapılacak bir şey kalmamıştı artık. Osmanlı İmparatorluğu paramparça edilmişti fakat Arap ayrılıkçılar da emellerine nail olamamış ve bu büyük İslam toprakları sömürgeci Batılı güçlerin egemenliği altına girmişti. İhanet edenler, Mekke Şerifi Hüseyin gibi ihanetlerinin cezasını çekse de bu sebeple içine düştüğümüz kaos hâlâ devam ediyor. Müslüman toplumları bir arada tutan İslam hilafeti, Osmanlı yıkıldıktan sonra bir daha kurulamadı, biliyorsun. Kurulması da artık mümkün değil. Konjektör olarak durum bu. Sadece Osmanlı değil, İslam milleti de paramparça edildi. Şu yaşadığımız felaketlere baksana Nagehan!”

“Haklısın. Gerçekten Ortadoğu son derece karışık...”

“Genellikle Araplar ile Türkleri arasındaki açılmasından menfaat temin etmek isteyenler, Şerif Hüseyin üzerinden hareket edip ayrılık tohumları ekmek için bunu haklı bir gerekçe olarak sunarlar. Türk, Arap, Kürt Müslümanların yabancı güçlerin çıkarları uğruna birbirinden koparılmasının trajik hikâyesidir bu aslında. Dedim ya, bugün hâlâ da bunun etkilerini yaşıyoruz. Oysa Osmanlı ordusunun Suriye, Filistin ve Hicaz’dan çekilmesi bölge halkları tarafından gözyaşla-ryla karşılanmıştı. Mekke Şerifi ve yandaşlarının ihaneti bu yüzden Arapların ihaneti olarak görülemez, görülmemeli. En azından ben böyle düşünüyorum.”

“Peki öyle değil mi gerçekten? Birinci Dünya Savaşı yıllarında Türk askerleri, İngilizlerle iş birliği yapan

Araplar tarafından arkadan vurulmadı mı? O savaşta Arap ihaneti ciddiye alınmayacak bir husus mu? Filistin, Hicaz, Irak, Suriye cephelerinde bu ihanet yaşanmadı mı gerçekten?"

48

Genellikle gözden kaçan ya da kasıtlı olarak kaçırılmak islenen mevzu şu: Şerif Hüseyin 'Arapların' tümünü temsil etmedi ki, aksine kendisi bir istisna Nagehan. Geline nokta ortada işte. Suriye'de temellerini Fransızların attığı 'azınlık relimi' kırk yıldan fazladır Esed hanedanına dayanan 'Baas diktatörlüğü' tarafından yönetiliyor. Arap Baharının Suriye'de verdiği kayıp on binlere ulaştı. Bütün Ortadoğu iyi bir yöne-lime kavuşmak için muhabbet duyduğu Türkiye'den yardım bekliyor."

"Çok haklısın. Peki Şerif Hüseyin'in bir istisna olduğunu söyledin, bunu biraz daha açar mısın?"

"Şöyle: Şerif Hüseyin ve oğullarının komuta ettiği bedevi kabileleri, Mekke-Maan hattında, yani 'asıl cephenin gerisinde' İngiliz kuvvetlerine yardımcı olmuş. 'Asıl cephe', önce Süveyş Kanalı ve Kanal Harbinde Türk-Osmanlı kuvvetlerinin geri çekilmesinden sonra Filistin'de kurulmuş. Filistin'de tek bir Arap ayaklanmamış. Suriye, Irak ve Lübnan'da Türk kuvvetlerini 'arkadan vuran' herhangi bir olay yaşanmamış. Arapların 'ezici çoğunluğu', İstanbul'a, yani Türkiye'ye sadık kalmışlar. Arabistan Yarımadasının Hicaz bölümünden Akabe'ye kadar olan 'cephe gerisi' dışında, Arapların Türklerle-ri arkadan vurduğuna dair tarihte herhangi bir kayıt yoktur. Bu konuda bir araştırma yap, tek bir bilgiye ulaşamayacaksın. Bunu Amerikan-İsrail İşbirliği Girişimi adlı düşünce kuruluşunun başkanı Ortadoğu analisti Mitchell G. Bard da söyler. Milliyetçilik hareketinin temsilcileri genellikle Hristiyan olan Araplardır. Arap milliyetçiliği, 1860'larda, Suriyeli Arap entelektüeller arasında doğmuş. Osmanlı İmparatorluğu ve yönetimindeki 'Türklerle' karşı ciddi bir antipati besleyen bu

49

entelektüellerin büyük çoğunluğu Hristiyan Araplarmış. Aslında çoğu sekülerdi. Oysa muhafazakâr Müslüman Arapların çoğu Osmanlı'ya bağlıydı. Hatta sadece Sünni Araplar değil, Irak ve Suriye'deki Şii Araplar bile Osmanlı ve Hilafete bağlıydılar. Müslüman Arap entelektüeller, ayrılıp bağımsız bir devlet kurmanın peşinde koşmak bir yana, Osmanlı Devletini hem dinî hem de siyasi yönden güçlendirecek reformların yapılması konusunda çaba gösterdiler. Bilinenin tam aksine bazı Araplar arasındaki huzursuzluk; Sultan Abdülhamid'i tahttan indiren ve devleti yönetme cüretinde bulunan İttihat ve Terakki Cemiyeti'nden ve tutumlarından kaynaklanıyordu. Yani problemin aslını tarihî olaylar üzerinden dikkatle okursan asıl suçluyu yine içinizde bulacaksınız. Arapları suçlamak kolay ve ayrıştırıcı bir durum anlayacağın."

"Peki cihat fetvası konusunda ne diyeceksin? Bu çağrıya verilen karşılığın son derece etkisiz oluşuna? İngilizlerle savaşan on binlerce Türk askeri Araplar tarafından öldürülmedi mi, cesetleri yağmalanmadı mı, belki altın yutmuşlardır diye cesetlerin mideleri bile bıçakla deşilmedi mi?"

Tarık bu soru üzerine sadece gülümsedi.

Tarık uzun boylu, esmer, kirli sakallı ve insanın içini delerce-sine bakan bir çift hurma parlaklığında gözlere sahip, otuzlu yaşlarda, yaşından genç görünümlü bir adamdı. Genellikle gülümsemezdi ama güldüğünde bembeyaz dişleri ağzının kıvrımları ile uyumlu olarak ortaya çıkar ve dişlerinin beyazlığı bakanın gözlerini kamaştırırdı. Yanık teninde bu beyaz

ilişleri ortaya çıkaran ender rastlanır gülümseme, onu daha da karizmatik yapardı.

Nadir olan gülümsemelerinden biriydi işte bu da... Bir süre klavyeden ellerini çekip geriye doğru yaslandı ve gönderdiği gülücüklere ne yanıt geleceğini merak etmeye başladı. Ellerini başının arkasına kenetleyip bekledi. Yüzündeki gülümseme hâlâ devam ediyordu. Beklediği yanıt gecikmedi, tahmininde yanılmamıştı:

"Seni güldüren nedir? Yazdığımın gülümsemene sebep olacak bir şey olduğunu sanmıyorum."

Tarık ellerini başının arkasında kenetlediği yerden ayırarak tekrar klavyesine yöneldi ve yazmaya devam etti:

“Yanlış anlama. Gülümsememin sebebi şu: Benden bazı bilgiler istediğini söylemiştin ama yazdıklarına karşı öyle önyargılı vurgularla sorular soruyorsun ki objektiflikten uzaklaştığını hissediyorum. Ama bunu yanlış anlamıyorum, inan. Sanıyorum eğitim modeliniz olaylara belli bir açıdan bakıyor. Ama senin daha objektif olmanı ve şartlanmışlıklardan uzaklaşarak tarihe bakmanı öneririm. Şimdi soruna dönersek... Cihat fetvası doğurduğu sonuçlar açısından çok defa yanlış anlaşılmıştır. İslam dünyasının bu çağrıya hiç aldırış etmediği, hatta Müslümanların Osmanlı ordusuna karşı İngilizler safında çarpıştığı veya onlar hesabına Türklere ihanet ettikleri anlatılır. Oysaki önyargısız ve daha derine inerek olaylara bakmak gerekir.

SI

Cihat fetvasından arzu edilen neticenin alınmamasının ana sebebi şuydu: O çağda İslam dünyasının planlı düşman saldırılarına karşı savaş için organize olabilmesi mümkün değildi. Daha doğrusu savaş davetini gereği gibi duyuracak argüman ve araçlara sahip değildi. Oysaki İngiliz propagandası cihat fetvasını tersine çevirmek için her türlü imkâna sahipti. Tarihte bunun örneği çoktur, İngilizler bu tür şeyleri çok güzel başarırlar. Aslında İngilizler Müslüman halkın kendi saflarında çarpışmalarına gerekçe olarak, dört bir tarafta dinsiz İttihatçıların Halife’yi hapsettikleri ve kendilerinin de onu kurtarmak için savaş açtıkları propagandasını yaymışlardı. Lordlar Kamarası’nda da, ‘Hilafete ait hiçbir şeye müdahale edilmeyeceğini, savaşın ancak İttihat ve Terakki Cemiyeti’ne karşı olduğunu’ ifade etmişlerdi. Oyunun büyüklüğünü düşünebiliyor musun? Mekke Emiri Şerif Hüseyin de kendi isyan hareketinin Halife’ye karşı değil, ancak bozkurda ibadet edecek derecede Turancılıkla şartlanmış Türklere karşı olduğunu söylemişti. Ne kadar samimidir, bu elbette ayrı bir tartışma konusu... Tarih söz konusu olduğunda, onu tarihinin duygularının dışavurumu olarak yorumlayan pek çok insan var ve bu inanılmaz!”

“Evet, haklısın.”

“Teşekkür ederim. Objektif bir tarih araştırmacısı, tarihi değerlendirirken ağırlığı gerçeğe vermeli; kendi duygu ve düşüncelerinden, iç dünyasından, çocukluğundan, dünya görüşünden, siyasi görüşünden, psikolojisinden mümkün olduğunca uzak durmalı. Çağdaş tarih anlayışı her şeyden bağımsız olarak o dönemin oluşmasında etkili olan ne varsa objektif olarak onları değerlendirerek yola çıkmalı. Doğru-

ilan doğruya tek bir olaydan yola çıkarak bütünü görmezden gelmek pek çok yanlışla sebep olacaktır ki gelecek nesiller açısından bu son derece tehlikelidir. Bunu ‘tarihçilerin sorumlu bakışı’ olarak adlandırıyorum.”

‘Tarık Türkçeyi gerçekten çok iyi biliyorsun. Pek çok Türk

• enin kadar akıcı konuşamıyor.”

Yazarken kolay ama konuşma esnasında bazen dilim sürçebiliyor. Bunun dışında evet, iyiyim. Hatta yazarken çok

• laha iyiyim. Milliyetçiliğe sıkı sıkıya bağlı bir ailede yetiştim. Dedem Fransız Cizvitlerinin Suriye’de açtıkları kolejde eğilim görmüş. Bu okullar, Arap kültürünü ve tarihini, Avrupa i ultürünü bilen bir Arap nesli yetiştirmek için açılmış. Babam da bu etki altında yetiştirilmiş. Doğal olarak ben de bu etki altında büyütülmeye çalışıldım. Pek başarılı olamadılar sanırım. © Asla önyargılı olmadım ve tarihin arka bahçe-ı İnde dolaşmayı seven bir tarih yazıcılığı yapmaya çalışıyorum. Anneannem Türk, küçük yaşlarda Türkiye’den gelmiş. bu yüzden damarlarımda Türk kanı var. Bu konu ile biraz da bı sebeple alakalıyım sanırım. Türkçemi de aldığım eğitime borçluyum. Tabii bir de Türkiye’de geçirdiğim zamana...”

Miislümansın ama değil mi?”

“©©©©”

“Neden güldün yine?”

önyargıların beni güldürüyor. Bu yüzden gülüyorum. Müslüman olmam şart mı? Arap olmam doğal olarak Müslüman olmamı mı gerektiriyor?”

53

Nagehan da gülmeye başladı. Tarık devam etti:

"Gülmek güzeldir, seni gülümsetebildiysem buna sevinirim. Birbirimizden çok uzakta olsak bile bu gülümseme aramızdaki mesafeyi sifıra indirdi baksana. Sana hediye vermiş gibi hissettim kendimi. Keza hep birini gülümsetmenin bir hediye olduğunu düşünürüm. Soruna gelince, evet Müslüman'ım. Bak ne diyeceğim, senin için bir sakıncası yoksa görüntülü konuşabilir miyiz? Gülme sembolleri göndermek yerine yüzlerimizdeki gülümsemeyi görmek daha güzel olur. Ne dersin? Hem böyle yazmak zaman kaybı, bildiklerimi konuşarak sana daha hızlı anlatabilirim. Tabii dilersen... Bir sakıncası varsa elbette böyle de devam edebiliriz. Sakın yanlış anlayıp, sana karşı münasebetsiz tavırlar sergilediğimi zannetme. Bir sevgilim var ve onu çok seviyorum. Hem internet üzerinden arkadaş arama yaşını da çoktan geçtim. Gördüğün fotoğraf daha genç yıllarımda çekildi. Kendi resimlerimi paylaşmayı da pek sevmiyorum."

Nagehan bir an için "Neden olmasın?" diye geçirdi içinden. Macera arayan genç bir kız olmadığına göre bu durumda bir terslik yoktu. "Sıkıntılı bir durum olursa görüntüyü nasıl olsa kapatırım" diye düşündü. Hem sadece fotoğrafını gördüğü bu kişinin canlı halinin nasıl olacağını da merak etmedi değil. Ama bunun hemen gerçekleşmesinin karşı taraf üzerinde oluşturabileceği hissiyatlar ve kanaat açısından çok da doğru olmadığına karar verdi. Bunu biraz ertelemenin daha doğru olacağını düşünerek şu cümleyi yazdı:

"Pek müsait değilim ama daha sonra neden olmasın?"

"Tamam ama daha sonra bunu gerçekleştirelim olur mu? Artık bana biraz mola! Başka işlerim var, çıkmam gerekiyor."

"Aına Yemen türküsü hakkında da sana bir sorum olacaktı Tarık."

"bunu da bir dahaki sefere konuşuruz Nagehan, çünkü gerçekten çıkmam gerekiyor. Sana telefon numaramı yazıyorum, not et tamam mı?"

tamam, verdiğin bilgiler için çok teşekkür ediyorum."

"Ne demek! Daha çok yardımcı olmak isterim ama dediğim gibi daha sonra... Görüşürüz."

55

Rıhtım

İSKENDERUN İ911 (MEHMET)

Kışlanın önünde bir sürü kazlar Ayağım yalınayak, yüreğim sızlar Yemene gidene ağlıyor kızlar Burası Muş'tur, havası hoştur Giden gelmiyor, acep ne iştir?

Bu ayrılığın ağırlığı o denli büyüktü ki, bunu layıkıyla izaha imkân göremiyordu Mehmet. Duyduğu hüznün ve elemi babasından, anasından, hele de Kısmet'ten ayrılışında bile bu denli ağır hissetmemişti.

Vatanın bu parçasında karısını dul, evladını yetim bırakıyormuş gibi ayrılıyordu. Kendisini bekleyen bu külüstür gemiye doğru ilerlediğinde iki gözü iki çeşme ağlayanların arasında attığı her adımla sevdiklerini biraz daha geride bırakıyordu.

Uğurlanmak istemiyordu. Uğurlamaları oldum olası sevmezdi. Son anda sevdiklerini hasretle geride bırakmanın tanıklığı ona göre değildi. Bu yüzden evden her sabah ayrıldığı gibi

çıkmayı daha uygun buldu. Zaten ailesinin o kadar yolu gelmesinin imkânı yoktu.

gitmesen olmaz mı? Yemen halkı neden askere yazılmıyor? I)nlar neden savaşıyor?" diye içli bir sesle sordu Mehmet'in karısı.

Yemen halkı askerlik yapmıyormuş. Ordunun asker ihtiyacı Anadolu'dan karşılanıyor. Yemen'de isyanlar eksik olmadığı İçin, buraya nizamiye veya redif ilave kuvvetler göndermek zorundalar. Bu sebeple gitmemek olmaz. Gitmemek mümkün mü? Vatan toprağı bizden görev bekliyor. Hem bunları bütün gece konuşmadık mı seninle? Yapma, böyle acıma daha fazla acı katma. Evladımın yanında sakın ağlama."

"Gitmeni istemiyorum."

" Ne çare ki ben yolumdan kalamam, bunu yapamam. Sakin ol bakalım. Haydi şu ağlamayı kes; söz veriyorum sana, geri döneceğim. Üzülme, sen ve kızım için döneceğim. Allah'ın izni ile bana hiçbir düşman askeri tek bir kurşun atmaya fırsat bulamayacak. Dua et, bir fırsatını bulup hemşiremi görmeyi nasip etsin Allah bana, yıllar sonra onu çıkarsın karşıma."

"Korkuyorum Mehmet, seni kaybetmekten çok korkuyorum. Bir başıma kalmaktan ve seni bir daha koklayamamak-tan çok korkuyorum."

"Haydi bakalım, daha fazla üzmeylelim birbirimizi, ayrılık vakti. Buradan sonrası yok, ayrılıyorz. Ağlama artık ve sabırlı ol, akşama gelecekmişim gibi düşün. Bu hükme karşı çıkmak olmaz. Herkes gibi ben de vatan için, kutsal topraklarımızı korumak için gidiyorum. Bizden beklenen görevi yeri-

57

ne getirmek için gidiyorum. Bu yüzden daha fazla ağlayarak Allah'ın gazabını üzerimize çekmeyelim. Allah'ın gücüne gider, anlıyorsun değil mi?"

Son kez karısına sarılıp "Allah'a emanet ol" dediğinde kulağına titrek dudaklardan şu sözler fısıldandı:

"Sakin unutma; sevda özlemsiz, özlem muhabbetsiz, muhabbette de sensiz olmaz. Unutma; sevmek, daima yan yana olmak değildir, sevdiğin yanında yokken bile onu yürekte yaşatabilmektir. Sen benim yüreğimde ölene dek yaşayacaksın."

Karısı yüzündeki hilal şeklindeki lekeye elini sürdü.

"Koçum benim! Kınalı koçum!"

Bu sözden sonra söylenecek tek bir kelimeye dahi gerek yoktu. Mehmet karısına sarıldı, kızını kucağına alıp uzun uzun kokladıktan sonra annesinin kucağına verdi. Ardından da torbasını omzuna atıp geriye bile bakmadan koşar adımlarla oradan uzaklaştı.

Ağıtlar çoktan yakılmaya başlamıştı. Cigaralar derin bir nefese hasret yüklemek için ceplerde aranıyordu.

Kimi bir şahin gibi kararlı, kimi bir serçe çaresizliğinde ama hepsinde ortak bir nokta vardı, "gidenin dönmediği" yere gidiyorlardı.

Hüzün damarların içerisinde uğuldayarak karışıyor en ücra köşelere ve yakıp geçiyordu ne varsa kavuşmaya dair.

Harlı ocaklardan artık duman yükselmeyecekti.

Şimdiden küçük bir haber peşinde kapının yanında beklemekten yorulmuştu gözler. Özleminden ve akan yaşlardan kan çanağına dönmüşlerdi daha gemi rıhtımdan ayrılmadan.

Ortalık ana baba günü gibiydi. Birbirlerinin boyunlarına sarılanlar, ağlaşanlar, annelerinin ellerini öpenler, çocuklarına sarılanlar ve daha pek çok ayrılık tablosu... Bir kısım asker ise Mehmet gibi tek başına olan biteni izliyordu. Rıhtımda büyük bir hüznün havası hâkimdi şimdi. Gözü, babasının elinden tutmuş küçük bir çocuğun, olan bitenin farkında olmayarak havaya fırlattığı topa takıldı. Birden çok gerilere gitti.

"Ne kısa sürüyor mutluluklar. Mutluluk kısa sürdüğü için mi bu kadar değerli ? Sürekli olmadığı ve ardından büyük mutsuzlukları getirdiği için mi bu kadar pahalı?" diye düşündü bir an.

İ lavada kendi ekseninde dönerek hızla aşağıya düşüyordu top. Tutmak için aşağıda bir sağa, bir sola doğru adımlar atıyordu Mehmet. Top yerçekiminin etkisiyle gittikçe ona doğru yaklaşıyordu. Tam o sırada ablası gelip topu kapıveriyor, "Ben tuttum, ben tuttum!" diye bağıırıyordu. Annesiyle babasının kendilerini izlediklerini fark ediyorlardı. Babası annesinin omzuna elini atmıştı. Beyaz kolalı yakalı gömleği, altında çift kırma pilili kahverengi pantolonu... Her zaman boyalı tuttuğu siyah iskarpinlerinden yansıyan güneş ışığını hatırladı Mehmet. Annesinin saçlarının arasındaki güneş yansımalarını... Gözlerini bir de, ceylan gözlerini... Ablasıyla kendisine bakışında bir parıltı taşıyan gözleri... Daha sonra ablasının üzerine atlayıp bahçenin

çimleri üzerinde yuvarlanmışlardı.

59

Balladır Yenişehirlioslju

Yalan oldu ne varsa, karıştı ortalık dermansız anlarda. Geminin düdüğünden çıkan feryatla kendine geldi Mehmet.

Yangın yeri yüreklerin dumanını bacalarından salmaya başlamıştı bile.

Ruhlar pek çok yerden çekim gücüne kapılmış bir pusula iğnesi gibi fırl fırl dönmeye başlamıştı.

Bedenler geminin dümenine menzile kadar çözülmemek üzere bağlanmıştı sımsıkı. Kim bilir bunu yapmasaydılar pek çoğu sulara atlayıp kulaç sallamaya başlayacaktı sevdiklerine.

Harman yerinde dönen bir küheylan gibi kesif bir daire içerisinde dolanmaktan yorulmuştu, bir an önce bu rıhtımdan uzaklaşarak sevdalı gözlerden kurtarmak istiyordu Mehmet bakışlarını. Başını kalabalıktan çevirip gökyüzüne bakmaya başladı ve düşüncelere daldı.

"Bana gittiğim yerde ailemden kalan parçamı ver Allahım. Onsuz canlanmıyor bendekiler.

Bütün şehirlerim düştü, burçlarım yıkıldı. Canı yanan bağırrır. Derdi olmayana ses ne gerek? Görmek için göz mü gerek ama bilmek için ölmek gerek, bilirim. Ölmeden kavuşturun Allahım. Biliyorum, bu yolculuğun geriye dönüşü yok. Dünya gözü ile gittiğim yerde bari beni ona kavuşturun Allahım. Gece yalnızlık sokaklarda dolaşır, yanına dost diye beni almış. Ben bakarım, o bakar karanlığa.

Sandım ki güzel olur gerçekten. Güzel değildi bulduğum yuva. Gördüğüm güzel değildi. Nefisleri orta yerde, ateşten başka şey çıkmıyordu gözlerinden. Soyları olarak kabullendikleri beni sensiz bırakanlara gerçekten ana baba denir mi? Ben de asla isteyerek demedim. Yıllarca sakladım içimdekileri ve seni bekledim. Sen gelemedin ama ben geliyorum abla. En büyük keşif, içinin girdaplarında dolaşmaktır aslında ve keşfetmek kendini korkusuzca. Ben de artık sakladığımı, bastırdığımı, açmaya korktuğum sensizliğin özlemine saklamıyorum. Ayrıldığında da sevmeye devam ediyorsan gerçekten yürekten sevmişsin demektir.

Bir de başkasına pusu kuran kendi kurduğu pusuya düşer. Tuzağa düşürdüğü yalnız kendi canıdır. Bizi birbirimizden ayıranlar kendi tuzaklarına düşüp acılar içinde öldüler abla. Hastalıklar bırakmadı peşlerini.

her neredeyse ve nerede olursan ol, senin de aynı gökyüzü ve bulutlara baktığını bilmektir benim için yaşamak. Kavuşuncaya kadar yaşayacağız. Yaşamak, patika yolun dibinde açan küçük filizi seyretmektir. Kavuşma filizini öldürmeyeceğiz. Bir kara incir bile mutlu etmiyorsa insanı boşver gerisini. Çölün rüyasındaki ayın ne olduğunu ben bilirim ve dağ geçisinin ayak izini. Kırlangıcın kanat sesini tanırım. Bir kelebekten hoşnudum, bir kavun dilimini koklamaktan. Vardığımda bu muhabbetle saracağım seni."

Mehmet yuvasından, eşinden, kızından, vatanından ayrılmanın verdiği derin acıyı hayallerinde kalmış ablasını bulma umuduna yükleyerek hafifletmeye çalışıyordu.

Daha sıcak ocaklarından çıktıkları andan itibaren bütün askerler gurbete kuşanmış, uzakların uğultusunu duymaya başlamışlardı bile.

Bu kez Mehmet gemiye biniyordu ve uzaklaşan kendisiydi. Kısmet'i uğurladığı, "Ben senin annenim" diyen birinin eteğine tutunduğu günkü hali geldi gözünün önüne. Soluk, ren-

61

gi kaçmış anılar... "Acaba ablamı görebilecek miyim? Yerini yurdunu bulabilecek miyim? Allah bana bunu nasip edecek mi?" diye soruyordu tekrar kendine.

Güverteye çıktığı vakit, yüzlerce askere hitaben, "Allah İslam'a yardım etsin!" diye bağıran bir grup genci gördü. Güvertedeki askerlerin de vapurdan mukabele ettiklerini duyduğu zaman her şey dondu sanki. Gözlerinden yaşlar dökülmeye başladı. Geride ne varsa muhabbete dair doldular ceplerine.

"Nereye gidiyor bu bedenim? Sevdiklerime koşarken doludizgin, ruhum tam aksi yönde. Çal düdüğünü artık ey köhne tekne ve dalgalandır suları bir daha geriye dönmemesine. Martıların çığlıkları deliyor bütün sahili, her biri ayrı bir telaş içinde olacakları hissediyorlar mine?"

Güverteye doğru vuran ayrılık rüzgârı canlan titretti amansız bir haber getirmişçesine. Ey rüzgâr sen bu askerlerin haberlerini mi getireceksin çok sonraları telaşla hanelerine? Ne bu acelen? Onlar biliyor akıbetlerini, dur telaşlanma aniden."

Köhne gemi tekledi bir an, gitmekle gitmemek arasında bir karar arifesinde o bile gördüklerinden öte, göreceklelerinden korkar bir halde...

Bütün ummanın suları bir araya gelse de söndüremez bu gönüllerdeki yangını. Onlar bile bile gidiyor yangının orta yerine. Biliyorlar, bir daha dönmemesine gittiklerini.

Bütün cümleleri topladı adeta Mehmet karşısına. "Haydi!" dedi hepsine. Tek bir cümle çıktı öne, o da "gurbet"...

62

AjlvÇölü

O esnada Mehmet'in yanına biri usulca yanaşıp omzuna dokundu.

"Selamün aleyküm, rahatsız olma kardeş."

Mehmet başını çevirmeden karşılık verdi:

"Aleyküm selam."

Rıhtımdaki kargaşayı izliyorlardı. Mehmet'in yanına ilişen konuşmaya başladı:

"hu gâvur takımı Arabistan'ın değerinin ne olduğunu biliyor, bizim kutsal emanetimiz olarak baktığımız Habib'in yurdunu, Allah'ın kutsal mabedi olarak gördüğümüz toprakları parçalıyorlar. Bu topraklarda bulunan petrole göz dikti sırtlanlar, bizim elimizden alabilmek için çeşitli dalavereler çeviriyorlar. Bir kısım Arap'ın içlerine casuslar ve nifaklar sokarak, şeyhlerini, imamlarını, aşiret reislerini kışkırtarak bizi düşman göstermeye çalışıyorlar. Arapların şeyhlerine, önderlerine casuslar gönderiyorlar, ortaya çuvalar dolusu altın saçıyorlar, çeşitli vaatlerle onları kandırıp bize karşı kışkırtarak huzursuzluk çıkartıyorlar. İşte bu yüzden gemilere binip ocaklarını, sevdiklerini geride bırakarak Habib'in topraklarına canlarını feda etmeye, bu oyunu bozmaya gidiyorlar. Ecdadımız hiçbir zaman bu mukaddes toprakları düşman eline teslim etmemişken, bu görevden geri durmak olur mu?"

Mehmet yanındaki askerin yüzüne bakmadan cevap verdi:

"Olmaz elbet. Ama nedense giden bir türlü geri gelmiyor. İşte asıl canımı yakan bunu bile bile gitmek..."

63

"Aslanlar gibi çarpışarak kutsal vazifenizi yerine getirip evinize, yuvanıza, ocağınıza, sevdiklerinize kavuşacaksınız ya da daha değerlisi Rabbinize ulaşacaksınız. Nasibiniz kadar..."

"Ama gidenin dönmemesi çok acı!" dedi Mehmet tekrardan, yanına yaklaşanın konuşmasından hâlâ onun asker olmadığını anlamamıştı ve sanki o hiçbir şey konuşmamış gibi bu mevzuya takılıp kalmıştı. Akli karmakarışıklı.

Mehmet'in yanına yaklaşan kişi uzaklara, çok uzaklara bakışlarını kilitleyerek şu sözleri söyleyiverdi:

"Yarım aklımızla ne sesler ne görüntülere teslim oluyoruz da bangır bangır 'Gel!' diye çağırana kulak asmıyoruz. Rab korkusudur bilginin özü, temeli... Ahmaklarsa bilgeliği ve terbiyeyi küçümser. Gerçek Allah sevgisini her şeyden beri bilmek gerek. Sevmekten vazgeçebilir mi insan, merhamet ve şefkatten vazgeçerse ona insan denir mi? Allah iyidir, her ânında kuluna sığınaktır. Kendisine sığınanları güvercin

kanatlarında korur. Birbirine dolaşmış dikenler gibi, kuru anız gibidir had bilmezler. Allah gökkubbeyi yarattı ve insanoğlu bunu yalan saydı. Allah arzı yarattı ve insanoğlu bunu oyun sandı. İnsanoğlu insanoğlunu düşman bildi, dallarına kargalar tünedi. İnsan merhameti kaybetti, gökkubbe üstüne çöktü, arz kayıverdi. Yardım et Allahım, bu aşkın nasıl bir şey olduğunu yedi düvele göstereyim bu kulun. Huzuruna pak bir halde ulaşsın.”

Mehmet bu son söz üzerine durumun tuhaflığını fark edip asker sandığı bu kişiye adını sormak üzere döndüğünde yanından uzaklaştığını fark etti. “Birden nereye yok oldu, buhar olup uçtu mu bu adam?” diye geçirdi içinden, çevresine

64

bakındı. Eğilip aşağıda bekleyen halka baktığında aralarında ak sakallı, eğik başlı Musa Ağanın ilerlediğini fark etti. “Musa Aşam!” diye olanca gücüyle bağırdı. Pek çok kişinin bu bağırisi üzerine başlarını Mehmet’e doğru çevirip baktıkları sırada Musa Ağa bu sese durdu ve usulca geriye dönüp sağ eli ile konuştukları yeri gösterdi Mehmet’e. Mehmet, Musa Ağanın işaret ettiğı yere baktı, yerde küçük bir çıkın duruyordu. Çıkına doğru yürüdü, düğümlelerini açtı, içinde kurutulmuş iki parça peksimet duruyordu. Tekrar şaşkınlıkla Musa Ağa’yı gördüğü yere çevirdi bakışlarını ama artık ortalıkta görünmüyordu. Mehmet şaşkınlık içinde bezin düğümlelerini bağlarken çantasının altlarına bir yerlere çıkını iyice yerleştirdi.

Devrin fırtınasının karşısında bu askerlerin yürek sesi ve sürekli karşılarında Habib’in izleri...

I lavanın neminden mi, garipliğın yasından mı, sevdadan ayrıldığından mı bilinmez gözlerinin kanı.

Halatlar toplanmaya başlamıştı, acı bir düdük sesi boyadı zamanı bir baştan diğeri başa, ne şark bıraktı ne garp, ne şimal 11e cenup duyurmadık bu acı feryadı.

Çöl çekmeye başlamıştı şimdiden hepsini kendine. İştihası 1111 kabardı ne, soğuşu daha bir ayaz, sıcakı daha bir har oluvermişti uzaklarda aniden.

bir siren sesi daha duyulduğunda hayatın zehir nefesi boğazında düğümlendi.

Altın tahtını kurmaya başlamıştı rüzgârlar çölün hükümlanlığının. Dağlarının başında buz gibi ayaz hazırlıyordu çetin oklarını.

65

Bu arada yol almaya başlamıştı bile rediflerin anılarla yüklü bineğı. Safran sarısı bir hayalin arasında sülfür rengi limanın üstüne çöken hüznü hepsi görüyordu.

Ne tuhaf zaman! Ne tuhaf zamansızlık! Sisler içinde çoktan bambaşka bir zamanın hayallerine geçmişti; ne yar gelecek, ne muhabbeti uzunca bir süre. Bekleyeceklerdi başlarında binbir çiçek bezeli yemenileri ile beyhude.

Memleketin evlatlarından bir garip asker, gençliğinin buhurdanlığından çıkan nefesiyle, acılı mı acılı bir ok gibi fırlattı tam o anda yüreğinden doğan sözlerle türküsünü. Garipliklerini her bir sözünde mıhladı bıraktıkları yerde ellerine çakarak zamansızlığı.

Yasin okundu, düşün mü sandın?

Al yeşil bayrağı gelin mi sandın?

Yemene gideni gelir mi sandın?

Tez gel aşam tez gel, dayanamirem Uyku gaflet basmış, uyanamirem Koçum öldüğüne inanamirem

Koyun gelir kuzusunun adı yok Sıralanmış küleklerin sütü yok Koçumsuz da bu yerlerin adı yok

Tez gel aşam tez gel, dayanamirem Uyku gaflet basmış, uyanamirem Koçum öldüğüne inanamirem.

Sırtını küpeşteye dayamış, sarma sigarasım da yakmış Karadenizli, türküyü okuyan kişiye seslendi.

"Ağlattın ula bizi Muşli! Helal olsun da. Sesine kurban ola-yum!"

Mehmet türküyü okuyana doğru yürümeye başladı. Yürümek denemezdi buna aslında, askerleri yararak içlerinden süzüldü. Geminin her yeri asker doluydu. Bir süre sonra yanma vardı.

Oraya çöküverdi. Hatırlayabildiği kadarıyla mırıldandı sözleri. Yüreğine dokunan bir şeyler vardı bu sözlerde, tarifsiz... Mehmet türkünün sözlerinin içinde kendini kaybederken, komutanlardan birinin sesi duyuldu uzaklardan. "Herkes bir düzene girsin bakalım! Bulunduğunuz yere bir çökün de talimatlarımızı duyuralım!"

"Balık istifi gibi olduk ağabey. Ayaklarımızı uzatmaya yer yok. Bu yolculuk nasıl bitecek? Dilersen şuracıkta sırt sırta verelim, burayı da bulamayacağız alimallah" dedi Muşlu.

Komutan bağırmaya devam etti:

"Sırtlarınızı birbirinize dayayarak oturun ve dizlerinizi karınlarınıza çekin."

Karadenizli bağırmaya başladı uzaktan:

"Ula komitan böyle tavada istif edilup kızarmayı bekleyen hamsuler cibi ne kadar duracağız? Can mı dayanur buna?"

"Kimdir o kendini bilmez?" diye bağırdı komutan.

67

Karadenizli olduğu yerde biraz daha dizlerini karnına çekti. Karşılık alamayan komutan fazla üstelemedi.

"Aferin be Muşlu, komutandan önce akıl ettin. Helal olsun

i»

sana!

"Ağabey bu gemi pek tekin görünmüyor. Bizi oralara kadar sağ salim taşıyabilecek mi dersin?"

"Taşır be Muşlu. Bu arada ben sana Muşlu diyorum da senin adın nedir? Ben Mehmet." Omzunun üzerinden elini uzattı.

"Ağabey benim adım Zübeyr ama Muşlu derler, sende Muşlu de, fark etmez. Sağ olasin!" diyerek kendine uzatılan eli sıkı Zübeyr.

"Kanal'dan geçecekmişiz. Kanal İngilizlerin kontrolündeymiş diye duydum. Süveyş mi, Üveyş mi öyle bir şey. Bizimkiler geçiş parasını ödeyemedikleri takdirde takılıp kalıyormuş-şuz oralarda. Yol daha da uzuyormuş anlayacağın."

"Süveyş Kanalı, doğru söyledin Muşlu ama önce Mısır'a sağ salim varalım da ondan sonrası Allah kerim! Hem biliyor musun, biz Kanal'ı geçeceğiz, Mısır'a vardığımızda önceleri bu Kanal yoktu be koçum."

"Peki ne yapıyorlardı ağabey?"

"Develerle gidiyorlardı be koçum. Koca çölü develerle geçiyorlardı binbir güçlkle. Ardından tekrar gemilere biniyorlardı. Tabii sağ kalanlar... Gemi yolculuğundan sağ kalanlar, deve yolculuğunda, deve diyorsam da çoğu zaman yayan... Böyle anlattıkları için biliyorum ben de, nasipli olup da sağ kalanlar gemilere biniyorlar, Kızıldeniz'de maceraları tekrar-

68

ilan başlıyor. Allah'tan şimdilerde Süveyş Kanalı var da bu kısmı daha rahat geçiyoruz."

Mehmet bir an durdu, bu kadar kesin konuşmasından duyduğu rahatsızlık nedeniyle, "İnşallah diyelim, Allah nasip eder de bir aksilik çıkmazsa..." diye sözlerini toparlamaya çalıştı.

'Ağabey yolculuğumuz ne kadar sürecektir biliyor musun?"

"Bana neden ağabey diyorsun Muşlu? İsmimle hitap edebilirsin.

"Münevver görünüyorsun be ağabey, okumuş adama benziyorsun, bu yüzden ağabey diyorum. Bunda bir sakınca yok. 1 lem sen bana Muşlu diyorsun değil mi, varsın ben de ağabey diyeyim; bunda bir sıkıntı yok yani. Sen soruma cevap ver, yolculuğumuz ne kadar sürecektir biliyor musun?"

" Bir ay kadar sanırım. Kanal'da takılıp kalırsak uzar ama. Dua edelim de bir an önce sağ salim yerimize varalım."

Komutanın buyurgan sesi bir kez daha ortalığa yayıldı.

"Arkadaşlar iki saatte bir sırayla kalkacak ve ayakta dikileceksiniz. Bu bir emirdir! 'Canım istemiyor, yapmam' demek yok. Sürekli dizleriniz karnınızda oturmak sağlığınıza zarar verebilir. Dedğim gibi iki saatte bir sırayla kalkıp ayakta bekleyecek, sonra tekrar oturacaksınız. Anladınız mı?"

"Ağabey bu yolculuk nasıl geçecek Allah'ın aşkına? Baksana şimdiden böyle!"

"Muşlu şikâyet etmek yok!"

"Ağabey benimki dertlenmek değil de biz oralara varamadan, şehit olamadan bu yolculukta canı teslim etmeyelim de..."

"O zaman da şehit sayılırız, bir sıkıntı yok."

"Ağabey bu Arap imamlar ikide bir neden bize baş kaldırıp duruyorlar?"

"Biliyorsun, yüce Allah, Hucurat suresinde, 'Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan korkun ki rahmete eresiniz' der. Ümmetin arasına nifak sokmaya çalışıyorlar. Âdemoğlu işte; makbulü de var, şeytana uyanı da... Biz mübarek beldemize giden yolların hamiliğine gidiyoruz. Hepimiz ümmetin parçalarıyız, bunu sakın unutma. Araplar, Acemler, Türkler gibi fırkalara ayrılmayacağız.

Bak sana ne anlatayım. Bir gün sahabelerin bulunduğu bir mecliste, orada bulunan kişilere atalarının dedelerinin kim olduğunun sorulması üzerine, sıra İran asıllı bir sahabe olan' Selman-ı Farisi Hazretlerine gelince, O, "Ben İslam'a girdikten sonra soy sop aramam. Ben İslam oğlu Selman'ım" cevabını vermiş. Bu güzel cevaptan son derece etkilenen Hz ÖmeÜa) da şöyle demiş: "Bütün Kureyş bilir ki babam Hat-tab, Kureyş'in önde gelenlerinden biriydi. Böyle iken ben İslam oğlu olan Selman'ın kardeşi İslam oğlu Ömer'im."

Rehberlerimiz bunlar kardeşim, biz buna bakacağız. Bütün nifakları bozacağız Allah'ın izni ile."

İleride ayağa kalkmış, bu konuşmaları dinleyen askerlerden biri ekledi:

"Hz. Peygamber s.a.v Efendimiz şöyle buyurmuştur: 'İrkçilik davasına kalkışan bizden değildir, ırkçılık üzerine savaşa girişen de bizden değildir.' Haklısın kardeşim, biz oynanan oyunları bozmaya gidiyoruz. Mesele böyle biline!"

70

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (NAGEHAN-SERHAT)

Sana hiç yalan söylemedim, bunu çok iyi biliyorsun. Ama bir kez daha söylemek isterim ki gerçekten sürmesini ben de çok isterdim ama bitti. Bittiğini sen de biliyorsun. Aslında ikimiz de çok önceden bunu biliyorduk ama belki bunu birbirimize ya da kendimize söylemek konusunda cesaret bulamıyorduk.

Biliyorum, bu vazgeçiş için bana kızacaksın. Biliyorum, hiçbir kadın terk edilmeyi içine sindiremez. Gitmezsem çok daha kötü şeyler olacağından korkuyorum. Amacım seni mağdur etmek değil. Hem bizim durumumuzda iyi eğitim almış ve hayatı, insanı ve insana dair pek çok şeyi bilen insanların bunu aşacaklarını biliyorum. Sen de aşacaksın. Birkaç kez söylemek istedim ama sen anladığın halde konuyu değiştirip erteledin, "Daha sonra konuşuruz" diyerek geçiştirdin. Neyse seni suçlamıyorum. Sadece beni anlamamı istiyorum. Sarıldığım zamanlardaki dostun sıcaklığı yok artık. Hâlâ bir demlik çayım var en azından. Onu da kaybetmek istemiyorum, anlayabiliyor musun?

Şeytana mağlup olan her şey gibi bozuluyor giderek zaman. Ama umutsuz olmamak gerek. Hâlâ domatesin kokusu duruyor yerinde. Oysa bir dost ile kahve içmek, gecenin sesini dinlemek ve birer sigara yakmak ne değerli!

71

Oysa sabun kokulu bir temiz çarşıfta yatmak ve açık pencereden ıhlamurun kokusunu duymak ne büyük zenginlik!

İlişkileri maddeye boğarak ve her ilişkiden bir parça koparma derdiyle yanarak yaşayan insanoğlu giderek daha da yalnızlaşıyor. Bizim gibi... Ben değişmek istiyorum.

Hayatı çekilmez kılan ihtiraslarımız... Yarını düşünen algımız... Oysa ne yarın var ne de dün. Şimdi bambaşka bir an ki buna yazık ediyoruz.

İnsan affetmeyerek aslında kendini cezalandırır. İnsan aslında gördüğünden kaçır ve giderek yalnızlaşır.

Şunu unutuyoruz ki, bizi Yaradan binbir katlı sırlara saklı ne varsa hepsini biliyor. Bazen bir koku, bir bakış, bir duruş, bir an insanı nerelere taşır ve kaybettiklerimizin değerini o zaman çok daha iyi anlarız. Kaybettiğim duygulara dönüş olmalı. Tekrar saflığıma ve çıkarsız duygularıma dönmek istiyorum.

Gerçek bir sırdaş bulmak ne zor Allahım ve ne değerli! Sen beni köleleştirdin ve her an biraz daha sana benzememi isteyip bundan asla vazgeçmedin ve vazgeçmeyeceksin de, bunu biliyorum.

Dünyayı ve içindekileri bu denli sahiplenen bir ruh nasıl olur da sadeliğin hükmünü anlatmaya kalkabilir başkalarına?

Belki affetmeyerek kendimizi haklı konuma getiriyoruz ama unutuyoruz hiç mi suçumuz ve katkımız yok olanlarda? Affediciliğin öneminden bahsedip duruyoruz ama affetmeye sıra geldiğinde ne cimri ne korkak insan! Söylenen sözlerden ziyade uygulamalardır insanı değerli kılan... Ne çok şey söylüyor da ne az uyguluyoruz.

Ne kadar çok yük ediniyoruz kendimize. Hayatı ve inandığımız değerleri ne denli zorlaştırıyoruz. Bütün semsiyeleri kapatıp yağmurda herkesin ıslanmasını arzu etmeyi sevdim ben. Aydınlığı tatmayı ve geceye

72

bulanmayı sevdim. Kendini rüzgâr sananları ise sevmedim. Hiç kitap açmayan eli sevmedim. Bana güneş neden sarı ve bulut neden beyaz diye sorma. Bana aşkın neden çok değerli olduğunu sorma.

Aşk bana yeryüzü ve gökyüzünün bütün iniş ve çıkışlarını gösterdi. Bu yüzden aşk nedir diye sakın sorma. Bunu anlamamın imkânı yok.

Bir sivrisineğin kanadında ya da yaz yağmurunda, belki toprak yolda bulunur aradığın... Ya da aşk seni seçer ve görürsün. Aşk peşinden koşmaktır hakikatin...

Yağmur suyunda yalınayak yürümeyi ve fırından ikimiz için sıcak bir somun ekmek almayı sevdim ben. Ama sen torbalanmış ekmekleri daha çok sevdim.

Hoşçakal.

Maddi ve manevi hiçbir şey istemiyorum. Bütün kazanmalarımızı sana bırakıyorum. Avukatıma gerekli

bilgileri verdim. Hepsi senin!

Serhat

Serhat geride böyle bir mektup bırakarak evliliğini bitirmişti. Boşanma esnasında hiçbir problem yaşamadılar. Anlaşmalı boşanma ile avukatları bir günde bitirdi her şeyi. Şimdi kendini çok daha iyi hissediyordu. Evet, bazı akşamlar yalnızdı; evet, bazı günler içinde bir burukluk vardı ama en azından özgür ve mutluydu.

Zaten bütün bu yaşananlar da Nagehan'dan çok önceydi. Onu gördüğü günden beri aklından çıkaramıyordu. Gerçekten ona karşı özel duygular besliyordu. Ona mı öyle geliyordu bilmiyordu ama giderek birbirlerine daha güçlü duygularla bağlandıklarını hissediyordu. Bunu çok açık belli etmeseler

73

de her ikisi de biliyordu sanki. Dersler üzerine ayaküstü konuşuyor, hayata dair paylaşımlarda bulunuyorlardı. Henüz resmiyete dökülen bir ilişkiden söz edilemezdi. Okul dışında hiç görüşmemişlerdi. Hatta sınıf dışında bile görüşmemişlerdi. Nagehan bunu arzu etmişti ama teklifin Serhat'tan gelmesinin daha doğru olacağını düşünüyordu. Sonuçta o, genç bir üniversite öğrencisi değildi. Hayatı biliyordu ama hâlâ kirlenmemiş bir saflığa sahipti. Nagehan'ı güçlü kılan da bu saf, savunmasız, temiz haldi. En azından Serhat böyle düşünüyordu.

Nedendir bilinmez, bu sabah farklı hissiyatlar içerisinde uyanmıştı. Bugün Nagehan'a duygularını açıklayacaktı! Bunu daha fazla ertelemeye gerek yoktu.

Dersten sonra kitaplarını toplayan Nagehan, amfinin merdivenlerinden aşağıya doğru inmeye başlamıştı. Profesör masanın üzerinden çantasını alıp kürsüden ayrılacağı sırada yutkunarak Nagehan'a seslendi:

"Nagehan biraz konuşabilir miyiz?"

"Tabii hocam, buyurun."

Beraberce amfiden çıkıp koridorda yürümeye başladılar. Profesör, Nagehan'a dönüp bir çırpıda söyledi içinden geçenleri.

"Bir kahve içelim mi?"

Nagehan o anda gayriihtiyari saçlarını düzelterek bir an ufak bir tereddüt yaşadı. Bu teklif kendisini heyecanlandırmıştı. Kalbi çok hızlı atmaya başlamış, bu heyecanının sesine yansıyabileceği endişesiyle bir süre susmuştu. Telaş ve kararsız-

74

lığı daha fazla belli olsun istemeden toparlanmaya çalıştı ve içinden "Kabul etmelisin" diye geçirirken hızlıca cevap verdi.

"Sevinirim hocam."

" bana isimle hitap edebilirsin."

Nagihanın o anda yanaklarına doğru ateş basmaya başlamıştı bile.

Tek kelime etmeden bahçeye çıktılar ve oradaki kafelerden birine oturdular. Bir süre sonra güler yüzlü garson yanlarına gelerek bu sessizliği bozdu:

"Hocam ne arzu edersiniz?"

"Kahveni nasıl istersin?" diye Nagehan'a sordu profesör. "Orta lütfen."

"Bize bir orta, bir sade kahve. Soğuk su da lütfen."

“Peki efendim” diyerek yanlarından uzaklaştı garson.

Profesör çantasından çıkardığı sigara tabakasından bir sigara çıkararak yakacağı sırada sordu:

“Senin için bir mahzuru var mı?”

Bu, tam bir nezaket göstergesiydi.

“Lütfen, buyurun hocam.”

“Bana Serhat diyebilirsin Nagehan.” Kısa bir sessizliğin ardından bir yerden söze girmek istedi Serhat.

“Üniversite eğitimi için neden bugüne kadar bekledin Nagehan?”

75

“Daha önce fırsatım olmadı. Annemle ilgilenmem gerekiyordu. Bakım isteyen bir rahatsızlığı vardı. Hem eğitimin yaşı yoktur diye düşünürüm her zaman hocam.”

Nagehan gözlüklerinin üzerinden kendisine doğru bakan profesörden, “Hocam” demesinden dolayı muzır bir uyarı sezinlediğinden gülümsedi:

“Peki, ismin ile hitap edeceğim Serhat. Anlaştık.”

O esnada yanlarına gelen garson kahveleri masaya bıraktı, ardından da iki bardak soğuk suyu fincanların yanına ilıştirdikten sonra sordu:

“Başka bir isteğiniz var mı hocam?”

“Hayır, teşekkür ederiz.”

Garsonun yanlarından uzaklaşmasının ardından Serhat tekrar konuşmaya başladı:

“Yemen konusunu araştırıyor musun?” Aslında, “Nagehan sana karşı özel duygular besliyorum. Senden hoşlanıyorum. Bunu bilmeni isterim. Sanıyorum, sen de bana karşı aynı duygular içerisinde” demek istedi ama söyleyemedi.

“Yemene gitmedim ama Facebook’ta Yemenli bir arkadaşım var” dedi Nagehan. İçinden soruyordu Serhat’a, “Benim seni sevdiğim gibi sen de beni seviyor musun? Bu kahve içme teklifin beni sevdiğinin işareti mi? Neden duygularını saklıyorsun?”

“Anlıyorum” dedi Serhat. İçinden, “Yoksa özel, sevdiği biri mi bu Yemenli? Onu sevdiğimi söylememekle geç mi kalıyorum? İnanamıyorum kendime, bu yaşta genç bir delikanlı gibi seni

korkutan bu kızda ne var da seni bu hale getirdi? Sen gerçekten âşıksın. Normal davranmıyorsun” diye geçirdi.

Nagehan içinden, “Özel biri olduğunu sanarak konuşmak istediği neyse engel olmayayım. Çıktığımı sanıyor olabilir” diye geçirip telaşla ekledi:

“ Biz sadece iki arkadaşız.”

“Aşka inanmıyor musun yoksa?”

“ Hayır, aksine aşkı çok önemsiyorum.”

Bir süre sustular.

“Yalnız mı yaşıyorsun peki Nagehan?” diye suskunluğu bozdu profesör.

“Evet, yalnız yaşıyorum. Annem ve babam vefat etti, ben tek çocuğum. Yakın akrabam da yok ne yazık

ki.”

“Anlıyorum. Peki kendini hiç yalnız hissetmiyor musun?”

Bu soru öyle sıradan sorulmuş bir soru değildi. Profesörün bu sorusu aslında tonlaması ve yüzünün ifadesinden yola çıkıldığında kendisinin yalnızlık çektiğinin ipuçlarını veriyordu. Biraz acıma, biraz merhamet ve sahiplenme hissi uyandırdı Nagehan’da ve samimi olarak cevaplamayı yeğledi.

“Aslında hepimiz yalnızlık çekmiyor muyuz? Giderek yalnızlaşmıyor muyuz? Sosyal medyayla bu denli haşır neşir olmamızın altında da bu yalnızlık yatmıyor mu? Evet, tabii ki yalnızlık çekiyorum. Hele anne ve babamı kaybettikten sonra bu his çok daha yoğunlaştı.”

77

Nagehan kahvesinden bir yudum aldı. Profesör sigarasını bitirmeden kül tablasında söndürdü.

Bu kadarı Nagehan’a yetmişti. Bu kısa konuşma kendisi için yeterince değerli ve düşler kurması için kâfiydi. Sohbeta devam ederlerse bu düşleri yıkacak bir bilgi ya da düşüncelerini boşa çıkaracak bir gerçeklikle karşılaşmaktan korktuğu için kalkmak istedi. Bu ânı ve duyguları koruma altına alma içgüdüğü harekete geçmişti.

“Serhat ben müsaadenizi isteyeceğim. Kahve için teşekkür ederim.”

“Nagehan seni seviyorum” demek istedi Serhat fakat bunun yerine, “Sizinle tekrar görüşmek isterim” diye ayağa kalktı.

“Tabii ki neden olmasın?” diye yanıtladı Nagehan.

“Nagehan rica etsem telefonumu kaydeder misin? Ben de sakıncası yoksa seninkini almak isterim. Ödev ile alakalı görüşmek isteyebilirsin diye düşünüyorum.”

“Çok mu acemice oldu bu gerekçem acaba? Onu aramak istediğimi, sesini daha çok duymak istediğimi anladı mı acaba?”

Nagehan profesörün telefonunu alıp kaydetti. Eli ayağı birbirine dolanmıştı.

“Seni çaldırıyorum. Kaydedersin. Verdiğin ödevle alakalı olarak seni tatmin edecek bir sonuca ulaşmak dileğiyle hoşça kal.”

Tokalaştılar, Nagehan ardını dönerek yürümeye başladı. Her adımında mutlu oldu, can buldu, huzur kavuştu ruhu-

na. Düşledi durdu. “Telefonumu aldığına ve kendi telefonunu verdiğine göre beni seviyor. Evet evet, bu sıradan bir sohbet değil, kesinlikle değil!” diye düşündü.

Serhat da içinden sürekli, “Telefonumu aldığına ve beni çaldığına göre biliyorum o da beni seviyor” diyerek, Nagehan’ın ardından bakıyordu.

Nagehan’ın içinde ise bülbüller ötüyordu.

“ Bugün aşk şarkılarıyla kahve içtiğimi unutmayacağım. İki güzel fincanda bıraktığımız tavelere masallar yazacağım. Gözyaşları-mı döktüğüm yastığımı güneşe asıp kurutacağım. Sıradan düz bir hayali gerçeğe çevirmesi için Allah’a dualar edeceğim. Yalnızlığım esir ettiğim ne varsa hepsini toplayıp pencereden dışarıya silkeleyeceğim. Bin nefese bu bir nefesi yeğleyeceğim. Evet, daha ne isteyebilirim ki? Söylemediğim binlerce cümleye yerleştireceğim aşk sözlerini. Bunu kaybetmemeye özen göstereceğim. Sığınacağım Allah’ın rahmetine, hâzinelerinden bize de vermesi için bir demet rahmeti. Evet, daha ne isteyebilirim ki? Güneşte sararıp kuruttuğum bütün çiçeklere tekrar su vereceğim. Defterine kenar süsleri çizeceğim. Yaşı mı olurmuş bu hissettiklerimin? Söz vereceğim artık hiç çiçek kurutmayacağıma ve her daim taze çiçek bulunduracağıma vazomda. Hamaratlığım tutup odamı tekrar boyayacağım tozpembeye. Pencereye konan bülbüller ile inekş edeceğim. Annemin hatıralarına anlatacağım baharında açan kayısı çiçeğini. Baharla uyanan bir ağaç dalı gibi taze hissediyorum kendimi.”

Nagehan eve dönmek istemedi. Bir an önce Yemen türküsü ile ilgili detaylı bir bilgi edinmek için annesinin dostu olan sahafa gitmesi gerektiğini düşündü. Epeydir uğramamıştı. Bu

79

zaman zarfında, "Belki o kayıp taş plağı bulmuş da olabilir" diye düşündü. Taş plağı bulmak Serhat'ı aramak için çok güzel bir gerekçe olacaktı.

Sahafların bulunduğu sokağın başına geldiğinde burnuna gelen buram buram kitap kokusunu duyabiliyordu. Sahafa girdiğinde karşılaştığı manzara, her defasında olduğu gibi bu sefer de onu büyülemişti: Ansiklopediler, kitaplar, dosyalar, eski el yazması eserler, biblolar, taş baskı gravürler, eski Os-manlı resimleri, daktilolar, plaklar, gramofonlar... Tüm bunlar dışarıdaki dünyadan kopmasına yetip artmıştı. Bu küçücük dükkânın içerisinde hatırladığından da fazla ne kadar çok şey vardı.

"Selamün aleyküm efendim."

"Aleyküm selam. Ooo Nagehan nerelerdeydin? Uzun zamandır görünmüyordun. En son Pers İmparatorluğu'nun ünlü başkenti Persepolis'e ev sahipliği yapan Şiraz ile alakalı kitap arıyordun, onun için gelmiştin. Bak nasıl da hatırladım."

Nagehan, yaşlı sahafın elini öptü.

"Sizi özlemişim Enes Amca."

"Ben de seni Nagehan. Sen annenin emaneti gibisin bana. Seni her gördüğümde onu görüyorum aslında. Geç bakalım şöyle, biraz sohbet edelim."

Nagehan, Enes Amcanın masasının önündeki, üzerinde ceylan derisi serili sandalyeye oturdu.

"Anlat bakalım. Şiraz'la ilgili verdiğim kitabı okudun mu?"

80

"Evet, okudum Enes Amca."

"Sarı tuğlalı daracık sokaklar arasında dolaşırken farklı hisler uyandırır bu şehir. Bazar-ı Vekil, yani Vekil Çarşısı'nda, geleneksel el sanatları ürünleri, meşhur Şiraz halıları, rengârenk kumaşlar satılır. Çarşıda gümüşçüler, mineciler, kuyumcular ve baharatçıların her biri ayrı bir hikâyedir. Bir labirenti andıran bu çarşıda kaybolmak keyif vericidir. Kaybolmak ister insan ve bir daha hiç çıkmamak."

"Ne güzel anlattınız! Siz Şiraz'a gittiniz mi?"

Nagehan'ın yüzüne baktı sahaf, pek çok şey anlatmak, bütün hikâyeyi bir çırpıda özetlemek ister gibiydi gözleri. Ama kendine kalmış, açılmamış, anlatılmamış, belli ki yarım kalmış bir şeyler vardı yaşananlarda...

"Uzun hikâye Nagehan."

"Anlıyorum Enes Amca, hatırlıyor musunuz rahmetli annem için bir plak önermiştiniz de daha sonra nereye koyduğunuzu unutmuştunuz. Onu buldunuz mu daha sonra?"

"Buldum buldum."

Enes Amca yerinden kalktı ve birbiri ardınca duran taş plakların arasından çekip onu çıkardı. Hasarlı olduğu için fazla bir önem göstermemişti. Bir haznesi bile yoktu ve bir kısmı çatlıktı. Üzerindeki yazıların büyük kısmı da silinmiş vaziyetteydi.

"Bir hayli hasar görmüş. Çalar mı acaba?" diye sordu Nagehan.

81

“Çalar çalmasına da bir kısmı kırık, buradan itibaren ne duyulur bunu bilmiyorum.”

“Deneyebilir miyiz?”

“Tabii ki!”

Sahaf plağı masasının üzerinden aldığı bez ile iyice sildi, ardından yanı başında bulunan gramofona koyup çalmaya başladı. Büyük cızırtılar ve tuhaf seslerin ardından ince tiz bir kadının sesinden hüznü bir türkü duyulmaya başlamıştı.

“Giden cız tık tık tık tık cız!..” Burada türkünün sözleri anlaşılmaz hale geliyordu.

“Sanıyorum gerisi olmalı. Baksanıza kırık olmasa daha devam edecek gibi...” dedi Nagehan.

“Herhalde” dedi Enes Amca, ardından da ekledi: “Çalsam açar mı kınalı eller mahremi? Anlatır mı gurbetten asla dönmeyen sevdiğini? Sevda yüklü her bir taşı, onca yürek geldi geçti, sanma kayboldu bu sokakta izi, aksine her biri sineyi deldi geçti.’ Yemen türküsü bu. Geçenlerde Yemen ile alakalı okuduğum bu sözler içimi acıttı. Yemen ile çok acı hatıralar var Nagehan, çok...”

“Enes Amca bir şey sormak istiyorum. Ben bu türkünün sözlerini ‘Burası Muş’tur’ olarak biliyordum. Fakat ‘Burası Huş’tur’ diye söyleyenler de var.”

“Bildiğim kadarıyla bu türkü ilk olarak 1944 senesinde Dü-riye Keskin isimli mahallî bir sanatçıdan derlenmiş. Bu taş plaktaki sözler türkünün orijinal sözleri olmalıdır. Daha sonraki düzenlemelerde kulağa daha hoş gelmesi açısından ekleme ve çıkarmalar yapılmış olmalı. Sanırım 90’lı yıllarda

kaynağı belli olmayan ama daha masalsı bir durum oluşturduğundan mıdır nedir, türkü Huş olarak devam etmiş.”

“Sizce öyle değil mi peki?”

“Türkünün sözlerini dikkatlice dinlersek Anadolu üzerine yakılması çok daha doğru görünüyor. ‘Yok efendim, Muş’un yolu yokuş muydu, değil miydi?’ gibi tartışmalara girmenin çok doğru olmadığını düşünmüşümdür hep. Hem akla da aykırı gelen bir durum var. Bak, şimdi beraber söyleyelim.

Burası Huştur, yolu yokuştur Giden gelmiyor, acep nedendir?

Şimdi Huş’ta bulunan biri giden gelmiyor der mi? Demez değil mi?”

“Sanırım haklısınız.”

“Tabii kızım. Huş olsa gelen gitmiyor demesi gerekmez mi? Bırakmıyor demesi daha uygun, oysaki gidenin dönmediğini söyleyen bir söz demeti, yola çıkan topraklarda bu türkünün yakıldığı hissini kuvvetlendiriyor. Türkünün sözlerini Huş olarak kabul etsek o zaman Muş’a savaşa gidilirdi. Oysaki Yemene gitmiştir askerlerimiz. Bu sebeple, bana sorarsan bu sözlerin savaşılan bir coğrafyada yakılması eşyanın tabiatına aykırı bir durumdur. Zaten bu konu da uzun zaman tartışılıp durmuş.”

“Sanırım daha uzun zaman da tartışılacak gibi...”

“Bence önemli bir konu da değil. Önemli olan Muş ya da Huş’tan ziyade bizim için ne manalar ifade ettiği... Bu türkü-

83

nün geçmişten yola çıkarak geleceğe ne gibi ipuçları verdiği... Yoksa mevkilerin, şehirlerin ne önemi var ki! Önemli olan bizim oraya kattığımız manalardır. Mekânlar böylece ruh kazanır. Anadolu’dan yola çıkan ruhlar çıkarsız, hilesiz, saf ve samimi duygularla oraya ulaşmış ve bunun sonucunda bir nesil neredeyse yok olmuştur. Allahuâlem hepsi cennettedir. İşte bu ruhlar orayı değerli ve vazgeçilmez, unutulmaz kılmıştır. Bu arada TRT 2002 yılından itibaren de Muş olarak türküyü yeniden düzelterek okunmasını sağlamış, yani Huş’tan dönmüştür. Bir yerde hatasını anladığının göstergesidir bu durum.”

"Anonim bir türkü zaten değil mi Enes Amca? Yani kimin tarafından yakıldığı konusunda bir bilgi yok sanırım."

"Haklısın kızım, bu konuda pek bir bilgi yok."

"Peki eksik parçaları var mıdır sizce?"

"Baksana, bana göre var gibi... Türkünün sözleri yarım kalıyor ve bu en eski versiyonlarından biri, yani orijinal ya da orijinale çok daha yakın... Plağın sonunda bu kadar boşluk kalması pek normal bir durum değil. Sanırım bir miktar söz daha olmalı. Kim bilir, bir iki mısra daha olabilir. Ama ben şimdiye kadar dinlemedim."

"Enes Amca siz daha iyi bilirsiniz, Yemen ve oradaki Osmanlı varlığının durumu ve Yemenden çekilme süreçleri ile alakalı bana neler anlatabilirsiniz? Osmanlı'ya yerel halk tarafından ihanet edilmiş midir? Ama ansiklopedik bilgileri kastetmiyorum. Mesela bu konuda elinizde hatıratlara dayalı yazılmış eserler var mı acaba?"

Gülümsedi sahaf.

"Çay içer misin? Yeni demlemiştim. Sohbet uzayacak gibi..." "Ben servis yapayım isterseniz."

"Hayır, sen misafirsin, otur bakalım. Hem çok şükür daha elden ayaktan kesilmedik kızım."

Sahaf, dükkânın arka kısmında perde ile ayrılmış bankonun bulunduğu yere geçip bir süre sonra ince belli iki bardak çay ile geri geldi.

"Buyur kızım."

"Çok teşekkür ederim, zahmet oldu."

"Estağfurullah, bereket olur."

Enes Amca çayından höpürdeterek büyük bir yudum aldıktan sonra, "Kitap kurtları ile başım dertte. Onlar ne zaman dinliyorlar, ne değer biliyorlar. Her şey onlar için aynı. Karınlarını doyursunlar da nasıl olursa olsun" diye şikâyetlendi.

"Nasıl önlem alıyorsunuz peki?"

"Ya Kebikec ile..."

"Anlamadım, ilaç mı?"

Sahaf gülmeye başladı.

"Bilemezsin tabii, pek çok kişi de bilemez. Hem nereden bileceksin? Bak anlatayım: Ya Kebikec kutsal bir meleğin adıdır; bütün haşerat ve zararlı böceklerin kralı. El yazması eserleri, binbir emek ve günler ve geceler boyu yağ kandillerinin

85

altında onca meşakkat ile kaleme alanlar, bu değerli eserlerin çok uzun yıllar hayatta kalmasını arzu ederlermiş doğal olarak. Matbaanın olmadığı zamanlardan söz ediyorum. Her bir yazma eserin değerinin biçilemediği zamanlar... Kolay iş değildir bu. Şimdilerde bunu anlamak ve algılamak mümkün değil. Velhasıl meleğin kitapları güve ve kitap kurdundan koruduğuna inanılır. Eskiden yazma kitapların cilt kapağına veya ilk ya da son sayfasına tuğra biçiminde 'Ya Kebikec' yazılarak yardım talep edilir ve koruma sağlanacağına inanılmış. Hindistan'da kitapların ilk kapaklarına yazılmış. Kapağında yahut içinde yer alan bir kitaba haşerat istese de meleğin haşmetinden ve ona duydukları hürmetten zarar vermezlermiş.

'Ya Kebikec', kitapları haşerattan koruyan büyülü bir 'ilaçmış' anlayacağın. Bir tarihçi dostum Kebikec için güvelerin kralı demişti. Ben de o yüzden biraz önce sana öyle dedim. Ona göre de bir yazma üzerine yazılırsa, bütün güveler krallarına saygı göstererek o kitaba yanaşmaz ve hürmet gösterirlermiş. Aslında

ben daha sonra araştırdım; yabancı bir maydanozun, aynı zamanda zehirli bir bitkinin de ismi. İslam dünyasındaki yazmaların ilginç özelliklerinden biri de yazarları ve kitap sahipleri tarafından yazmalara düşülen notlardır. Bu notlar genellikle dualar ve sihirsel olduğuna inanılan formüller şeklinde yer almış kitaplarda. Bunlardan belki de en ilginç, yazmanın ilk, bazen de son varacağına düşülen esrarlı Kebikec kelimesidir. İnanmayanlar var tabii.”

“Enes Amca niye inanılmasın ki? Bilgisayar virüslerine inanıyoruz da Kebikec’e neden inanmayalım?”

“Ağızdan bal damlıyor! Neyse nerede kalmıştık? Ama çayından bir yudum bile almadın daha.”

“Ben çok sıcak içemiyorum Enes Amca, rahat olun.”

“Peki o zaman... Hah evet, hatırladım. Soruna gelirsek... Arap milliyetçiliğinin gelişimi bölgeler arasında değişkenlik gösterdiği gibi, Hristiyan ve Müslüman Araplar arasında da farklı farklı görüntülere sahne olmuş. Müslüman Araplar, Osmanlı Devleti’nin Avrupa karşısında askerî olarak zor duruma düşmesinin neticesinde Müslüman Türkler ile birlikte Batılı reformlara tepki göstermişlerdir. Hristiyan Araplar ise, Avrupalı destekçileri eliyle, Osmanlı Devletinin zayıflamasını da fırsat bilerek, bağımsız ve müstakil devlet olma gayesi ile milliyetçilik akımının peşine takılmışlardır. Tabiatıyla, bu şartlar altında gelişen Arap milliyetçiliği, özellikle Hristiyan Araplar arasında daha da yaygınlaşmış. Milliyetçilik hareketinin gelişimi, 1882’de İngiltere’nin Arap dünyasının merkezi olan Mısır’ı işgal etmesiyle daha da hızlanmış. Bilinenin aksine dönemin Müslüman Arap liderleri, Arapları, Türk idaresinden ayrılmaya değil, Batının çirkin emellerine karşı uyarmışlar.

Aslında önde gelen Müslümanlar ve Arap nüfusunun büyük çoğunluğu Osmanlı idaresine sadık kalmışlar. Görüldüğü üzere kalan son güçlü İslam imparatorluğunu zayıflatmak, en son isteyecekleri durummuş.

Şurada Müslüman Arapların yaptıkları yardımlarla alakalı kayıtların yer aldığı bir kitap olacaktı. Dur şunu bir bulayım da oradan sana bazı bilgileri aktarayım.”

Sahaf yerinden kalkmadan masasının yanındaki birbiri üzerine yığılmış kitap demetlerinin bulunduğu yere yöneldi. O yığın arasında bilmeyen birinin uzun uğraşlar sonucu bula-

87

bileceği bir kitabı kolaylıkla koyduğu yerden alıp tekrar masaya doğru döndü.

Kitabın sayfalarını şöyle bir karıştırdı.

“Dr. Hüsnü Hüseyin Paşa, 22 Ekim 1911-30 Temmuz 1912 arasındaki 282 gün boyunca yaşadıklarını not defterine kayıt etmiş. Diyor ki:

'20 Salı: ... Şeyyat kabilesine mensup Ays ailesi tarafından iki oğlak hediye edildi.'

'12 Perşembe: ... Beracine kabilesi gelecekmiş. Herkesle beraber ben de istikbal olunan tarafa gittim. Pek muharip (savaşçı) ve kalabalık olan bu kabilenin vürudu ve mevcut Urban tarafından istikbali pek hararetli idi. Zaman zaman ağlamaktan kendimi alamadım. Urban muharebeye kadınlarla beraber girdiklerin-, den bunlarla da kadınlar gelmişti. Fakat bunlar davul çalıyorlardı. Davulları bir tekenden ibaret olup kadınlar halka teşkil ettikleri halde davulu naklediyorlar. Diğer kadınlar da ellerindeki kalın sicimlerle davulu ihtizaz ettiriyorlardı.'

Bu önemli bir kayıt Nagehan.”

Satırlar arasında biraz göz gezdirip sessizliğe gömüldükten sonra, bakışlarını tekrar Nagehan’a yöneltti Enes Amca.

“Dur şimdi hatırladım, Feridun Kandemir’in Fahreddin Paşanın Medine Müdafaası, Peygamberimizin Gölgesinde Son Türkler isimli eserinden de sana bir bölüm okumak istiyorum.”

Bu sefer yerinden kalkan Enes Amca, masanın sol tarafında yer alan kitapların dizili bulunduğu yere doğru gitti ağır

adımlarla. Rafın önünde bir süre durup şöyle bir göz gezdirdi ve ardından, "Hah işte burada!" diyerek kitabı alıp oracıkta okumaya başladı:

"Medine'den ayrılmadan önce, son ere kadar hepsinin, bu arada çeşitli yaralar alarak vücutları adeta delik deşik olmuş, kimi kolsuz, kimi bacaksız kalmış gazi Mehmetçiklerin, birbirlerine sokulup yardım ederek, halsiz-mecalsiz, son defa Harem-i Şerifi ziyaretle Ravza-ı Mutahhara'yayüzlerini-gözlerini sürerek dualar ede ede yaptıkları veda ziyareti görülecek şeydi.

İngiliz altınları ile Türk'e diş biler hale getirilmiş bazı 'sözde Araplar' bile bu manzara karşısında gözyaşlarını tutamamışlardı. Bizimle beraber Medine'de kalıp aylar süren kuşatmanın her türlü sıkıntısını çeken, açlığına bile katlanan yerli Araplar' ise tam bir matem havası içinde hüngür hüngür ağlıyorlardı. Hele yıllardan beri Harem-i Şerifte vazifeli olarak çeşitli hizmetlerde bulunan harem ağalarının hıçkırık hıçkırık Mehmetçiklerin boyunlarına sarılışlarını benim gibi görenlerin, o anda ne hale geldiklerini tarif edemem."

Kitabı kapatıp Nagehan'a döndü.

"Buradan anlıyoruz ki; olayın görgü şahidi bile asilere, 'bazı sözde Araplar' dedikten sonra, yerli Arapların Osmanlı askerleri ile beraber Medine'de kalıp aylar süren kuşatmanın İrer türlü sıkıntısını çektiklerini, açlığına bile katlandıklarını ifade ediyor. Buradan yola çıkarak şunu söyleyebiliriz; İngi-lizler bir kısım Arapları Hristiyan Arapların etkileriyle kışkırtarak Osmanlı'ya karşı harekete geçirdiler ama esas halk sonuna kadar Osmanlı'ya destek vermiş ve son ânına kadar yanından ayrılmamıştır. Tabii bu başkaldırmanın temel se-

89

bebinin genelde 'Türkleştirme' politikası olduğunu ileri sürenler de olmuştur. Osmanlı'da Türk milliyetçiliği yolundaki gelişmeler, hem Arap milliyetçiliğine örnek oluşturmuş hem de Araplarda Türklerin artık kendilerini 'gözden çıkardığı' hissini uyandırmıştır. Bundan İngilizlerin faydalandığını ve ciddi kışkırtmalarını da gözden kaçırmamak gerek tabii. 1890'da Paris'te Jön Türklerin yaptığı bir toplantıda Mizancı Murad'ın Arap katılımcılara bir Arap devleti kurma niyetlerinin olup olmadığını sorması üzerine, Halil Ganem bunun doğru olmadığını söylemiş. Sanıyorum burada okumuştum. Yoksa... Neyse işte artık yaşıyorum."

Kitabın sayfalarını tekrar bir ileri, bir geri karıştırdıktan sonra tekrar okumaya başladı:

"Biz Araplar biliyoruz ki, eğer Frenkler ülkemize girerlerse, birkaç yıl içinde topraklarımız onların eline geçecektir ve ülkeyi diledikleri gibi yöneteceklerdir. Türklere gelince, onlar bizim dinimize inanır ve âdetlerimizi bilirler. Dört yüzyıllık yönetimleri boyunca bir santimetre mülkümüzü dahi almamışlardır. Şimdi bunu değiştirmek ve Türklerin yerine başkasını getirmek doğru olur mu?"

"Velhasıl tarihî olayları doğru okumak gerek evladım. Çok karışık dönemlermiş. Tabii ki aykırı sesler çıkaranlar, oyuna gelenler, menfaat temin edip zıvanadan çıkanlar da olmuş ama bunlar bizim kardeşlik bağlarımızı yok saymamıza gerekçe olamaz. Bundan ancak başkaları faydalanır. Ortadoğu'nun geldiği durumu görüyorsun, biz çekildikten sonra asla kan durmadı."

90

Tam bu sırada ezan sesi duyulmaya başladı. Sahaf konuşmasını kesti. Elindeki kitabı tekrar yerine yerleştirdikten sonra masasına gelip oturdu. Birlikte ezanı dinlemeye başladılar.

Yanık yanık okunan, okunurken de dinleyen herkesin ruhunu okşayan, yüreğine işleyen ezan sesi her ikisini de derinden etkilemişti. Dergâh terbiyesi aldığı sesinin tınısından anlaşılan müezzinin okuduğu bu ezan aslında pek çok şey anlatıyor gibiydi.

İ kisi de huşu içinde dinledikleri bu ezan ânı hiç bitmesin ister gibiydiler. Ezan bittikten sonra sahaf yine engin bilgi denizinden bir dalgayla bu sessizliği bozdu:

"Vaktiyle Şair Nedim bir kasidesinde; 'Cenneti görmüş bir âdem var ise gelsin desin, onun da farkı böyle güzel ve gönül çekici midir söylesin' diyerek İstanbul'u cennetle kıyas edermiş."

Sahafın ve Nagehan'ın cennet bahçesinden bir sesleniş olarak dinledikleri bu ezan her ikisinin de

duygulanmasına sebep olmuştu. Birbirlerini hissediyor gibiydiler. Sahaf başını kaldırıp Nagehan'la göz göze geldi.

"Hâlâ bizimle uğraşıyorlar. Ümmeti birbirine düşürmek için ne gerekiyorsa yapıyorlar. Biz düşmanlıkları büyötmek yerine, kardeşliğimizi büyötmek durumundayız. Ayrılıklar ve ayrılığın bu kadar çok mevzubahis edilmesi yine ayrılıkları doğurur. Oysa biz kardeşiz ve bir arada yaşamının yollarını uzun yıllar dünyaya göstermiş bir milletiz. Daha ziyade ortak noktalarımızı konuşmalıyız. Hatıraları, kardeşliği tekrar canlandırmalıyız. Bu yüzden de tekrar bunu keşfetmenin yollarını bulmak mecburiyetindeyiz."

91

YENİ VATAN YEMEN 1911 (KIS M ET-GELİN)

"Siz, her tepeye bir anıt-alamet inşa edip oyalanıp eğleniyor musunuz? Büyük ve sağlam yapılar yaparak, kalıcı (ebedî) olacağınızı mı umuyorsunuz? Tutup yakaladığınız zaman da zorbalara gibi mi yakalıyorsunuz?" (Şuara 128-130)

"Rabbinin, Ad (kavmine) ve yüksek sütunlar sahibi İrem'e ne yaptığını görmedin mi? Ki, şehirler içinde, onun bir benzeri yaratılmış değildi." (Fecr 6-8)

Zaman ne çabuk geçti, bütün gecelerim simurga uçu.

Gün kayarken sıcak çöl kumlarının üzerinden, ne tepeler ne vahalar geçip gidiyor hayallerimin ülkesinden.

Soğuk bir hatıraya çakılı kalan ne varsa, ruhumu içine çekiyor bir kum havuzunun deryasında.

Geldiğim yeri özölüyorum. Biliyorum, gecenin kokusuna sarılarak geldiğim bu topraklarda mezarıma kavuşacağım yana yıkıla.

Olmamış bir hurmanın dalından koparılması gibi kekremsi bir tattı benim hayatım. Gözyaşlarına sarılı bir küçük hurma-

yım. Ne şifa bulunur benden ne şifa bulurum bu garipliğime, yalnızlığıma. Dalımda kalan ne varsa bir hasret çığılığı ile silkeler dururum da kopup gelsin yanı başıma.

Gurbetin saçlarını tıyıyordu genç kızlar. Susuzluk vahalarında yangınlarını seyrediyordu dört cepheden iri gözleriyle.

Yanağıma konan o hilal lekeyle büyüyecek aslında bütün çaresizliğim.

Sen bir er olarak beni teslim etseydin erkeğime. Elini saçıma sürüp sakinleştirseydin ürperen canımı. Sessizliğin kelimelerini etmeseydim yüreğimde doludizgin. Söylenmemiş sözleri fısıltı ile söyleseydim sana kardeşim. Bakışlarında ardımda olduğunu, beni kollayıp koruyacağını hissetseydim...

Söz olsaydı bahar. Çöl olsaydı vaha ve sular sarsaydı kuruyan ne varsa çağlayarak güröl güröl.

Gelinlik giydiğim bugün, ardı sıra konvoy olmuş giderken düğün alayı, güneş aydınlatmakta yetersiz kalacaktı karanlığımı.

ben öyle biriktirdim ki ne varsa geçmişe dair, şimdi korkuyorum bütün bentleri yıkacaklar ve eğlence alayını katıp önlerine sürükleyecekler sahilin nemli kuytularına beni.

Namazda buluyorum sakinliği, bir nefes gibi vardığımda secdeye. Bir soluk oluyor bu har ateşin koynunda, serin bir yer...

Saygıyla eğiliyorum ey yalnızlığımın işlenmiş kanaviçeleri asılı duvarlar, çeyizlerin asıldığı emek emek işli hasret kokan uzaklar, odamda yalnız bırakıyorum sizleri. Artık dilemiyorum karanlık sükûtlar.

Dantel örgü gibi dışı pencereimin, iğne oyası misali dışarıyla cilveleşen... Perdemi aralıyorum bir an. Düş bahçelerimin yıkıntılarını görüyorum uzaklarda. Pencereimin aralığında sallanıyoruz küçük salıncakta sırasını bekleyen kardeş telaşlarında.

Kardeşim, ey sevgili kardeşim kışta mısın? Yoksa baharda mısın? Ne olur bir ses ver de kapatayım şu araladığım pencereyi. Çıkayım dışarıya sessiz bir gelin olarak edalı.

Vadi Dhar, Yemenlilerin en önemli vadisi... Düğünümün kutlamaları yapılıyor. Artık evli bir kadınlım. Artık kadın olmanın ne demek olduğunu bu coğrafyada hissedeceğim. Düğünümde canımdan kimsenin olmaması ağır mı ağır! Teyzem bile yok. Umulur ki cennette...

Danslar eşliğinde kutlamalar yapılıyor, ben seyrediyorum. Çölün içinde bir vaha gibi duran Vadi Dhar'da, İmam Yahya'nın kayaların üzerindeki sarayı Darü'l-Hacer haşmetiyle ne kadar uzak duygularıma.

Ben gelin oldum anne, baba ben gelin oldum. Görüyor musunuz beni? Bu büyük kayanın üzerinde inşa edilmiş saray, kadınlığının simgesi gibi... Kadınlığım hükümranlılığını sürecektir bu topraklarda. Biraz daha kök salacağım yeni vatanımda. Soyumu yerleştireceğim yana yakıla. Bu da kader işte. Benim kismetime de bu düşmüş. Evim, ocağım ve yurdum artık bu uçsuz bucaksız çöl... Ben zaten kurak kalmıştım daha ilk adımımı attığımda.

Herkesin bir geliş sebebi var bu yere. Kimininki öyle, kimininki böyle... Kimi acılı, kimi zararlı, kimi kazançlı, kimi ayakları prangalı. Benim de geriye dönüşüm olmayacaktı. Peygamber Efendimiz, Muaz b. Cebel'i, İslam'ı anlatıp öğretmek ve Kur'an-ı Kerim'i ezberletmek üzere Yemene göndermiş. Yolculuk öncesi Hz. Peygamberde aralarında konuşmuşlar:

"Sana bir mesele sorulduğunda neyle hükmedeceksin?"

Muaz b. Cebel, "Allah'ın kitabındakilerle" diye cevap vermiş.

bu yere ilk ulaştığımda ne ile hükmedeceğimi bilmiyordum. Ayaklarım bile tam basmıyordu titremekten.

Sonrasında Peygamberimiz sormuş:

"Eğer Allah'ın kitabında bulamazsan neyle hükmedeceksin?"

"Allah Resulünün hükmettiği ile" demiş bu sefer Muaz b. Cebel.

Ben Allah'ın Resulü'nü bile tam bilmiyordum. Beni nasıl koruyacağından, nasıl kollayacağından bihaber, öylece üşüyordum gemiden indiğimde.

"Eğer onda da bulamazsan?" diye sormuş sonrasında Peygamberimiz, "Kendi reyimle içtihad ederim" diye cevaplamış Muaz b. Cebel.

Bunun üzerine Allah Resulü, "Nebisini, razı olduğu şeyde başarılı kılan Allah'a hamdolsun" demiş.

Ben daha 9 yaşında susmaya karar vermiştim. İçimden bir ses susup izlememi söylemişti. Bu daha kolay gelmişti. Bilmediğim, hiçbir âdetini tanımadığım bu topraklarda ömrü hayatımda ilk kez göreceğim teyzem bile yabancıydı. Bazen susmak en büyük çığlıktır ama bunu kimse duyamaz. Çoğu

95

zaman atılan çığlıklar ise insanın hiçbir işine yaramaz. İşte ben de tamamen içgüdüsel olarak bu şekilde susmayı yeğledim. Böylece susarak atlatmaya çalıştım bu yaban zamanları. Bu yüzden ne akıllı ne deli muamelesi gördüm. Bu aslında işimi kolaylaştırdı bir nebze de olsa. Şuna inandım aklım erdikçe, Allah zorda kalanlara yardım ediyormuş, bana da bunu yaptı.

Ama yine de biliyordum ki yazmasaydım ve duygularımı kâğıda aktarmasaydım çıldırmam içten bile değildi.

Limanda gemiden inmiştim, yanımda sadece küçük bir bohça... Bir de boynumda asılı bulunan isimliğim... Nereye gideceğimi bile bilmiyordum. Öylece bekledim bir süre. Annemin kendi elleriyle diktiği ve içine okunmuş dualar ve çörek otlarını koyduğu muska tek gücümdü o anda.

Elbiselerimin üzerinden boynumda asılı olup olmadığını yokladım ve üçgen şeklindeki muskayı entarimin

üzerinden avucumun içine alıp sımsıkı tuttum. Birine tutunmam, güç bulmam, sığınmam gerekiyordu. Aklım Mehmet'te kalmıştı.

Onu bıraktığım andaki gözleri geliyordu gözlerimin önüne. Yüzündeki kırmızı leke daha da barizleşmişti. Üzülürken daha da kızarır ve iyice ortaya çıkardı zaten. Boynundan yanağına doğru uzayan hilal şeklindeki bu lekeyi ve gözlerindeki şaşkınlığı unutamıyordum bir türlü.

Ama şimdi bambaşka telaşlardaydım. Ben ne yapacaktım? Ne kadar bekledim bilmiyorum. Daha sonra yanıma uzun entarili bir adamın yaklaştığını gördüm. Boynumdaki muskayı daha bir sıktım.

96

Elini uzattığında korkudan öleceğimi düşündüm. Boynumda asılı bulunan isimliği yakalayıp inceledi. Sonra yüzüme bakıp gülümsedi. Entarisinin üzerine giydiği ceketinin cebinden bir kâğıt parçası çıkardı ve bana doğru okumam için uzattı. Korkarak, katlanan kâğıdı aldım, şöyle yazıyordu:

Güzel kızım korkma. Bu kâğıdı veren kişi enişten. Onunla beraber geleceksiniz. Seni karşılamaya geldi. Ne derse yap olur mu? Seni muhabbetle kucaklıyorum.

Teyzen Lamia

Pusulayı okuduktan sonra katladım ve karşımdaki adama elimi uzattım. Kendisini takip etmemi belirtir bir işaretle yürümeye başladı, ben de peşi sıra yürüdüm. Daha sonra isminin Babü'l-Yemen olduğunu öğreneceğim yere doğru yürümeye başladık. Bir sürü uzun elbiseli erkeklerin arasından geçtik. Bellerinde kuşandıkları süslü hançerler dikkatimi çekse de bu adamların neden hançer taşıdıklarına anlam verememiştim. Yüksek kerpiç binalar arasından geçmiştik. Ne de yüksek görünüyorlardı gözüme. Evlerin küçük pencereleri vardı. Her yer toprak rengiydi ama pencerelerin etrafı annemin dantelleri gibi beyaz boyalıydı. Hiçbir kadın görmedim sokaklarda. "Acaba burada hiç kadın yok mu? Teyzem tek başına sıkılmıyor mu?" diye düşünmeye başladım. Tam köşeyi döneceğimiz sırada sadece gözlerini gördüğüm kara çarşafli bir kadın ile karşılaştık. Bir an için gözlerine baktım. Simsiyah iri gözleri annemin gözlerini hatırlattı bana. Eteğine tutunmak istediğimi hatırlıyorum, son anda kendime engel oldum.

Ara sokaklardan geçtikten sonra daha geniş bir caddeye çıkmıştı yolumuz, önümde giden adama yetişmekte zorlanıyor-

97

dum. Bir an için geride kaldım, onun giderek uzaklaşmasını seyrettim.

"Buracıktan geriye koşarak dönsem tekrar gemiye binip evimize gidebilir miyim?" diye geçirdim içimden ama bu- f nun mümkün olmayacağını aklettiğimi hatırlıyorum. Sonra önümden giden adamı kaybetme korkusuyla koşturduğumda ayağım takılıp yere düşmüştüm. Torbalarının içerisinde dallar bulunan bir adamın beni gelip kaldırdığını hatırlıyorum. O sırada beni almaya gelen adam da yanıma gelmiş ve konuşmalarına şahit olmuştum. Beni gösteriyordu ama ne konuştuklarını anlamıyordum. Beni kaldıran adamın sol 3 yanağının tuhaf bir şekilde şiştiğini gördüğümde dişinin çürük olduğuna ve yanağının bu yüzden şiştiğine yormuştum, Ama konuşurlarken ağzında bir şey çiğnediğini ve dişlerinin bu çiğnediği şeyden dolayı koyu kırmızı bir hal aldığını fark etmiştim. Sonrasında yere tükürdüğünü hatırlıyorum. Tü- ■ kürdüğü yere baktığımda yarım ay şeklindeki tükürük bana Mehmet'in yüzündeki leke gibi görünmüştü. Mehmet gelmişti tekrar gözümün önüne. Ne yapıyordu, ne durumdaydı? İyi miydi? Başında bir sıkıntı var mıydı? Bu düşünceler içerisindeyken beni karşılamaya gelen adamın kolumu tutup çekiştirmesinden dolayı toparlanıp üzerimi silkelemiş ve onu takip etmeye devam etmiştim.

Her şey yabancıydı, kış bastırmış gibiydi ruhuma. Bütün şarkıların sustuğu gece, inine çekilmiş bir hayvan gibi, dışarıdan korkan bir çaresizlikle sığınmak durumunda kalacaktım teyzemin evine.

Çocukluğumun taş merdivenlerinden çıkartıyordu beni zaman. Büyümüyor, aslında küçülüyordum her geçen gün.

98

Uzun zaman acıyı hatırlattı ne varsa etrafımda.

Eziyet görmedim, aç bırakılmadım, dışlanmadım ama giremedim çok uzun zaman beni kabullenen ne varsa içine.

hayat yontmaya başlamıştı beni keskin bıçaklarıyla. Direndiğim ne varsa biraz daha, biraz daha budayarak değiştiriyordu varlığımı.

Hareketsiz çöl denizi, hâlâ çocuk yüreğime, gelin olduğum bugün de bile, hasreti sunuyor.

Yokuşları tırmadığım bu deve sırtında bile hâlâ geldiğim günün eksikliğini tamamlayamıyor sahip olduğum erkeğin düşleri.

Gömleğini sıyırdığında, korkularım arasında neslimi sürdürecekt tohumlar ekiliyordu tarlama büyük bir haykırıyla. Bedenimi sarıyordu aslında olanca şefkatiyle. Sıcak bir karşılama sunuyordu artık zaman bana. Akşamdan sabaha artık kadın oluyordum yana yıkıla.

Dağlar yağmur sularına kanıyordu da hâlâ kurak kalmış ruhumun çoraklığında düşlüyordum geride bıraktığım ne varsa. Engin denizlerimde yeni adalar çıkıyordu orta yere. Yalnızlığımı çare bulamıyordum nefes nefese çıktığımda üzerine.

Sahipleniliyordum yeni gelincikler gibi bir yiğidin koynunda ama gün doğmuyor işte kayıp kalmışçasına onca hatıra.

Büyük bir haykırış benimkisi, sesimi duyuramadığım ne varsa.

Ne istiyor hayat benden, bu şehrin sükûnet içindeki asil insanları, kendini kahraman zanneden zaman, neden unutturmuyor bana acılarımı?

99

Daha biraz önce inci dişleriyle gülerek boynuma sokulduğunda neden bırakamıyorum kendimi, "Sen artık buraya aitsin; doy yiğidine, sana neslini sunacak erkeğine" diye.

Ölüm, yazgı, tevafuk, mecburiyet, gerçek, eşzamanlılık, karşılaşma ve bir hesabın varlığını en ince ayrıntısına kadar hissetme gibi algıları, pek çok insan içinden çıkılmaz bir durumla karşılaşmadıkça sorgulamaz. Bu konuları birinin didiklemeye başlaması için "ağır durum"la karşılaşması gerekir. Gurbette kalmak böyle bir şey... Bütün yaşadıkların gözünün önüne gelmeye başlar. Hatırlamak istediğin ama unuttuğun ya da aklının sana oynadığı oyunlar neticesinde gerilere ittiğin ne varsa gözünün önüne gelmeye başlar.

En ağırısı ise bir kez daha hiç ulaşamayacağın... Hiç koklaya-mayıp dokunamayacağın gerçeğidir ve işte tam o anda zaman düz bir çizgi halini alır ve sana ait ne varsa hepsi burada asılı kalır; sen asla asılı kalanları indiremez, derleyemez, toplayamaz, katlayamazsın.

Hep varmak istediğin yere doğru gidersen. Orada aradığın nedir, bunu bile tam bilemezsin. El yordamıyla karanlıkta yol almak gibidir bu. Gitme sebeplerini ve niçin zorunda olduğunu da çok iyi bilirsin ama orada karşılaşacakların, işte bütün düşüm burada atılır ve sen bunu en başında asla bilemezsin.

Yaşamadan bilemezsin. Dokunmadan sıcaklığın en yakıcısını hissedemezsin, ciğerlerinde hissedinceye kadar ateşin hava olmuş halinin ne olduğunu asla anlayamazsın.

Cehennem harından daha korkunç bir har ciğerlerini havası çekilmiş bir balon gibi söndürdüğünde, sudan çıkmış bir

100

balığın sık aralıklarla ağzını açıp kapaması gibi bir hal aldığında ve nefessiz kaldığında, demek artık burası benim evimmiş demeye başlarsın.

Bir yere varırsın ama oranın varmak istediğin yer olup olmadığı konusunda seçim şansın kalmamıştır. Aradığın şeyin ne olduğunu unutmuşsundur zaten. Vardığın yerde bulduğunla yetinirsin. Kimileri buna

kader der.

Yeryüzündeki hiçbir şeyin anlamı olmayabilir diye düşünenler de vardır elbet. Her şeyi kendiliğinden bir oldu-bitti olarak görenler de ama buna inanmak kahredici kafesin içinden çıkılmaz hale getirir adamı. Bu yüzden bu ateşin harından geçip gitmeye, sonunda arzu ettiğim yeşil çayırarda kendimi bulacağımı bilerek soluksuz kalmaya isyan etmiyorum. Bu nedenle doğan güneş, gökyüzünde peyda olan yıldızlar hiçbir zaman aynı şeyi ifade etmezler. Her şeyin yeni baştan yorumlandığı anlar vardır.

İrem halkı gibi Allah'ın gazabına uğramaktan korkuyorum. İrem şehri, İrem bağları ve bahçeleri ne güzel anlatılır. Cennetin iz düşümü adeta... Dinlerken hayali bile mutlu etmeye yeter insanı. Ama üzerinde oturanlar ve bu bağlardan istifade edenler, buradan rızıklarını alanlar, bütün bu nimetlerin şükürünü bilmediler. Şükretselerdi Allah'ın gazabına uğramayacaklardı.

Ben de isyan etmiyorum sana Allahım, sadece dertleşiyorum seninle. İrem halkı gibi şükürsüz değilim. Onlar gibi asla küstahlaşmam. Bilirim, onlar gibi davranırsam ilahi gazabın gelmesi kaçınılmaz olur.

101

Ne kendimi ne beni sahiplenen bu insanları yerin dibinde görmek istemem İrem halkı gibi. Bu yüzden sabredeceğim elbet.

Şimdi bu boşluk içerisinde, bu gökyüzünün altında ve binlerce kandili izlerken geceye ve kadınlığıma bambaşka manalar yüklüyorum.

Aklım bana oyunlar oynuyor ama direniyorum. Gitmek ve bir daha dönememek... Bunun ne demek olduğunu biraz olsun bildiğimi sanıyordum ama bu başka bir şey! Bu, ne var ne yok geride bırakmak ve bütün anıları topyekûn, olanca ağırlığıyla yanında taşımakmış, bilemezdim.

Garipliğin ne olduğunu öyle ya da böyle bilirdim, hatta pek çok insandan daha çok bildiğimi sanırdım. Çocuk yaşta hem anadan hem babadan hem kardeşten ayrılmanın hepsini tatmama rağmen biliyorum sanırdım ama bu gariplik değil, bu başka bir şey!

Bu, bir aile kurma ânında yalnız kalmak, yalnızlığın ne demek olduğunu ve bir daha çocukluğunun ve salıncakta sallandığın mutlu günlerin asla geri dönemeyeceğini bilmek... Ve bunu anbean yaşamak, işte bu dayanılacak bir şey değilmiş!

Düğün günümde, hem de beni seven bir adamın evinde bunları hissetmek eziyor velhasıl bütün varlığımla. Ama sabredeceğim. Susacağım, ilk geldiğim gün gibi susacağım. Bu kaderimse çekeceğim. Biliyorum, bunun karşılığında yemyeşil bir vadide buluşacağım geride bıraktığım bütün sevdiklerimle. İrem halkından bir kul gibi asla pervasızlaşmayacağım.

Süleyman Peygamber'in veziri Asaf bin Berhiya'nın Belkis'in altın tahtını göz açıp kapayıncaya kadar getirdiği gibi sen de

102

kardeşimi göz açıp kapayıncaya kadar bana getirsen Allahım. Benim hanem de altında balıkların yüzdüğü o billur köşk gibi şenlense ve saraya dönüşse... Sevincimden, mutluluğumdan, hu kavuşmadan gelinliğim, mutluluğum tam olsa, tamam olsa...

"Allahım ne olur bana ölmeden Mehmet'imi bir kez olsun göster" diyerek kapatıyorum defterimin kapağını. Serzenişlerimi, umudumu sarıyorum atlas bir bohçaya ve üzerine işlediğim bütün dallara, dallardaki rengârenk çiçeklere, çiçeklerin üzerindeki erguvanlara, yeni tohumlanmış sabır taneciklerine, hüthüt kuşlarına, kozasından çıkmak üzere olan parlak kelebeklere...

Onların kısa süreli hayatlarına yükledikleri bütün güzellikler gibi ekliyorum hasretimi, muhabbetimi yanımda yatan erkeğimin güçlü sırtına.

103

HER YER ÇÖL YEMEN 1914 (MEHMET)

Kışlanın önünde redif sesi var Açın bakın çantasında nesi var?

Bir çift kundurayla bir de fesi var Burası Muş'tur, havası hoştur Giden gelmiyor, acep ne iştir?

Öylesine uzun gelmişti ki vapur yolculuğu, bitmek tükenmek bilmeyeceğini ve ömürlerinin geri kalanını bu vapurda geçireceklerini düşünmeye başlamışlardı.

İdare-i Mahsusa'ya ait vapurların çoğu yabancılardan alınmış külüstür vapurlardı. Devir öyle zor bir devirdi ki buna bile şükretmek durumunda kalanlar vardı. Yıllarca yük ve hayvan taşımış vapurlarda, şimdi balık istifi şeklinde redifler taşınyordu. Böylesine uzun bir sefer için başka milletlerin evlatları bu işkenceye katlanabilir miydi bilinmez ama kutsal davaları için katlandıkları bu yolculuk pek çoğunun sonu olmuştu.

Askerî birlikleri nakledecek yeterli donanımdan uzak bu gemilerde gittikçe daha kötü şartlara katlanmak durumunda ka-

104

lıyorlardı. Ambarlarda uzun süre yolculuk yapmak çok zordu. hiçbir hava tertibatı olmayan bu yeni meskenlerinde bunca askere yetecek mataralara dolduracakları su tertibatları bile yoktu. Peksimet, soğan ve zeytini yedikten sonra susuzluk had safhaya çıkıyordu. Dayanılacak gibi değildi.

Sırtını dayadığı Hasan ile sohbet ediyordu Mehmet.

" Muşlu iyice bitap düştü" dedi Hasan.

" Bu imkânlarda bitap düşmemesine şaşarım. Bünyesi zaten zayıf... Pek çok asker bu durumda."

" Mehmet; Muşlunun bu seferi nihayete erdiremeyeceğinden şiipe ediyorum."

Mehmet ile Hasanın bu konuşmasına şahitlik eden bir başka asker de katıldı sohbele.

"Hayatımda böyle kuruyakaldığımı bilmiyorum. Kolumu kaldırmaya mecalim yok. Ummanın ortasında susuzluktan ölmek de varsa kaderde, yaşayacağız arkadaşlar."

"Hayvanların kokusuna dayanamayacağım artık" dedi Hasan.

"Sabır kardeşim, sabır! Dayan sırtıma sen. Memleketini düşün. Yazın çıktığın yaylaları, güröl güröl akan ırmakları, pınar başlarını..."

"Mehmet getirme Allah'ını seversen aklıma."

"Düşün kardeşim. Serin esen rüzgârların eşliğinde büyük çınarın altında açtığın çıkını; yağlı bazlamaları, domatesi, keçi peynirini... Yanında testide buz gibi soğutulmuş ayrıları... İnsanın içinin ferahlamasına yetip de artıyor bile."

105

"Ya nereden geliyor akıma bunlar? Benim de aklıma düşürdün, şimdi hepten kötü oldum. Dilim damağım birbirine yapıştı" dedi ve ağzını şapırdattı Hasan.

"Şimdi bir de cennette karşılaşacaklarını düşün. Bir de cehennemi ve orada günahkâr kulları yakalayacak kızgın harı ve kor ateşini. İşte o zaman buradaki susuzluk ve açlığın sabrına erersin."

Mehmet'in bu sözlerinden sonra ambarın içinde birden meşakkatin o dayanılmaz ağırlığının hafiflemesine yetecek bir hava oluştu.

"Haklisun koçum. Ne güzel soyledun. Ağzın bal yesun. Anzer balu katuğun olsun. Güzel kızlar, huriler yoldaşın olsun" diye Karadenizli sessizliği bozdu bu sözleriyle.

Bu konuşmanın ardından biraz önce yükselen serzenişler kesildi. Bir süre kimseden çıt çıkmadı, herkes

kendi içine dönmüştü.

Pek çoğu daha Yemen topraklarına ayak basmadan hastalanıp, vücutlarının dirençsiz kalmasından dolayı gözlerini yumacaktı. Buna alışmaya çalışıyorlardı, yapabilecekleri başka bir şey yoktu. Yoksa cinnet geçirmeleri an meselesiy-di. Cennet bahçelerinin varlığı, geride bıraktıklarının onlara duydukları ihtiyacı bilmek dayanmaları için son çare olarak görülüyordu.

Biraz önce Mehmet'in yaptığı konuşmayı duyuda tasdik eden yaşça büyük, yüzündeki ifadeden ve derin izlerden hayatı tanıdığı belli, heybetli bir duruşu olan askerlerden biri yanlarına gelip oturdu. Mehmet'in sırtını dayadığı hasana;

"Haydi biraz da kardeşime sırtını daya, ben de kardeşinin sırtına dayanarak biraz hasbihal edeyim ha?" diye izin istedi.

Hasan oturduğu yerden toparlanıp ayağa kalktı.

"Aman, dizlerim kütük gibi olmuş! Hissetmiyorum, iyice uyuşmuşlar" diyerek elleriyle dizlerini ovuşturmaya başladı. Hasan'dan boşalan yere yeni gelen asker oturup sırtını Mehmet'e dayadı.

"İçime su serptin yiğidim. Bunaldığımız bir anda bize cennet kokularını hatırlatıp, cehennemin ne azap verici bir yer olduğunu gösterdin. Allah razı olsun. Ben Cabbar" dedi.

Elini uzattı, Mehmet de elini uzattı. Tokalaştılar. Cabbar konuşmaya başladı:

"Bütün cihanın bize acımasızca saldırdığı zamanlardayız. Sinsi düşman, gölgeler misali, yıllarca kardeş olarak yaşadığımız dindaşlarımız ile aramızı açıyor. İçimizden, ta ciğerimizden vuruyorlar bizi. Bir yandan top tüfekte saldırmaları yetmiyormuş gibi, kardeşlerimizi de bize silah gibi kullanmaya çalışıyorlar pervasızca. Eski zamanları özlüyorum; cihanı dize getirdiğimiz, küfre diz çöktürdüğümüz zamanları. Bütün pervasızlıklara dur diyebildiğimiz, vahşet ve acımasızlığın hüküm sürdüğü topraklara huzur-ı mutlak'ı temin ettiğimiz, zirvede kelime-i tevhidin manasını hükümrân kıldığımız zamanları... Nerede hata yaptık biz? Nefislerimiz mi azdı? İçimizdeki gerçek düşmana mağlup mu düştük de tepeden aşağıya doğru şiddetli bir sarsılışla sarsılmaya başladık diye kendime sormadan edemiyorum."

"Doğru söylüyorsun Cabbar."

107

"Her şeyden şüphelendiğimiz vakitlerdeyiz. Havadan, sudan bile... Ademoğlunun tarihinde muazzam, yeni ve huzurlu bir çığır açmıştık. Dini bize uymayanlar bile kendi dindaşlarından gördükleri eziyetten bize sığınarlardı. Acaba biz, karınca kadar değeri olmayan dünya nimetleri için sırat-ı müstakimden sapıp, ahdimizi yok sayarak rahmete irak kaldığımız için mi korkak, pejmürde düşmanın arsız iştihasım kabarttık? Mağrur olup kendimizden bildik de bunun için mi bu acılara müstahak hale geldik?"

Bu konuşmaya bir şey eklemek geçmedi içinden Mehmet'in. Yanlıştın da diyemedi, doğrusun da. Bir süre sustu. Sonrasında; "Bu gemiden sağ salım çıkalım da Allah kerim! Bu sıkıntı ilelebet sürmeyecek elbet. Gâvura aman vermeyeceğiz!" dedi.

"Şu susuzluğa ve sığağa kurban gitmeyelim de gâvurdan korkumuz yok" diye karşılık verdi Cabbar.

"Eyvallah. Ama Allah'a inancımızı kavi tuttuğumuz sürece bunu başarabiliriz. Yoksa bütün amellerimizin hepsi boşa gider. Allah rızası için bu yolda değil miyiz? Bundan mesulüz. Gerisini Allah halledecektir Cabbar."

"Muşlu kötü!" diye bir ses duyuldu ileriden. Yerlerinden kalkıp Muşlunun yanına koştular hep birlikte. Muşlu benzi sarı, dudakları beyazlamış bir vaziyette nefes almakta zorlanıyordu. Askerden biri, "Sihhiyeyi çağırın!" diye bağırdı yeri göğü inleterek.

"Açın etrafını, üzerine yığılmayın. Hava alamıyor!" diye bağırdı Mehmet. Muşlu ter içinde kalmıştı, alnına elini koydu-

108

ğunda buz gibi olduğunu fark etti Muşlunun. “Böyle ölmek istemiyorum...” diye sayıkladı cılız bir sesle.

“Ölmeyeceksin aslanım!” dedi Mehmet. “Su getirin!” diye bağırdı ardından. Askerlerden biri matarasını uzattı o anda.

“Buyur...”

Mehmet mataranın dibinde kalan birkaç damla suyla dudaklarını ıslattı Muşlunun.

“Dayan aslanım, sıhhiye şimdi gelecektir.”

O esnada gözlerini dikti hangarın tavanına Muşlu. Gülümsemeye başladı.

“Dayan aslanım!” diye sarstı Muşluyu Mehmet. Askerlerden biri Yasin-i Şerif okumaya başladı. Mehmet ölülerin ardından okumaya alışık oldukları bu sesi duyduğunda irkildi, hışımla dönüp askerin yüzüne baktı.

“Ölmedi daha!”

Cabbar kolunu tuttu Mehmet’in.

“Şifadır. Sesini çıkarma.”

“Beni, beni... Köyüme gömün” diye sayıklamaya başladı Muşlu. Yüzündeki gülümseme arttı. Bembeyaz inci dişleri ortaya çıktı o anda. Yutkunmaya çalıştı, gözleri donuklaştı ve nefesi tükendi. Son nefesini tek bir seferde dışarıya doğru bırakıverdi.

Nefes Muşludan uzaklaşmaya başladı, hangarın orta yerine gelip kaldı. Oradan askerlere baktı. Sıkış pıkış ayağa kalkmış

109

cümle askerin yüzlerini bir melek hızıyla okşayıp tekrar havaya yükseldi. Puf diye yok olup gitti.

Mehmet ellerini açmış, gözleri yaşlı dua ediyordu Muşlunun baş ucunda.

“Bu yorgun metal yığını tabut misali ummanın orta yerinde. Musallamız yok yatmaya, yıkanmaya. Toprak hasret bekler yiğitlerini bağrına almaya. Hüküm sürer ölüm sultanlığını ilan ettiği bu koca tekne. Gözler semaya kilitli ya Rab medet. Ya Rahman cennette cemalinle şereflendirir misin bu kardeşimi? ‘Rahmetim gazabımdan üstündür’ diye buyuruyorsun, rahmetinle muamele eyle bu kardeşime. Ondan razı ol inşallah. Nur yüzlü bir çehreyle Sana geldi Allahım. Ellerimiz açık, Senden istiyoruz Allahım. Ey Rabbim Peygamber Efendimize,(sav) ailesine ve ashabına salat ve selam et. Ey -güzeller güzeli Allahım, ey rahim olan Allahım, ey günahları affederek bağışlayan Allahım, bilerek veya bilmeyerek yasaklarını çiğnediysek bizi affet. Emirlerinden dışarı çıktıysak affet. Sen affet, Sen bağışla. Sen bizi yurdumuzdan yuvamızdan uzak bu ellerde yaban koyma Allahım.”

Mehmet duasını bitirip ellerini yüzüne sürdükten sonra gözlerinden akan yaşları sildi. Cabbar omuzlarından tutup onu sarstı. Mehmet kötü görünüyordu. Onu başka bir şeyle meşgul etmek istedi.

“Mehmet’im ölüm hepimiz için. Muşlu sırasını savdı. Düşünme artık. Bak sana ne anlatacağım” diyerek söze başladı. “Bir gün âşık biri kâmil bir adamın evine gitmiş. Kâmil adam ona aşktan bahsetmeye başlamış. Bunun üzerine âşık erimeye ve incelmeye, hatta ipince bir su gibi akmaya başlamış. Öyle

110

ki bütün cismi, kâmil adamın önünde çözülmüş, erimiş ve küçük bir su damlası haline gelmiş. O sırada kâmil adamın arkadaşı odaya girmiş, arkadaşından başka hiç kimseyi göremeyince, ‘Buraya gelen adam nerede?’ diye sormuş. Arkadaşı da suyu göstererek, ‘O adam işte şu su! Yani aslına, ilk şekline döndü’ diye cevap vermiş. ‘İlk önce o suyla diri bir varlık olmuştu, şimdi de tıpkı Allah’ın, ‘Biz her canlı şeyi sudan yarattık’ buyurması gibi aslına döndü’ demiş.”

Bu esnada sıhhiye gelmişti ama gel gör ki artık yapılacak hiçbir şey kalmamıştı.

Muşlu öyle bir su salmıştı ki vücudundan adeta eridiğini düşündüler. Yattığı yer bile sırlıklam olmuştu. Bu suda hepsi boğulacaklarını zannettiler bir an.

Cabbar, Mehmet'e döndü:

"Ölüm fikriyle yüzleşmenin ne demek olduğunu biliyoruz artık ve bize ne edeceğini görüyoruz. Nihayetinde insan ömrü ilelebet sürecek değil. Bu emir karşısında hepimiz çaresiziz. Fakat ölüm kadar bir başka şey daha var ki, işte o şeyin adı 'AŞK'tır. Bizim buraya geliş sebebimiz, aşk kapısı olarak gördüğümüz Allah'ın Resulü, güzeller güzeli peygamberimizin topraklarını düşmana bırakmamak... Gittiğimiz yerin adı Aşk Çölü. Bizden soruldu yıllardır buraların hükmü. Biz hamşiydik bu toprakların, haramilere teslim edecek değiliz ya, elbet gideceğiz savunmaya."

"Çok haklısın be Cabbar. Ama bu çok acı!"

"Aşk kuvvettir, teslimiyettir, candan geçmektir, canı hiçe saymaktır. Bu yüzden değerli Mehmet. Bu yüzden bu acılara sabretmek hepimizin vazifesi ve bunu birbirimize hatırlatmak borcumuz. Bu gücü kullanmak, bu güce erişmek ise insanın kendi elinde, yani bu büyük bir imtihan. Hepimiz yazgımızı aşk ile yoğurup, yepyeni bir hayata tekrar doğma hazırlıklarını kendimiz başlatacağız. Aslında insan kendini doğurur. Biz de Yemene doğru bu düşüncelerle yola çıktık. Artık kafamızda ne varsa atma, elimizde ne varsa dağıtma, önümüze ne çıkarsa çıksın ona yüz çevirme zamanı! Anlayacağın Aşk Çölü zamanı!"

"Ölüme iyi gözle bakabilme zamanımız geldi de çattı. Allah hem açık hem gizlidir' demişti bir ermiş. Açıklığı içinde gizli, gizliliği içinde açıktır. O baştaki gözle görülmez, fakat kalp gözü ile görülebilir ama bunun için çok çalışman gerekli, hem de canından vazgeçme ânına kadar...' diye bitirmişti sözlerini. Sanıyorum artık böyle bir ânın tanıklığını yaşıyoruz. Demek ki idrakimizin sınırlarını bu gemide sinayacakmışız. Allah şu ölümüne sebep olacak sıcaktan, susuzluktan daha çok görünen olduğuna göre, demek O'nu gerçek manada anlayabilmemiz için bu gemiye binmemiz gerekecekmiş. En zirvede, en büyük 'zevk' olan ilahi aşkı bulmak için bedenlen erimek, yok olmak gerekiyormuş zahir. Muşlu hâlâ o güzeller güzeli yüzündeki tebessümle bunu hepimize ispat etti.

Bunda da bir hikmet var elbet. Öyle çok terledi ki neredeyse buhar olup yok olacağını zannettim. Zaten ince bir dal haline gelmiş bedeni neredeyse tüy gibi savrulacaktı. Demek ki Allah'a ulaşmak için yok olmak gerekiyormuş. Bu şekilde bitmesini hiç ama hiç istemezdik gerçi ama biliyorum ki başka çaremiz yok. Neyse ki Allah biliyor niyetimizi. Allahım biz

112

kullarını bizden daha iyi bilirsin, kaldıramayacağımız dertle imtihan etme ne olur!"

Hudeyde'ye kadar süren uzun vapur yolculuğu çok zor şartlar altında gerçekleşti. Birbirleri üzerine istif edilircesine bindi-rildikleri, aylarca sıcak yemek yemeyip bitap düştükleri uzun ve çetin vapur yolculuğu sona ermeden, daha Yemene ulaşmadan hastalanmalarına ve pek çoğunun aralarından ayrılmalarına sebep olmuştu. Mehmet bunalmış vaziyetteydi. İçinde dayanılmaz bir sıkıntı hissetti. Avaz avaz bağırarak istiyordu. Yine böyle bir anda yanma biri yaklaşıp selam verdi.

"Selamün aleyküm kardeş."

"Aleyküm selam."

"Giderek daha zorlaşıyor ha?"

Gelen kişi Mehmet'in sıkıntılı olduğunu biliyordu. Sohbetin onu rahatlatacağını bildiğinden biraz hasbihal etmek istedi:

"Her şey gibi kâinattaki zamanı da yaratan Allah'tır. O, kendi yarattığı kanunların esiri olmaz. Biz kullar hayat denen menkıbemizde bu kanunların esiri olarak yol alıyoruz. Bunu aşmanın, bu eziyeti bitirmenin tek bir yolu var; o da bu dünyada her şeyin bir gölgeden ibaret olduğunu akla yerleştirmek. Hem Allah'ın

yarattığı ne varsa gölgeden ibaret sayacağız, hem de yaratılan ne varsa bundan etkilenen varlıklar olarak bu gölgelerden etkilenmeyen bir şuur geliştireceğiz.”

“Bu zor, çok zor!” dedi Mehmet. Mehmet’in yanına gelen devam etti:

113

“Burada imdada sabır yetiştiriyor. Yaptıklarımızın ve yapacaklarımızın bir karşılığının olması... İşte o zaman Allah’ın koyduğu bu yasalar, çektiklerimiz bizi bunaltmıyor. Zaman ancak zamanın yaratılmasıyla açıklanabilir. Zamanı yaratan bu zamana bağımlı biz kullarının ne çektiğini bilmiyor mu?”

“Biliyor elbet.”

“Zaman ve zihin arasındaki uyumun ancak zaman ve zihin dışı olan Allah’a güvenmekle anlamlandırılacağı bilmemiz lazım. Dünyaya, eşe, evlada, açlığa, sıcak soğuğa fazla takılmayacaksın. Allahuâlem duan kabul olup bir an bile olsa kardeşinle hasret gidereceksin. Öleceksen de ölümü şerbet gibi içeceksin. Haydi şimdi git yerine! Daha çok sevap toplamaya bak. Lazım olacak.”

Mehmet, askerin yüzüne baktı.

“Yüzün hiç yabancı gelmiyor. Biz senle daha önce karşılaştık mı?”

“Karşılaştık.”

“Nerede? Benim adım Mehmet, senin adın neydi?”

“Musa. Musa Ağa.”

Tam bu sırada hasan bağırdı uzaktan. Mehmet irkildi ve Hasan’ın yardıma ihtiyacı olduğunu düşünüp yerinden fırladı: “Hayrola!”

O esnada “Hasan’a bir bakıp geleyim” diyecek oldu ama döndüğünde adının Musa olduğunu söyleyen kişinin çoktan gittiğini gördü. Ayağa kalkıp etrafına bakındı. “Allah Allah nereye gitti bu adam? Musa Ağa mı dedi!”

114

Aşk.Çöİü

(Gelecekte ötmez kuş. Kuş ötmüş ve sesi kaydedilmiştir. Biz zamanı gelince kuş öttü deriz.)

Hudeyde’ye ayak bastıklarında nemden nefes alamayacaklarını zannettiler. Sıcak o denli güçlüydü ki oluşan nem hepsini derin bir dalga sonucu karaya vuran balıklar gibi nefessiz bıraktı. Sık aralıklarla ağızlarını açıp kapıyorlardı.

Mehmet Hudeyde Limanına ayak bastığında uzaklara dikip gözünü daldı bir an.

“Ablam acaba burada mı? Kırangıç yuvalarının seher darbeleri gibi yüreğim. Her şeyi yok sayarak sadece bize ait, tek bizim olan zamanı alıp yerleştirmek istiyorum aramıza. Sonrasında onu yaymak dört bir tarafa ve üzerini döşeyip süslemek ve bize ait bir alan oluşturmak çocukluğumuzdaki bahçe gibi... Bütün tanımlamaların ötesinde, seninle yeniden çocuk olduğumuz bahçemizde olmak istiyorum. Sen de benim gibi bunun özlemi içerisinde yanıyor musun abla? Bunları kendi kendime söylemek ve bu coşkulu anlarda zihnimde gezintiler yapmak rahatlatıyor ruhumu. Kemale ermiş bir fikrin düşlerinde yaşatıp duruyorum çocukluğumu. Sahiplenildiğim evden koşar adımla kaçarken, aynı zamanda bir o kadar hızla ulaşıyorum sana düşlerimde. Çocukluğumdan beri bu böyle... Zaman bütün kırmızıları bir renk havuzunda büyütmüş, ardından bütün renkleri içine karıştırmış, sonunda da elde ettiği gece siyahına bizi boyamış. Bu yüzden mi gecenin kuytularına gömüldü çocukluğumuz abla? Geceyi bilmeyenin güne kavuşması mümkün değil. Gün dediğin ışığın sana gösterdiklerinden ibaret, oysa gece bize hayallerini sunar ve bütün düşlerini. Bu düşlerde kavuştum ben hep sana. Ana

kokum niyetine sarıldım hasretine. Bize ait bir ânın hayalini durup dinlenmeden dokumak ve düşlemek bitsin ve her şey artık bir nihayete erip bütün bu acı hasret sona ersin istiyorum. Duyuyor musun beni abla?"

"Kardeşim bu ne biçim bir hava? İçinden çıktığımız yüzen tabut daha iyiydi!"

"Sakin ol, nemdendir. Alışacağız elbet. Birazdan çadırlar kurulacakmış."

Yanından geçen iki askerin bu hararetli konuşmasıyla kendine geldi Mehmet. Komutanlar bir an önce gemiyi boşaltmaları için geride kalan askerlere emirler yağdırıyorlardı. hasan, Mehmet'in yanına yaklaştı.

"Burada barınabileceğimiz bir kışla yok mu?"

"Çadır kuracakmışız."

"Ben açıkta yatarım arkadaş. Ne çadırı ya?"

O esnada, "Çadırları kurmaya başlayın!" diye bir talimat geldi.

"hasan... Sevkiyat zamanına kadar burada kalacağımızı söylediler ya kardeşim. Bazen bir hafta, bazen bir ay kadar sürebilirmiş bu."

"Mehmet'im burada kalınmaz yahu, baksana nefes almakta bile zorlanıyoruz. Bir an önce yola koyulmayacak mıyız?"

"Kardeşim sabırlı ol. Hiç öyle kafana göre yola koyulabilir misin? Emir neyse onu uygulayacağız. Asker olduğunu unuttun galiba."

116

"Askerler bizim gemiye 'yüzen tabut' diyorlardı. Burası da kabr-i mutlak olmasın ha?"

Vapurların bakımsızlığı, insan nakli için tasarlanmaması, kumanyaların yetersizliği ve susuzluğu daha da artırması, yolculuğun bir ay sürmesi, yorgunluk, sıcak yemekten mahrum olma, bakımsızlık, Yemenin iklim ve coğrafi yapısı, hastalıklar, erzaksızlık ve açlık, bu berbat nem gibi olumsuzluklar can kaybının artma sebebi oldu zaman içerisinde. Sevkiyatlarını bekledikleri bu süre içerisinde de çok can kaybı olmuştu. Bu şartlarda geri dönmeleri zor, çok zor görülüyordu.

Adeta gölgesiz bu sarı renkli zamanlar... Sabahleyin üzerlerine örttükleri çarşaf lar sırlıklam oluyordu. Ne zaman gidecekleri bile belli olmayan, yarı baygın, geçmeyen zamanlar... Ölüm ve hayatın tek bir çizgi haline geldiği anlarda, göğ e uğurlanan yiğitlerin ardından sessiz sabırlar kırılmış. Yontulmuş sabırlar kıymık kıymık, dua dua, nefes bile almanın lüks olduğu saatlerde. Bu zamansızlığı tanımlamak amansız bir sessizliğ e dönüşmüş, anılarda saklanıyorlardı. Gece sırdaş oluyordu bir nebze, onda da kifayet yok serin bir yel estirme-ye.

Çadırd a yan yana yattıkları hasan koşarak geldi.

"Haber ulaştı Mehmet. Yola koyuluyoruz."

"Nereye? Söylediler mi?"

"Tehame Çölü geçilecekmiş. Bacil Karakolu'na varacakmışız. Oradan tekrar çöl geçilecekmiş ve Hacile Karakolu'na varacakmışız. Oradan Manaha'ya, sonrasında da Sana'ya ulaşacakmışız. Sonrası da Allah kerim!"

117

"Desene şu ânı bile arar hale geleceğiz."

"Beklemekten iyidir. Burada eriyip kaybolacağız be Mehmet! Şu demirlerin haline bak! İnsan burada bir süre sonra pas tutar, kabuk kabuk dökülür de sırta kadem basar. En azından hareket halinde olacağız. İşleyen demir ısıldar' demiş atalarımız."

Çadırların sökülmesi ve derlenip toparlanmaları çok vakit almamıştı. Geride pek çok kardeşlerini bırakmışlardı bu toprakta, son görevlerini yerine getirerek, haklarını helal ederek... Yiğitlerin toprağa verildiği bu yer hepsi için geri dönüşün mümkün olup olmayacağını kestiremedikleri bir kardeş mezarlığı olarak hatıralarında çoktan yer etmişti bile.

"Zimmetlerinize gözünüz gibi bakacaksınız. Bunları ölümünüz pahasına koruyacaksınız. Bunu sakın aklınızdan çıkarmayın" diye hepsini kararlı bir ses tonuyla tembihledi komutan.

"Söyle bakalım hasan, ne yapacaktınız?"

"Birincisi 'Ester e sahip çıkacağız. Bu katır bizden daha da önemliymiş. İkincisi, katıra yüklü mitralyöz ve mermileri, üçüncüsü de sırtımızda taşıyacağımız mavzerleri..."

"İyi bellemişsin, aferin."

"Sen benimle kafa buluyorsun be Mehmet!"

"Oğlum kaç gündür yan yana yatıyoruz. Kardeş olduk seninle. Bırak da biraz eğlenelim."

118

Bu sıcak akıllarına türlü oyunlar oynuyordu. Nereye baksa-lar beyaz... Bir süre sonra tam bir boşluk hissi... Zaman ve mekânın kaybolduğu bir anda Mehmet aklında türlü düşünceler ile yol almaya devam ediyordu. Hudeyde'den ayrılalı ne kadar zaman oldu, onu bile hatırlayamıyordu.

Gündüz ne kadar sıcak ise, gece de bir o kadar dondurucu soğuktu. Haftalar boyu süren kuraklık, yiyecek azlığı... Bütün bunlar içinden geçtikleri çölün bir parçasıydı. Bir süre sonra gündüz yolculuk yapmanın mümkün olamayacağını anladıklarında gece yolculuk yapılmasının daha uygun olduğuna karar verildi. Gündüzleri çadırlarda ve yolları üzerindeki karakollarda istirahat etmeye çalıştılar. Bu zorlu koşullarda yaşamak çok zordu. Uçsuz bucaksız çölde onlardan başka hiçbir canlının olmayacağını sanıyorlardı, oysa asla yalnız değillerdi, çölde yaşamını sürdüren pek çok canlı vardı. Hepsi de Allah'ın takdiriyle bu zor şartlarda yaşamaya uygun tabiatla yaratılmışlardı. Allah bu canlıları, kendilerine has olarak yarattığı yöntemlerle sıcaktan koruyordu. Askerler ise bu coğrafyanın insanları değillerdi ve imtihanları çetin geçiyordu.

Kum tepelerinin altında yaşayan kumul engerekler kuma yanlamasına titremelerle dalıyor, kuyrukları soldan sağa doğru hızla hareket ediyor, sonra bu hareket yılan tamamen gömü-lünceye kadar üç kıvrım halindeki bütün gövdeyi kaplıyordu. Hayvan bazen tek, bazen de iki gözünü birden dışarıda bırakıyor, böylelikle avlanma imkânı buluyordu. Allah'ın gücüne şahit oldukları bu canlıyı hayretle takip etmekten kendilerini alamamışlardı.

119

"Bak bak, kertenkeleye bak!" diye bağırdı hasan.

Mehmet, Hasan'ın gösterdiği tarafa baktığında kürek gibi burnu olan kertenkele, kuyruğunu ve ayaklarını serinletmek için sıcak kumun üzerinde dans eder gibi hareket ediyordu. Sonra kuyruğundan destek alarak çapraz bir şekilde bir ön ayağını, bir arka ayağını havaya kaldırıyordu. Birkaç saniye sonra ayaklarını değiştiriyordu. Kumun üzerinde bu kadar hızla koşan başka bir hayvan daha önce hiç görmemişlerdi.

"Mehmet nasıl koşuyor, baksana!"

"Görüyorum."

Bütün bu şahit oldukları devinimler, hem buradaki mucizevi hayatı hem de bu zamansız çöl yolculuğunu sıradanlıktan çıkarıyordu. Çevrelerindeki canlılardaki uyumu, düzeni, sükûneti, canlılığı, farklılığı, hareketliliği, çeşitliliği görmek ister istemez hepsinde tekdüze, durağan zamansızlığı bir nebze olsun yok ediyordu. Yoksa bu çöl tekdüze, sığ, şekilsiz, renksiz, yoksun bir zaman algısının giderek daha çok suurlarına sirayet etmesine sebep olacaktı.

Bakışlarını oradan uzaklaştıran hasan, Mehmet'in yanına sokularak, "Mehmet bu bir ölçek arpa tahsilâtı ile hem katırı hem kendimi nasıl doyuracağım arkadaş? Dayanılacak gibi değil" diye çaresizliğini paylaştı.

"Anlamadım kardeşim."

"Ya ben yetiremiyorum. Bu katır ölürse halim perişan... Bir ölçek arpayı ona yedirsem ben aç kalıyorum. Kendim yesem hayvan aç biilaç. Ne edeceğimi bilemedim."

120

Aşk^ Çölü

"Nedir de bakayım?"

"Ben de ne vakittir bunu düşünüp duruyorum. Arpayı önce katıra yedireceğiz."

"Sonra? Biz ne edeceğiz? Hörgücümüzden mi geniş getire-ceğiz?"

"Dinle... Sonra da katırların pislemelerini bekleyeceğiz."

"Ne yahu onu mu yiyeceğiz? Ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu senin?"

"Dur yahu, dinle. Ne zamandır takip ediyorum; katır yediği arpanın hepsini hazmedemiyor, bir miktarını dışkı içinde tane olarak dışarı bırakıyor. Biz bu dışkıyı toplayacağız. Bu kızgın güneşte kuruması an meselesi zaten. Kuruyunca ufalanacak ve biz de içindeki arpaları ayıracağız. Ezersek un haline gelir. İşte sana tavin."

hasan gözlerini fal taşı gibi açmış, Mehmet'in dediklerini şaşkınlıkla dinlemişti.

"Güneş kafana geçti herhalde senin kardeşim."

"Sen bilirsın. Ben böyle yapacağım."

hasan bir an sustu ve düşünmeye başladı. Gözlerini yere dikti, başını elleri arasına alıp saçlarını karıştırdı ve bir süre daha düşündükten sonra az önceki tavrından eser kalmamıştı.

"Yahu sen umduğumdan da daha akıllısın be kardeşim. Nereden geldi bu aklına?"

121

Çadırın altında güneşten korunmaya çalışan iki kader dostu gülmeye başladılar. Öylesine güldüler ki bir süre sonra çevre-lerindeki onları izlemeye başladı. Bir yandan gözlerinden gelen yaşları siliyorlar, bir yandan da karınlarını tutuyorlardı. Bir müddet böyle güldükten sonra Mehmet bir an sustu. Bu kez gülmesi ağlamaya dönüşmüştü. Bu çaresizlik, bu gurbet, bu zor durumda ağlamayıp da ne yapacaklardı?

hasan ile Mehmet'in bu durumunu izleyen Cabbar yanlarına geldi.

"Hayrola neden güldünüz, şimdi neden ağlıyorsunuz?"

Biraz önceki konuşmayı anlattı Mehmet. İlgiyle anlatılanları dinleyen Cabbar da şaşkınlığını gizleyemedi.

"Ya bunu daha önceden akıl etseydin ya! Geçen hayvan açlıktan ölmesin diye ne varsa verdim. Sonra da kendi çarıklarından birini ıslatıp kemirmek zorunda kaldım."

Birbirlerinin yüzlerine baktılar...

Hasan'ın gözlerinden ip gibi yaşlar akıyor, ağlamasına mani olamıyordu.

"Ağlama be yiğidim!" dedi Cabbar.

"Bırak ağlasın gözleri, bırak ağlasın da feryadını denizlere taşısın" dedi Mehmet. Ardından devam etti:

"Tıpkı insanlar gibi, kum tepeleri de büyür. Yüreklerimizi saran çaresizliğin büyüdüğü gibi... Zor zamanlarda rüzgâr çetin eser. Küçük kum birikintisi onlarca metre yüksekliğe sahip bir tepeye dönüşür aldığı emir ile. Açlığın dağ gibi zihninizde

122

büyümesi hücrelerimizin aldığı emirden bilirim. Yel nereden esiyorsa kum tepeleri oraları mesken edinir. Açlık ve çaresizliğin hepimize galip gelip bedenlerimizi mesken edinmesi gibi bilirim. Bu açlık, bu zahmet her yönden esiyor, dört bir tarafımız tepelerle çevrili, boğuluyoruz bu kum çukurunda.

Rüzgârda kum taneleri adeta canlanır, birbirlerine çarpmaya ve hareket etmeye başlarlar. Bu açlık zihnimize ne oyunlar oynayacak, daha ne çareler ürettirecek kim bilir? Bambaşka girdaplarda giderek daha güçlü bir şekilde eritecek bedenlerimizi. Rabbin imtihanı bilirim, Sen sabır ver de isyanın galla kuyularına yuvarlanmayalım."

Mehmet susmuştu. Hasan artık ağlamıyordu. Cabbar başını eğmiş, düşüncelere dalmıştı. Mehmet iç sesiyle baş başa kalmıştı şimdi.

"Kum tepesinin zirvesindeki kumlar heyelan şeklinde akmaya başladığında gözlerden yaşlar akmaya başlar. Yiğitlere çaresizlik acı verir. Bu çaresizliktir bizi ağlatan. Kum tepeleri insanlar gibi göçebe; emir nereden gelirse oraya. Bu da bize gelen emirdir. Açlıkla imtihansa imtihan, ölümse ölüm; korunacak mübarek beldeler her ne pahasına olursa olsun.

Duamız odur ki bu kumlar yutup kaybetmesin bizi. Vazifemizi yapamayacağımızın korkusu ciğerimize kadar işledi, ne olur alma bu nasibi elimizden. Kahrolmayalım böyle çaresizce sessiz ve derinden.

Kum dediğin rüzgârda ürer, onun anası da babası da sensin. Ey Allahım sen bizim hem anamız hem babamız, yaratanımızsın, bu kumun sahibi sensin; verme bizi eline, almasın bu hizmeti yiğitlerinden.

123

Biliyorum bu kumlar canlı, aldıkları emirdir asılları.

İlahi olan ne ise duyulur geceler boyu.

Çölde inler mi? İnlermiş anladım.

Çöl de kükrer mi? Kükrermiş anladım.

Yiğit de ağlar mı? Ağlarmış be Allahım. Veren de sen, alan da sen! Senden gelene razıyım Allahım."

Cabbar'ın sözleri Mehmet'i daldığı his dünyasından sıyırdı bir anda.

"Buralar bizim topraklarımız yiğitler, bu yüzden çektiğimiz sıkıntılar önemli değil. Dalma öyle derinlere. Gececek hepsi elbet."

"Zor topraklar be üstat!" dedi Mehmet.

"Zor elbet yiğidim. Zor olmasa değeri, hükmü olur mu katlandıklarımızın?"

"Sağ olasin Cabbar Ağabey" dedi Hasan.

Zamanın durduğu bu anlarda sohbet etmek yapılacak en güzel şeydi. Böylelikle askerler dertlerini bir nebze de olsa unutuyorlardı.

“Cabbar Ağabey anlat da dinleyelim o zaman. Ne olacak bu susuzluğumuz?”

“Suları iyi olmadığından buranın insanı su içine kahve kabuğundan elde ettikleri kışr’i katarak, iyice kaynattıktan sonra içerlermiş. Çölü geçerken yanlarına darı ve bu sudan alır, su-

suzluklarını böylece giderirlermiş. Yemen, susuzluğun çaresini böyle bulmuş.”

“Ağabey biz de o dediğinle karıştırılacak su bile yok be! Mısır desen rüyada görürsün.”

Hep birlikte güleştüler. Cabbar devam etti:

“Susuzluktan ziyade esas mesele on binlerce vatan evladına mezar olan bu topraklardaki karışıklıklara son vermek. Bunun için ecdat çok kafa yormuş, devletin egemenlik hakkı saklı kalmak kaydıyla, buraya has özel bir yönetim kurarak akan kanı durdurabilmiş. Bu toprakların bize uzaklığını göz önüne alırsak ve devletin diğer bölgelerindeki mücadeleleri de düşünürsek böyle yaparak iyi etmişler. Başka türlü olmazmış.”

Bu sırada söze hasan karıştı:

“Dedem de Yemene giden Osmanlı askerlerinden... Anlattıklarını masal gibi dinlerdik o vakitler. İngiliz casusu Lawrence’ın Arapları Türklere düşman yapmak için şeytanın bile aklına gelmeyecek hilelerini anlatırdı ibret almamız için. Lawrence Arapların altın hırsını bildiği için, ‘Türkler, size kalmasın diye altınlarını yutuyorlar’ yalanını uydurmuş. Bazı şehitlerin içine önceden sakladığı altınları Arapları kandırmak için gözlerinin önünde kılıçla keserek çıkarmış, ‘Gördünüz mü?’ diyerek akıllarını karıştırmış. Dedem, Arapların devamlı Türk şehitlerinin kılıçlarla midelerini yarmalarının sebebinin önce anlayamadıklarını, ancak daha sonra bunu duyduklarını anlatırdı bana. Doğru mu bunlar peki?”

“Yiğidim Medine Muhafızı Fahreddin Paşa İngiliz ve Araplarla çarpışmış, Peygamberimizin mübarek şehrini müdafaa et-

125

meyi ömrünün nasibi saymış. Fahreddin Paşanın mücadele ettiği Arapların büyük bir kısmı Hristiyan Araparmış. Mutlaka aralarında Müslümanlar da vardır ama unutmayalım, bu bütün Arap din kardeşlerimizin bize karşı ayaklandığı ve düşmanla iş birliği yaptığı anlamına gelmez. Unutmamak gerekir ki zorlu mücadelelerden sonra Osmanlı askeri mübarek beldelerden ayrılırken Müslüman Araplar hep bir ağızdan, ‘Bizi bırakıp da nereye gidiyorsunuz?’ diye ağlaşıyorlarmış. Çok sıkıntı çekmişler, çok! Çünkü Peygamberimizin mübarek mezarını İngilizlerin oyunlarına kapılmış sözde bir kısım Müslüman Arap reislerine karşı yetersiz yiyecek, içecek ve silahla amansız çöl sıcakları altında uzun zaman savunmuşlar. Ama devletin durumu ortada... Milliyetçilik hareketinin yurdumuzda da filizlenmesi ile buralarda da bu akımlar düşman eliyle körüklenmiş ve neticede istenmeyen hadiseler yaşanmış. Yiğidim, İngilizler oyunlarını tutturabilmek için Arap Yarımadasına çok fazla altın gönderdiler, dağıttılar, adam satın aldılar. Arapların bu oyuna gelmeleri kabul edilebilir bir şey mi? Değil elbet ama unutmamak gerekir her milletin içinde bozuk adam çıkar, bütün bunlara rağmen yalnızca 300 civarında bedevi Osmanlı’ya isyan etmiş. Halbuki aynı çarpışmalarda Türk ordusu tarafında yer alan Araplar bu sayıdan katbekat fazlaymış. Memlekete İttihatçıların verdikleri zarar çok daha fazla be yiğidim.”

Sohbet koyulaştıkça güneşin amansız harı da gözlerinin içinden geçiyordu adeta. Her damlada biraz daha eriyor, tutsaklıkları giderek dayanılmaz bir hal alıyordu.

“Bu güneş dayanılacak gibi değil Cabbar Ağabey!” diyerek onun sözünü kesti Mehmet ve ekledi:

126

“İsyancıdan daha beter be ağabey! Bir kıvılcımda tutuşturacak ne varsa... Umutları esir ediyor bu güneş be ağabey! İnsanın umudu tutsak kalır mı? Kalırmış be ağabey, burada anladım bunu. Şu gece gelse de yola revan olsak... Kor ateş külçeleri ağzımda sanki... Bu hoyratlık, bu anlattıkların, bu güneş zor be ağabey! Öfkesini duyuyorum sanki kanlı atmacanın. Pençelerini tenimde hissediyorum, canım acıyor be!”

hasan başını önüne eğmiş, elindeki çomak ile toprakta daireler çizerken başını kaldırıp sordu:

"Suda boğularak ölen Allah nezdinde şehit sayılır da bu sıcakta boğularak ölen de şehit sayılır mı kardeşlerim?"

Mehmet'in onun yüzündeki umutsuzluktan kalbi daraldı.

"Allah yolundaysa kum olmuş, su olmuş ne fark eder be Hasanım! Aslımız toprak değil mi? Toprağa kavuşmayacak mıyız bir gün? Bundan neden korkarsın?"

"Ölmekten değil be Mehmet'im, şehit olamamaktan korkarım."

"Nedir ki bu çöl Hasanım, suyu çekilmiş deniz değil mi? Korkmana ne gerek var?"

"Mehmet'im nebatatı yok, kurdu kuşu yok. Deniz dediğin bolluk bereket..."

"Bereket dediğin, şehidin bedeni toprağa gerek. Toprakta yatan bedende ruh arş-ı alaya gerek. Çöle manasız deme, manasızlığın içindeki öze edepsizlik olur. Çölde binlerce mana var. Aklımız ermez, burada bulunmamızda da hikmetler var. Hiçbir şey tesadüf eseri olmadığına göre bizim bu ölü gibi

127

gördüğümüz çölde bilmediğimiz kim bilir ne hikmetler var?" diye söze karıştı Cabbar.

Mehmet sözün özünü koydu bir anda.

"Hasanım çıplak ayakla toprağa basan ile çarıkla toprağa basanın hissiyatları arasında yerden göğe kadar mesafe var. Bizim kazandıklarımız ile hanesinde oturanlarınkilerin arasında buradan arş-ı alaya kadar mesafe var, sakın unutma."

Cabbar birden ayağa kalktı ve tüyleri dikenleştiren bir ses ile sonsuzluğa doğru haykırdı, döküverdi sözleri dilinden ve sustu koca çölde ne varsa:

"Ey haşmetli, uçsuz bucaksız yiğitlerin mezarı! Nice hayatları, umutları, aşkları yuttun. Her birinin ahi kaldı her bir tanende yana yıkıla. Sonsuz gökkubbenin tasdikçisi kandib lerin altında ne korkunç feryatlar gizli! Gün ağarmaya hicap ediyor, göstermek istemiyor genç filiz bedenleri ölü sessizliğinde. Hâlâ susmak, dinmek bilmedi 'Gece bir ses geldi derinden derinden/Beni mi çağırdı Yemen çöllerinden' diyen kınalı kızlarımızın çığlıkları... Cihan bilmiyor da bütün melekût âlemi kayda geçiyor şimdi o sessiz vadilerde, kızgın çöllerde yiğitlerin mabet olup toprağa karışmış bedenlerinin üzerindeki mana türbelerini."

Ardından ekledi; gür sesiyle o söyledikçe bütün çöl dilsiz kaldı, elden ayaktan kesildi:

Havada bulut yok, bu ne dumandır?

Mahlede ölüm yok, bu ne şivandır?

Şu Yemen elleri neden yamandır?

Giden gelmiyor, acep nedendir?

128

Kışlanın önünde bir sürü kazlar Ayağım yalınayak) yüreğim sızlar Yemene gidene ağlıyor kızlar

Burası Muş'tur; havası hoştur Giden gelmiyor, acep ne iştir?

Kışlanın önünde redif sesi var Açın bakın çantasında nesi var Bir çift kundurayla bir de fesi var

Burası Muş'tur, havası hoştur Giden gelmiyor, acep ne iştir?

Serabın görsem de o bile hoştur.

Ya Rab rüya mıdır bu nasıl düştür?

Bir tas su bile burada aştır

Anu yemendir, gülü çemendir Giden gelmiyor, acep nedendir?

“Ne güzel söyledin. Ağzına sağlık!”

“Sağ ol kardeşim.”

“Kimin bu türkü?”

“Ben yaktım şimdi. İçimden geldi.”

“O kadar içime işledi ki bu sözler anlatamam sana. Bizim hikâyemiz bu, daha iyi ne anlatabilir ki şu anki halimizi? Yazacak bir yer bulabilirsem söyle de yazayım sözlerini. Tarihe bir not düşelim böylece.”

129

“Bakalım hatırlayabilecek miyim?”

“Ben zaten bir kısmını aklıma yazdım. Sana yardım ederim.”

Mehmet cebinden katlanmış, buruşuk, eski bir kâğıt çıkarıp sivrililmekten güdük kalmış bir kalemle sözleri yazmaya başladı. Ardından kâğıdı katlayıp cebine koydu.

130

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (ŞOK)

Hani derler ya aşk insanı değiştirmiş. İnsan sevdiğine meyleder, ona yönelir, onun mutlu olması için ne gerekiyorsa yapar ya, işte aynen o şekilde Nagehan da Profesör Serhat'ı memnun etmek için çalışmalarına devam ediyordu.

Şimdiye kadar kimseye karşı hissetmediğı bu duygular onu bambaşka âlemlere sevk ediyor, bunun üzerine derin hayaller kurmasına sebep oluyordu. Neden olmasındı? Bunun için ne engel vardı ki? İnsan sevdiğini neden düşünmesin, bunu yapmak suç mu, Allah insanı sevsin diye yaratmadı mı? Sevmek Allah'ı bulmanın en güçlü yolu ve tecrübesi değil mi? Aşk kulda yaşanmadıktan sonra nasıl arş-ı alaya ulaşacak ve yaratana tespit edecek?

Nagehan da bu duygu ve sorular sarmalında soluk almak için çıktığı sahil yürüyüşünde güle oynaya koşuşturan çocukları izledi, seyyar satıcılara uğradı. Hiç ihtiyacı olmadığı halde pek çok ıvır zıvır satın aldı. Nazar boncuğundan yapılmış bir bileklik, üzerine küçük çiçeklerin çizildiğı bir saç tokası, sarı saplı bir çay süzgeci ve daha pek çok şey...

131

O anda üzerinden bir ardıc kuşu kanatlarını çırparak geçti ve oradaki çınarın dalına kondu. Sanki ağacın dalından Nagehan'ı seyrediyordu. Bir yel peyda oldu, gelip saçlarını havalandırdı. Kutsadı adeta. Bir anda tüyleri ürperdi Nagehan'ın.

Profesörü, aşkı, hissettiklerini düşledi.

“Sesi dalgalar gibi vuruyor sahilime ve her bir dalgada bir inci bırakıyor kıyılarıma.

Elini çektiğinde yanar kavrulur elim. Tüter bak avucumdan her şeyin.

Sözlerin uçuşuyor bak ruhumda. Söylediğın ne varsa resmini çiziyor gözlerin. Muhabbetin izleri her yanımda.

Yan o zaman yanabiliyorsan en derinden. Sarabiliyorsan bütün yaraları, kendine ve herkese yapılan bütün

haksızlıkları. Sar o zaman muhabbet ile.

Sana olan sevdam ezelden, çok ezelden, ruhlar âleminde.

Ölüdür tüm bedenler aşk girmeden cana.

Bak bana, ne olur bir bak, kâinata baktığın gibi bak. Her yerde aşk...

Çılgılığını duyurmak ister aşk, geceden güne, elinden saçının teline.

Bu gecenin serin tenini, bu ağartan sabahı kuşatır dört bir taraftan aşk.

Gece olmadan ele geçmez gün yeniden. Bu koku, bu öz, bilirim senin. Ezel senin, ebed senin sevgilim.

132

Usul usul yürür şah damarından aşk. Aşkım sensin, istesen de istemesen de sevdiğim.

Aşk; sen ne büyölüsün! Seni yaratan ne güzel yaratmış. Ey aşk sen olmasaydın biz ne yapardık? Bu dünya çekilmez olurdu. Bunca acıya nasıl katlanırdık, bunca ölüme, sevgisizliğe...

Aşk sen bu kâinatın neresinde yaşarsın? Hangi zamanlar çıkıp gelirsin? Kime geleceğini nasıl bilirsin? Bunca güzelliği nasıl barındırırsın içinde?

Çok uzaklardan gelip nasıl yürürsün damarlarımızda? Ruhumuza, bütün hücrelerimize sahip olursun. Bu gücü kimden alıyorsun? Bütün bu hükümleri nasıl kuruyorsun, topsuz, tüfezsiz, ordusuz? Kendinden bu kadar nasıl emin olabiliyorsun?

Aşk seni seviyorum. Bana kattıkların için sana çok şey borçluyum. Bunun karşılığını ancak çok severek ödeyebilirim. Sevdiğime daha çok sarılıp hiç ayrılmamakla, aşkı hiç kirletmemekle, bize kattıklarını hiç lekelememekle ödeyebilirim ancak borcumu.

Sen ki ne saraylar ne hükümdarlar terk ettirdin. Sen ki ne büyüler saldın dört bir yana ve ne güzellikler çıkardın orta yere. Ne mal ne mülk ne saltanat önemsettin bizlere.

Öyle bir söz büyüt ki içine saldıığında sarsın muhabbetle, geceyi, günü, ayazı, soğuğu, zehir zemberek yalnızlığın soluğunu."

Nagehan kendi içindeki düşüncelere dalıp farkında olmadan çınarlı yoldan geçip sinemanın önüne geldiğinde ellerini birbirine kenetlemiş bir çiftin muhabbetle sinemaya girdiklerini gördü. Çiftin mutluluğu içini ısıttı. Yine düşüncelere daldı.

"Doğurur beni sevdan avaz avaz.

133

Aşk nedir? Bu soruya bir cevabım var mı? Bunun için yazılmış en güzel sözcükler nerede yazılı? Dilim, aşkı anlatmada çaresiz. Dilin çaresizliği, aşk yüzünden kendinden vazgeçmesinin delili mi acaba? Dil bu yüzden mi yok olur?

Derin bir sessizlik sarar da dört bir tarafı, her şey bu yüzden mi güzel görünür gözüme? Anlatamadıklarım, anlattıklarımın önüne bu yüzden mi geçiyor? Anlatamadığım aşkımın dilsizliği, suskunluğu, sessizliği anlatır mı aşkımın büyüklüğünü?

Aşkın sessizliğini gözleri anlatabilir mi âşkın? Sözcüklerin her biri koşar mı sevdiğimin gözlerine? Sır olsun istemiyorum bu aşk."

Bu duygular içerisinde kaybolmuştu, farkında olmadan ayakları onu eve getirmişti adeta. Yolu nasıl katettiğini bile anlayamadı. Çantasının içerisinden anahtarını çıkarıp kapıyı açtı. Eve girdiğinde akşamüzerinin bütün dinginliği sokağını sarmıştı. Kapıyı kapatıp sırtını dayadı kapıya: "Ben gerçekten âşık oldum galiba" diye yüksek sesle söyledi. Duyduğu söze kendi de inanmadı, ilk kez bu denli güçlü

hissediordu bu duyguyu ve ilk kez sesli dile getiriyordu.

Üzerindekileri çıkarıp vestiyere astı ve salona doğru yürümeye başladı.

“Acaba Tarık müsait midir?” diye geçirdi içinden ve bilgisayarının başına geçip düğmesine bastı. Bilgisayarının açılmasını beklediği sırada mutfağa geçip ısıtıcıya su koydu ve kaynamasını beklerken mutfak dolabından fincanını alıp içine tatlı kaşığı ile kahve koydu. O sırada suyun kaynama sesi duyuldu. Fincanına suyu koyarken Tarık’ın müsait olmasını arzu

134

ediyordu. Tekrar bilgisayarının başına geçti ve Facebook’ta Tarık’ın da çevrimiçi olduğunu gördüğünde yüzüne bir tebessüm yayıldı.

“Müsait misin?”

Tarık’ın karşılık vermesini bekledi. Bir süre sonra beklediği cevap geldi.

“Bir selam bile yok ha?”

“Haklısın. Seninle acilen sohbet etmeye ihtiyacım vardı da kabalık ettim. Merhaba, nasılsın?”

“İyidir. Bir arkadaşım ile görüşüyordum.”

“Uygun değilsen sonra görüşelim.”

“Yok, yazışmamı bitirmiştin zaten.”

“Geçen görüşmemizde kamera açmayı teklif etmiştin. Dilersen ben uygunum.”

“Ama ben uygun değilim. Saçım başım dağınık... Şaka şaka © Dur çağrı gönderiyorum.”

Nagehan gelen çağrıyı yanıtladı ve ilk kez birbirlerini gördüler.

“Merhaba tekrardan.”

“Merhaba Tarık. Aa yanağında boya izi mi var senin?”

“Ha ha! Hayır, doğum lekesi.”

Kameraya yaklaşp yarım ay şeklindeki lekesini iyice gösterdi Tarık.

135

“Özür dilerim gerçekten. Ben elinden falan bulaşmış da fark etmemişsin diye uyarmak istemiştin. Patavatsızlığım için kusura bakma.”

“Yok canım, yüz yüze tanışsaydık anlardın. Ama buradan... Tabii sormakta haklısın.”

“Neyse hatamı telafi edeyim de konuyu değiştireyim hemen. Tarık Yemende neler oluyor?”

“Karşıyoruz.”

“Senin için sıkıntı yaratacak bir durum yoktur umarım.”

“Yok da ortalık gergin. İnsanlar ayaklandılar, yüz binlerce insan sokaklara döküldü. Silahlı gruplar hükümet güçleriyle çatışıyorlar. Aşiretlerin oluşturduğu Yemen Aşiretleri İttifakına bağlı militanlar bazı kasaba ve semtleri kontrolü altına aldılar, anlayacağın ortalık gergin; bütün dünyada olduğu gibi klasik bir Sünni-Şii gerilimi. Hâlâ anlamış değilim biliyor musun? Sanıyorum işin içinde içten ve dıştan pek çok güç var. Basından takip ediyorsundur.”

"Evet, takip etmeye çalışıyorum. Biraz da bu yüzden seninle görüşmek istedim. Merak ettim açıkçası. Geçen gün sana ulaşmak istedim ama mümkün olmadı. Sonradan öğrendim ki internette zaman zaman kesintiler uygulanıyormuş, iletişim kuramıyormuşsunuz."

"Evet, doğru ama giderek azaldı bu durum. Gördüğün gibi iyiyim. Güney Yemen Hareketi'nin bu ayaklanmaları fırsat bilip saldırılar yapması ülkemi daha da karıştıracak gibi görünüyor. Zaten pamuk ipliği ile ayakta duran hükümetin en

136

büyük baş ağrısı El Kaide Örgütü'nün, ayrılıkçı yapıya müsait sahil bölgelerindeki yükselişi ciddi tehlike arz ediyor. Ama bunun altında Ali Abdullah Salih rejiminin yolsuzluk ve yoksullukla tükettiği bölge halkının, örgütü mecburiyetten sahiplenmesinin de payı büyük. Salih'in yardımcılığından, cumhurbaşkanlığına geçen Abdurabbu Mansur Hadi'nin seçim sonrası verdiği 'El Kaide ile mücadele edilmeye devam edilecek' mesajı örgütü daha da azdırıyor doğal olarak. Kanlı eylemlerden endişeliyiz. Güney bölgesinde yaşıyorum, bu yüzden karışıklığı daha çok hissedenlerdenim."

"Kendine dikkat et ne olur."

"Korkma, iyiyim. Bu arada söylemek istiyorum, ne duru bir yüzün var. Bir de mutlu görünüyorsun. Huzurlusun. Her ne kadar anlattıklarım kaşlarının çatılmasına neden olsa da yine de bu hissediliyor."

"Sağol Tarık."

Nagehan, Tarık'a, "Âşık oldum bu yüzdendir" demeyi geçirdi içinden. Kendine itiraf ettiğini bir üçüncü kişi de duysun istedi bir an.

"Sustun. Hayrola, yanlış bir şey mi söyledim?"

"Yok, hayır. Peki saklamayacağım. Âşık oldum sanırım. Ama bu konu üzerinde fazla konuşmak istemiyorum. Aslında bunu nasıl söyledim, buna da inanamıyorum."

"Peki, anlıyorum. O halde kapıyorum konuyu. Mutlu olmanı dilerim."

"Anlayışın için sağ ol. Tarık bir sorum daha olacaktı."

137

"Efendim?"

"Geçen sefer de konuştuk gerçi ama Şerif Hüseyin konusunda eklemek istediğin bir şeyler var mı? Senin fikirlerin benim için çok önemli..."

"Siz Türkler varsa yoksa Şerif Hüseyin, ne kadar toptancısınız yahu!"

Gülüştüler.

"Yok, toptancı bir anlayıştan değil, sen nasıl görüyorsun bunu, merak ediyorum."

"Şerif Hüseyin ve 300 bedevisi dışında Müslüman Arapların isyan ettiği iddiaları doğru değil. Zaten Şerif Hüseyin'in isyanı özellikle böyle bir şeye taraftar olmayan Mısırlı entelektüeller arasında huzursuzlukla karışık şaşkınlık yaratmış. Bunun Türklerin itibarını sarsmak için İngilizler tarafından ortaya atılmış bir aldatmaca olduğunu ileri sürmüşler. Daha önceki konuşmamda söyledim mi bilmiyorum ama söylediyse! de tekrar olsun. Pek çok Müslüman Arap, Osmanlılarla birlikte Şerif Hüseyin'e karşı savaşmış. Şerif Hüseyin'in isyan etmesine sebep olanlar aslında sizsiniz."

"Biz miyiz?"

"Sultan II. Abdülhamid'i tahttan indiren İttihatçılar değil mi?"

"Evet."

"Sultan II. Abdülhamid, Şerif Hüseyin'i devamlı bir surette İstanbul'da tutar ve Arabistan'a göndermezdi. Çünkü onun

138

Aşl^Çölü

İngilizler tarafından kendi çıkarları için kullanılabilecek biri olduğunu biliyordu. Sizin İttihatçılar Şerif Hüseyin'in Hicaz'a gitmesine göz yumarak onun meşhur isyanına zemin hazırladılar böylelikle."

"Anlıyorum. Bu konuyu araştıracağım."

"Araştır. Ne demek istediğimi daha iyi anlayacaksın. Ama lütfen olaylara önyargılı bakma."

"Bunu aklımdan çıkarmayacağım."

"Tarık... Yemen nasıl bir ülke? Biraz ülkenden bahseder misin?"

"Neden Yemene gelmiyorsun? Benim ülkem çok ilginç bir

tf

yer...

"Biraz da bu yüzden soruyorum zaten. Ama çekinmiyor da değilim."

"Neden?"

"Karışıklığı biliyorsun."

"Ya ülkenin tamamı karışık değil ki. Hem ben sana rehberlik de yaparım. Nişanlımla da tanışırsın. Yakında düğün planlarımız var. Seni misafir ederiz. Misafirin bizim için ayrı bir önemi var."

"İnşallah."

"Yemen dediğim gibi güzel bir yer... Farklı, ilginç, egzotik... Eski Sana'yı görmeni isterim, hele Babu 1-Yemen kapısını, tarih öncesinden kalmış gibidir. Eskiden yedi kapısı varmış

139

fakat günümüze iki kapı kalmış; biri Babü'l-Yemen, diğeri ise Babü'l-Selam. Surları çok ilginçtir. Zaten başkentimiz Sana UNESCO tarafından korunmaya alınmış durumda... Şehrin dar sokaklarında yüksek katlı binaları gördüğünde şaşıracaksın. Hemen hemen hepsi kerpiçten yapılmıştır. Bugün bile hâlâ yapı malzemesi olarak kerpici kullanırız. Evlerin dışı toprak rengindedir. Ama bir pencereleri vardır ki görülmeye değer. Dediğim gibi mutlaka gelmelisin."

"Pencereleri biliyorum, dantel gibi beyaz boyalı. İlk gördüğümde çok ilgimi çekmişti. İnternette tabii..."

"Nura elan bahsediyorsun. Nakışlardan..."

"Nura nedir?"

"Bir çeşit kireç. Gördüklerin onlardır. Bazı yapılar 8, 10 kata kadar bile çıkar. Gelenler şaşkınlıklarını gizleyemiyorlar."

"İnanılmaz!"

"Evet, gerçekten inanılmaz! Bina girişleri ve pencere üstlerinin vazgeçilmez süsüdür bunlar. 'Kameriye sanatı' denir. Günümüzde geleneksel yöntemlerle yaşatılmaya devam ediliyor, bina dış cepheleri ve pencere üstleri bunun en güzel örnekleri... Evleri süsleyen kameriyelerin bazılarında Latza-i Celal (Allah),

Lafza-i Nebi (Muhammed) ve kelime-i tevhid işlenirken; bazılarına da yıldız, güneş ve lale motifleri nakşediliyor. Bereket olduğuna inanılır. Değerlerin, inançların şekle yansımış halleri... Sizdeki hat sanatı gibi bir yerde. Kameriye ustası Cemil Hüseyin Muhammed Ebu-Zeynkame-riye bu sanatı ayakta tutmaya, unutturmamaya yeminli biri. Çinlilerle büyük bir savaş halinde... El işçiliği olarak yapılma-

140

Aşk^ÇöIü

sı maliyeti artıran bir şey tabii. Bu yüzden Çin'de üretilmiş 'Yemen motifli' kameriye, kartonpiyer, alçıpen gibi ürünler daha ucuz olduğu için vatandaşların pek çoğu bunları tercih ediyor. Ama asıl olan, el işçiliği ile yapılan tabii."

"Desene, küresel sermaye her şeyi bozduğu gibi bu güzelim sanatı da fabrikasyon haline getiriyor, sahteleştiriyor."

"Aynen öyle. Tabii ailelerin gelişmişlikleri ile doğru orantılı olarak yükselir burada binalar. Bu yüzden ihtişamlıdır pencere süsleri. Zenginler daha ziyade el işçiliğini tercih ediyor. Bu da bir statü belirtisi burada. Yüksek kayalıklar, tepeler, dağlar, dev kayalıklar ve kayalıkların üzerinde kurulmuş evler, kıvrım kıvrım uzanan yollar... Yemen bir bakıma taşlar, bir bakıma vadiler, bir bakıma çöller ülkesi anlayacağın. Heyma Vadisini görmeni isterim. Dik yamaçlardaki dağ merdivenleri çok ilginçtir. İsmaililer kimsenin ulaşamayacağı tepelere doğru yerleşmişler. Kayaların zirvelerine yaptıkları evler tamamen taştan; sanki hiçbir harç malzemesi kullanılmadan taşlar üst üste yığılmış gibi duruyor. Evler kayaların devamı gibi yükseliyor gökyüzüne. Burada insanlar nasıl yaşıyorlar? Eh haydi yaşıyorlar da nasıl inip çıkıyorlar dedirtir görenleri. Sanki gökyüzüne aitlermiş gibi duruyorlar. Velhasıl benim ülkem çok güzel anlatmak ile anlaşılmaz."

"Yemenin mezhep dağılımı nasıl Tarık?"

"Yemende yaygın iki mezhep var; Zeydiye ve Şafii mezhepleri."

"Sen Yemende yaşadığın için mutlu musun?"

141

"Neden sordun? Yemeni yaşanmaz bir yer olarak mı görüyorsun?"

"Yok, yanlış anladın. Yani entelektüel, donanımlı, okumuş birisin; uyum güçlüğü çekmiyor musun?"

"Bu sorunu cevaplamak isterdim ama cevaplamayacağım."

"Neden?"

"Sen Türkiye'de yaşamaktan mutlu musun? Aydın, donanımlı, eğitimli bir kadınsın. Uyum zorluğu çekmiyor musun?"

"Haklısın, sorumu geri alıyorum, biraz saçma oldu."

Gülüştüler.

"Yemene geldiğinde buna sen karar ver."

"Peki, özür dilerim."

"Yok, özür dilenecek bir şey yok."

"Amerikalılar da hâlâ Türkiye'yi fes ve deveden ibaret zannediyorlar değil mi?"

"İyice yerden yere vurdun beni."

Gülüştüler.

“Tarık orada şehit olanlar, daha doğrusu Yemene gidip de geri dönemeyenler pek çok... Sence geri dönülmemesinin asıl sebebi nedir?”

“Hudeyde’de karaya çıkan Osmanlı askerleri, önce çölü geçip ardından da sarp kayalıkları tırmanmak zorunda kalmış. Çoğu da daha Manaha’ya ulaşmadan ya hastalıktan ya da

142

güneş ve rüzgâr çarpmasından vefat etmiş. Öyle ki bu sayının çarpışmada ölenlerin çok çok üstünde olduğu söylenir. Nem, çölün sıcağı, soğuk, açlık, çetin coğrafi şartlar, var olan mikroplu sulardan kaynaklanan hastalıklar yüzünden gerçekleşmiş ölümlerin çoğu. Sana şehri ile Şehare arasındaki yol çok sarpdır. Dağlardan, derin vadilerden geçilir. Hayvanla altı günde varılan çetin bir yolmuş eskiden, gerçi hâlâ öyle ya. Dağın eteğine varıldıktan sonra tepeye virajlı bir yoldan dört beş saatte çıkılabiliyormuş. Hele bu dik dağın eteğine varıncaya kadar geçilen vadiler ve üstünden aşılacak dik yamaçlı dereler asiler için o kadar müsait yerlermiş ki kayalar arasına saklanan üç beş silahlı asi bir taburluk kuvveti istediği yerde durdurabilirmiş. Şehare, denizden 3.000 metre kadar yüksek bir dağın üstündeki düzlüğe kurulmuş, etrafı ayrıca surlarla çevrili askerî bir merkezmiş.

Sana kuşatması Şehara’daki kaleden yönetilirmiş. Burası Yemenli imamların sığınağı olan bir yer... İmamın bulunduğu yere gidebilmek için 800 metre derinlikten geçmek gerekirmiş. Buraya ulaşmak için de küçük kemerli bir köprüden geçilirmiş. Kuvvetler, ne kadar çok askerden müteşekkil ve ne kadar fedakâr olursa olsun, bir arada manevra yapamaz, bulunduğu yere saplanıp kalır, geçiden bile çevik asiler Os-manlı askerlerine saldırır, askerlerin üzerine kurşun ve kaya yağdırırlarmış.”

“Tarık yine benim aklım konudan konuya dağıldı. Yemen in karmaşası beni de içine çekti. Aslında merak ettiğim bir konu daha var. Son görüşmemizde sana Yemen türküsü ile alakalı sorum olacaktı ama fırsatımız olmamıştı, hatırladın mı?”

143

Bu esnada Tarık’ın sokağından gürültüler gelmeyi başladı. Bağırışlar yükseliyordu. Bu sesler Nagehan’a kadar ulaşıyordu.

“O sesler nedir Tarık?”

“Dışarıda bir olay var sanırım.”

“Nasıl?”

“Bir bakayım, söylerim.”

Tarık yerinden kalkmaya yeltendiği sırada büyük bir şangırtı sesiyle birlikte başına çarpan bir cisim sonucu klavyenin üzerine yığıldı. Bu durumu anbean gören Nagehan, “Aman Allahım!” diye ellerini ağzına kapatıp şoka girdi. “Tarık!” diye bağırdı ama karşısındaki görüntüde Tarık’ın klavye üzerine düşmüş başından başka bir şey görülüyordu. Tekrar, “Tarık!” diye bağırdı. Ağlamaya başlamıştı Nagehan. Şahit olduğu bu olayla şoka girmişti adeta. Oturduğu yerden ayağa kalkmış, “Allahım ne yapmalıyım?” diye bağıyor ve odanın içerisinde amaçsızca bir aşağı bir yukarı dolanıyordu.

Bir süre sonra odanın ortasında elleri ağzında hiç kıpırdamadan donup kalakaldı. Refleks olarak Serhat’ı arama ihtiyacı hissetti ve cep telefonuna yöneldi. “Allahım açsın, ne olur açsın!” diye içinden geçiriyordu.

“Alo?”

“Öldü sanırım hocam, öldü!”

“Kim öldü? Nagehan sen misin?”

“Tarık!”

144

“Sakin ol. Ayaktaysan bir yere otur da anlat haydi.”

Serhat, Nagehan’ın sesindeki panik ifadesinden ürktü bir an. Kötü bir şey olduğunu anlamıştı ama Nagehan’ı ilk önce sakinleştirmesi gerektiği ortadaydı.

“Nagehan lütfen sakinleş. Rica ederim, ayaktaysan otur. Şimdi sakın sakın anlat ama dediğim gibi lütfen rahatla.”

“Tarık’la görüntülü konuşuyordum. Birden, sanıyorum camdan gelen bir cisim sonucu kötü bir şey oldu.”

“Nagehan yanına geliyorum. Polisi aradın mı?”

Nagehan hıçkırıklarla ağlamaya başlamıştı. Serhat sesini yükselterek onu kendine getirmeye çalıştı.

“Nagehan kendine gel! Soruma cevap ver, polisi aradın mı?”

Nagehan, Serhat’ın kararlı ses tonu karşısında toparlandı.

“Hayır, aramadım” diyebildi hıçkırıkları arasında.

“Yanma geliyorum. Bana adresi ver.”

Nagehan zorlanarak adresi verdi.

“Şimdi sakın ol ve hiçbir şey yapmadan benim gelmemi bekle tamam mı? Yanında biri var mı?”

“Hayır, yok.”

“Tamam, hiçbir şeye dokunma ve beni bekle. Anladın mı? Hemen geliyorum. Lütfen sakın ol.”

Serhat telefonu kapatıp sehpanın üzerine bıraktı. Kötü bir şey olduğu kesindi. Fas gezisinden aldığı ceketini vestiyer-

145

den aldı ve konsolun üzerinde bulunan turkuaz rengi el işi çini çanağın içinden araba anahtarlarını alarak hızlıca evden çıktı. Koşar adımlarla merdivenleri indi, asansör aklına bile gelmemişti. Sokağın ucuna park ettiği arabasına atlayıp hızlıca çalıştırdı ve patinaj yaparak Nagehan’a doğru yol almaya başladı.

Bu sırada Nagehan, Serhat ile yaptığı konuşmayı düşünmeye başladı. Konuşmasındaki kopukluklar ve anlamsız ifadeler nedeniyle Serhat durumu farklı düşünebilir diye içine bir endişe düştü. Banyoya koşup lavaboda yüzünü yıkamaya başladı. Tuhaf bir şekilde aynaya baktı ve saçlarını düzeltme ihtiyacı duydu. Aynaya iyice yaklaşp, “Ben yanlış yaptım sanırım” diye içinden geçirdi. Tekrar salona dönüp cep telefonunu aldı ve Serhat’ı aradı. Telefon çalışıyor ama cevap vermiyordu. Serhat’ın evinde, sehpanın üzerinde unutulmuş telefon uzun uzun çalışıyordu. Nagehan bu sefer daha da telaşlandı. “Allahım başına bir şey gelmesin! Acele ile evden çıkmıştır, kötü bir şey olmasın ne olur” diyerek ısrarlı çağrılarına son verdi. Aynı anda Nagehan’ın durumunu merak eden Serhat da onu tekrar aramayı düşünerek telefonunu arandı ama bulamadı. “Sanıyorum evde unuttum” diye içinden geçirdi. Zaten bir süre sonra da Nagehan’ın verdiği adrese ulaşmıştı. Arabayı park edip apartmanın adına baktı, “Evet, burasıydı.”

Nagehan’ın isminin bulunduğu zile bastı. Kısa bir süre sonra kapı açıldı ve Serhat asansöre doğru yöneldi. Çoktan beşinci kata çıkmıştı. Zili çaldı. Nagehan kapıya yöneldiğinde içi titriyordu. “Benim için geldi. Hem de hiç tereddüt etmeden!” diyordu sürekli. Kapıyı açtı. İşte Serhat’la karşı karşıyaydılar. Birbirlerine bakıyorlardı.

146

“Hoş geldin. Buyur lütfen” diyerek sessizliği bozdu Nagehan.

“Hoş bulduk” deyip içeri giren Serhat telaşlıydı. Serhat’ı salona doğru geçmesi için yönlendiren ve bu

telaşın izlerini yüzünde yakalayan Nagehan, kendini mahcup hissetti.

“Şey... Sanırım bir yanlış anlaşılma oldu.”

Serhat döndü ve Nagehan'ın yüzüne soran gözlerle baktı. Bu kez daha da rahatsız oldu. Serhat'ın yüzünün aldığı ifadeden dolayı Nagehan açıklama yapma ihtiyacı hissetti.

“Anlatacağım ama lütfen geç ve otur.”

Serhat salona geçti, elinde olmadan evi incelemeye başladı. Tuhaf bir durum arıyordu gözleri ama içeride garip bir durum söz konusu değildi. Zaten ne olabilirdi ki? Nagehan'a doğru döndü.

“Ne oldu Nagehan?”

“Anlatacağım, lütfen otur. Korkacak bir durum yok. Yani var da sanıyorum sana durumu biraz farklı aktardım.”

Oturdular ve Nagehan durumu bir çırpıda özetledi. Bu arada konuşurken tuhaf bir şekilde kendisini güven içinde hissetmişti. Serhat'ın yanında, kendi özelinde olmasına inanamı-yordu. Konuşmasının arasında Serhat'ı inceleyip durdu. Serhat da anlamaya çalışan gözlerle Nagehan'ı inceliyordu.

“Demek burada yaşıyor. Bu evde... Sevdiğim kadın hayatını burada geçiriyor ha!” İçinden, “Haydi çay demleyelim ve uzun uzun sohbet edelim” demek geldi. Yanma oturmak ve dizlerini dizlerine dayayarak bu güzel yüz de yer alan o güzelim

147

gözlere bakmak istedi. “Haydi çıkıp yemek yiyelim. Seni nereye götürmemi istersin? Kalk, dondurma almaya gidelim. Biraz da sahilde dolaşalım. Martıları izleyelim. Onlara simit atalım” dememek için kendini zor tuttu. Sevdiği kadının evindeydi ha! Buna hâlâ inanamıyordu!

“Beni çok korkuttun Nagehan.”

Nagehan, Serhat'ın ses tonundaki tınıdan içinin eridiğini hissetti. Serhat bunu öyle bir tonlama ile söylemişti ki, “Sana kötü bir şey olduğunu sandım. Aklım çıktı. Seni bir daha hiç göremeyeceğimi düşündüm. Benim için bu dünyanın sonu demek!” der gibiydi.

“Çok özür diliyorum. Seni korkuttuğum için binlerce özür dilesem azdır.”

Serhat, Nagehan'ın gözlerinin derinliklerine bakarak gülümsedi.

“O zaman ceza olarak bana bir kahve yapmak zorundasın.”

“Ceketini çıkarmak ister misin? Rahat et lütfen.”

Serhat ceketini çıkarttı. Serhat'ın bu hareketi Nagehan'ın huzurunu tuhaf bir şekilde ikiye katladı.

Serhat sanki bütün gün çalışıp yorgun argın eve gelerek sevdiğine kavuşmuş ve artık huzur dolu anlar başlayacakmış, gün boyu birbirlerine karşı duydukları özlem böylece sona eriyormuş gibi düşledi Nagehan, Serhat'ın ceketini alırken.

“Hemen kahveleri getiriyorum. Sade içiyordunuz değil mi?”

“Evet, unutmamışsın.”

148

Birbirlerine gülümsediler.

Nagehan mutfağa doğru yöneldi. Kucağında Serhat'ın ceketini tutuyordu. Serhat'ın görüş açısından çıktığı anda cekete içinde Serhat varmış gibi sarıldı. Bir süre öylece durdu. Derin bir mutluluk kapladı içini. Ceketini

kokladı ve ardından vestiyere asarak mutfığa girdi. Tarık o an için aklından çıkmıştı.

Bu esnada yalnız kalmayı fırsat bilen Serhat, evi incelemeye kaldığı yerden devam etti. Yalnız bir kadının yaşadığı bir evden ziyade, başka birilerinin de yaşadığı kalabalık bir ev hissini geçirmişti kendisine. Nagehan'ın anne ve babasının fotoğrafları asılıydı duvarlarda. Hâlâ ailesinin izlerini yaşatması derin bir yalnızlık yaşadığının bir kanıtıydı. Belki de böyle değildi ama nedense böyle hissetmişti Serhat. Nagehan'ın yaşadığı bu üzücü olayda ilk olarak kendisini araması üzerine düşünmeye başladı. "Demek ki kendini bana bu kadar yakın hissediyor. Hayatında acil zamanlarda arayacağı kimsesi yok" diye geçirdi içinden.

Yalnızlıkla tek başına olmak arasındaki farkı düşünmeye başladı Serhat.

"Tek başına olmak katlanılabilir bir şey belki ama yalnızlık daha derin bir duygu."

Bu arada Nagehan ile kendisinin yalnızlığını kıyaslamaya başladığında bu yalnızlıkta benzerlikler buldu.

"Yalnızlık sıkıcı bir şey, içinde çaresizlik barındırır. İnsanoğlu yalnız olamıyor, yalnızlık Allah'a mahsus. İnsanın tek başına olması bazen elinde olmayan sebeplerden olabilir, aynen Nagehan'ın anne ve babasını kaybetmesi ve yakın akrabalarının

149

bulunmaması gibi... Nagehan'm yaşadığı yalnızlık, tek başına olmak değil. Aynen benim yaşadığım gibi..."

Nagehan'da yalnızlığı gördü. Küçük bir kız çocuğu çaresizliği taşıdığı hissetti. Kendisini aramasından ve yaşadığı şok içerisinde sığınacak ve çare bulunacak bir liman olarak kendisine ulaşmasından mutlu olmuştu. Birden yaşadığı yalnızlık duygusunun hafiflediğini hissetti. Nagehan'dakinin de azalıp azalmadığını düşündü. Önemsendiğini hissetti ve bu iyi hissetmesine sebep oldu. Arkaya doğru yaslandı. Kendisine gü-venilmesini bu denli önemli saymayalı ne kadar çok zaman olmuştu.

"Aslında hepimiz sığınacak bir liman arama derdinde değil miyiz? Hem birine sığınmak hem de birinin bize sığındığını hissetmek hayatı daha çekilebilir bir hale getirmiyor mu? Hele bunun içerisinde sevgi varsa ve bu sevgi sıradan olmaktan çıkıp özel duygular barındırıyorsa bu güç veren bir durumdur. Güvenmek ve güvenilir olmak asla vazgeçemeyeceğimiz bir duygu..."

Bunlar geçiyordu aklından. Giderek kaybettiğini düşündüğü bu duyguları tekrar hissediyor, hatta bu kadar güçlü hissetmesine de çocuklar kadar seviniyordu. Kaybettiği ne varsa eksik kalan, parçaları tamamlanmış gibiydi.

İnsanın böyle hissettiği birinin daimî olarak yanında olması ne güzel olurdu. Bu çok değerli, kolayca bulunamıyor, hatta dünyamızda giderek daha da zorlaşıyordu. Kendisinin de benzer hisler taşıdığı böyle biriyle bütün bir hayatı paylaştığını düşündü ve bütün surları yıkılmaya başladı. Fakat ansızın içini bir kaygı kapladı. "Acaba Nagehan da böyle mi düşünüyordu? Ya böyle hissetmiyorsa? Ya Tarık diye bahsettiği

ISO

kişiye karşı özel duygular besliyorsa?" İçinde tuhaf bir kıskançlık hissi peyda oldu. Tarık denen kişiyi bir an önce çözmeli ve niyetini öğrenip, şayet varsa muhtemel tehlikeyi önlemeliydi. Ama daha da önemlisi bakalım Tarık yaşıyor muydu?

"Kahvelerimiz hazır Serhat."

Nagehan ilk kez bu kadar rahat Serhat dediğini fark edip bundan büyük bir mutluluk duydu. "Sevgilim kahven hazır" diye-bilseydi keşke...

Serhat kahvesinden bir yudum aldıktan sonra içini kemiren merakını gidermenin yollarını aradı.

"Nagehan arkadaşını ben de merak ettim doğrusu."

"Evet Serhat, bir an için sakinleştim ama inan ben de çok merak ediyorum. Hâlâ kendime gelebilmiş değilim. Kahveleri yaparken aklım gitti birden; kahveyi taşırmışım, bütün köpüğü gitmiş. Son anda fark edip yeniden yaptım. Bu yüzden geç kaldım. Umarım sıkılmamışsındır."

“Yok hayır, sıkılmadım tabii ki. Peki Yemene, Tarık’ı görmeye gitmeyi düşünür müsün?”

Nagehan fincanı dudaklarına götürmüştü ki durup Serhat’a baktı.

“İsterim tabii ama ülkesinde karışıklıklar olduğunu söylemişti.”

“Bak ne diyeceğim; şu an aklıma geldi, eğer durumun ne olduğunu yerinde görmek istersen sana eşlik edebilirim. Zaten

ISI

ne zamandır Yemene gitmeyi istiyordum da bir türlü fırsat bulamıyordum.”

Nagehan bu teklifin kendisini heyecanlandırmasına şaşırdı. Belli edip etmeme arasında bocaladı. Neden olmasındı?

“Zamanın var mı Serhat?”

“Tatile gireceğim biliyorsun, önemli bir işim de yok. Hem uzun zamandır yapmak istediğim bir seyahati gerçekleştiririm. Bildiğim kadarıyla Yemene vize de uygulanmıyor. Pek emin değilim ama... Her neyse öyleyse bile bunu aşabiliriz.”

“Serhat tabii ki gitmek isterim. Hiç aklıma gelmemişti ama sanırım seninle olduktan sonra buna cesaret edebilirim.”

Serhat, Nagehan’ın bu yanıtı üzerine yüzüne yayılan tebessüme engel olamadı. Nagehan da uzun bir seyahat boyu Serhat’la beraber olacağı için heyecanlanmıştı.

“Arkadaşının adresini biliyor musun peki?”

“Hayır, bilmiyorum ama Facebook’ta bilgileri vardı. Sanırım kendisine ulaşmakta sıkıntı yaşamayız. Gerçi ben onu kaybettiğimi düşündüm o çok halinde ama ölmemiş de olabilir değil mi?”

“Tabii canım, geçici bir baygınlık yaşamış da olabilir.” “Olabilir değil mi gerçekten?”

Nagehan’ın bu sorusu Serhat’ı huzursuz etti. Bu denli merak ediyorsa Tarık’a karşı özel duygular hissediyor olamaz mıydı? Bu düşünceleri aklından uzaklaştırmak istedi. Şu an huzursuz

152

olma zamanı değildi. “Bu ânın tadına varmak varken... ” diye düşündü.

“Olabilir tabii ki. Biz pozitif düşünelim.”

Birbirlerine gülümseyerek kahvelerinden birer yudum daha aldılar.

153

ZOR GÜNLER YEMEN 1918 (MEHMET)

Serabın görsem de o bile hoştur.

Ya Rab rüya mıdır bu nasıl düştür?

Bir tas su bile burada aştır.

Şartlar giderek daha ağırlaşmış, dayanılmaz bir hal almıştı. Askerler arasında sıkıntılar baş gösteriyordu. Mehmet kendini bunalmış hissediyordu. Düşüncelere dalmıştı.

“Dünyanın bu en eski yerleşim merkezinde, dünyadan mı koptuk biz? Dünyadan koptuk da arayanımız

soranımız mı yok? Böy-lesine değışken bir coğrafya, böylesine acımasız bir iklim başka nerede vardır bilinmez ama buradaki artık katlanılabilir gibi değıl. Bu iklim bizi esir aldı da bizim haberimiz olmadı. Yenik düşmek mi? Hayır, buna yenik düşmek diyemeyiz, bu arş-ı alaya yükselmenin bir başka türü ama çok acı! Bir lokma ekmek uğruna Anadolu'nun yiğitleri, kardeşleri ile gırtlak gırtlığa giriyorlar, sonrasında bundan duydukları pişmanlığı anlamak mümkün değıl. Hani derler ya, yaşa da gör. Bunu kimse için dilemiyorum biliyor musun, Allah bir kuluna bile bunu yaşatmasın. Açlıkla

154

AşİvÇölü

insanı imtihan etmesin. Bu acıyı tarif edecek bir kelime var mı acaba ?”

Düşman ile büyük bir muharebeye girip aslanlar gibi çarpışarak şehit olmayı yeğleyen askerler vatani korumak ve kutsal bildikleri ne varsa ona bekçilik ve hamilik yapmak adına geldikleri bu topraklarda iklime yenik düşerek, zaferin mührünü vuramamanın dayanılmaz acısıyla akıllarını yitirecek raddeye gelmişlerdi. Daha önce gelen kardeşleri gibi çarpışmalar sonucu şehit düşememek, Yemen toprağında muharebe yapamadan, bitip tükenmiş bir bedenle yarı gitmiş akıl çizgisinde, acı çeke çeke memleketten uzaklarda unutulmak, işte bu acı veriyordu askerlere. Erzaksızlıktan pek çok asker ölüyordu. Semadan kuş bile uçmamaya başlamıştı. Açlık öyle dayanılmaz bir hal almıştı ki bir lokma ekmek için adam öldürür hale gelmişlerdi. Yük taşıyan at-deve ne varsa yediler. Artık yiyecek eşek, katır, süvari bineğı kalmamıştı. Halkın ham meyve ağaçlarına saldırmaya başlamışlardı. Açlıktan her gün yaklaşık 60 kişi ölüyordu, öyle ki 6.000 asker bir ayda 2.000 askere düşmüştü. Hepsi savaşılamayacak kadar bitkindi. Aralarında açlıktan aklını oynatanlar, firar edenler oldu.

Mehmet ve beraberindekiler Hacile sonrasında önlerine çıkan sarp kayalıkları gördüklerinde şaşırmışlardı. Mehmet'i farklı duygular sarmıştı. Ateşti dağ, verilmişti emir. Yüreklerde yangın azdıkça azıyordu. Bütün beyaz bulutlar çekip gitmişlerdi bu yangın yerinden. Dayanamamışlardı harına.

Mehmet dağı izlemeye başladı; sıkıntılı, bunalmış ve çaresiz...

“Allahım Musa'nın hürmetine bu dağları bize selamet eyle. Daha anamın karnındayken geçirdi bana sadakati, sabrı ve teslimiye-

ISS

ti. Allah biliyor ya, bu bile şu dağları aşmada yeter mi bilmem; çarem, sabrım, teslimiyetim bu şekilde sınıdığında ne olur bilemem, sen yardım et Allahım! Sözümdür biliyorum, emrindir, alıp kabul ediyorum.”

Başladı okumaya...

“Bismillahirrahmanirrahim. Biz, onlara hem dış dünyada hem de kendi nefislerinde, kudretimizin işaretlerini göstereceğiz, ta ki kendileri de onun gerçek olduğunu bilecekler.” (Fussilet: 53)

Ey dağ sen hiç yorulmaz mısın? Tükenmez misin? Heybetinden sual olmaz da senin taşıyamadığın emanet bana verilmişken neden bu kadar diklenirsin? Neden bu kadar mağrursun? Rabbin emanetini taşıyamadın da Yaradanım biz insanoğluna vermedi mi emanetini, peki neden bu gururun? Aldığın canlara mı güvenirsin? Canı veren Allah bizi sana yem etmeyecekse korku yok o zaman. Çile dediğin pek çok nimetten daha kıymetlidir. Çile çekmek yazılmış ise alnımda, senden korkmak da neyin nesi? Ben sevgiyi bilirim, muhabbeti bilirim. Ben sarılırim sevdalıma. Sen bilir misin sevdalına sarılmanın ne demek olduğunu?Muhabbeti bilir misin de böyle bakarsın bize tepeden ve korkutmaya yeltenirsin bütün zerrelerimizi?

Gece karanlığında sen de ağlarsın, biliyorum saklama. Vazifen nedir söyle haydi, kır şu gururunu da de hele bizi neden alırsın bağrına? Bak o zaman bulutların geri gelecek. Biliyorum bunca askere geçit vereceksin elbet ve kıymayacaksın onca cana. Kışlaların ardında kırılmasın testiler. Esmesin üzerine askerlerin samyeli. Ümidi kesmesin tazecik gelinler. Bilirim ateş düştüğü yeri yakar. Kara çadır is mi tutar, martin tüfek pas mı tutar? Ağlatma anamı, bacımı. Ey dağ elin kızı yas mı tutar?”

156

“Mehmet bu dağlar nasıl aşılacak kardeşim? Yürünmekle aşılır mı bu dağlar be kardeşim? Çölden dert yanarken bu engel nereden çıktı karşımıza? Neyim var neyim yoksa feda olsun bu vatana ama böyle ölmek zoruma gidiyor. Buraya gelenin bir daha geri dönemeyeceğini, geriye dönenin yorgun bir potin ile rengi solmuş bir fes olduğunu biliyordum. Ama bunu yaşamak ve şahit olmak dayanılmaz!”

Hasan’a baktı Mehmet ama ağzından tek bir kelam çıkmadı.

Bulunduğu yerden uzaklara, ötelere doğru bakıyor, çevresi ağaçlık bir göl görüyordu. Ağaçların birinde bir kız çocuğu sallanıyordu. Gülüşmeler duyuyordu uzaklardan.

Koşmaya başladı birden Mehmet, “Abla, abla! Geldim abla! Sallanma sırası bende!” diye fısıldıyordu. Gülmeye başlamıştı. “Buldum seni ablam, nihayet seni buldum!”

Birden tüm bu gördükleri kayboldu. Adımları dermansızlaştı, vardıği yerde kızgın kumlardan başka bir şey yoktu. Gözlerini ovuşturmaya başladı. Tekrar salkım söğütlerin bulunduğu bir su başı görmeye başladı ileride. Bu sefer de karısı ve kızı kendisine el sallıyorlardı. “Allahım ben aklımı mı kaçıırıyorum?” diye yanaklarını tokatlamaya başladı. Bakmaya korkuyordu, korkarak tekrar gözlerini açtı. Az önce karısı ve kızının bulunduğu görüntünün içinde Musa Ağa’yı gördü. Musa Ağa bir adım öne çıktı; “Haydi geri dön. Seni bekleyen mükâfatı bilsen koşarak tırmanırsın bu dağları” dedi.

Birden “Mehmet!” diye bağırın Hasan’ın sesi yankılandı boşlukta. “Mehmet nereye gidiyorsun? Gel buraya. Yola çıkılıyor.”

157

Mehmet tekrar o tarafa bakmak istedi, bembeyaz bir ışık gözlerini aldı. Bu, tabiatın gözlerine oynadığı bir oyundu. Akli da bu oyuna katılmış, aldatmaca zenginleşmişti. Çölün üzerindeki yoğun hava tabakası bir ayna vazifesi görmüş, güneşten gelen ışıklar bu hava tabakasına çarpıp gözlerine yansımış, o da görmesi mümkün olmayan şeyleri görür hale gelmişti.

Gördüğü, aslında çölün üzerindeki sıcak hava tabakasında kırılan ve gökyüzünden gelen ışıktan başka bir şey değildi; halkın serap dedikleri... Peki kendisiyle konuşan Musa Ağa?

Mehmet koşar adımlarla Hasan’a doğru yöneldi. Yanına vardığında coşkuluydu, bütün gücü yerine gelmiş gibiydi.

“Aşılacak be aslanım! Keçi gibi patikalardan geçeceğiz, uçurumların kenarlarından yol alacağız Allah’ın izni ile!”

“Ya Bismillah!” diyerek yürümeye başladılar. Bazen çok dik yamaçlarda çaprazlar çizerek yol alıyor, bazen uzun süre daracık patikalardan geçiyorlardı. Keçilerin bile tırmanmakta zorlandıkları bu yerlerden onca askerin geçmesi olacak şey değildi.

Katırlar büyük bir sorumluluktı. Atlar dik yamaçlarda keskin dönüşler yapamıyor ve o zaman akılları başlarından gidiyordu. Düştü düşecek. Bazen nallarının bastığı bir kaya parçası uzun yıllar bulunduğu yerden kopup metrelerce aşağıya yuvarlanıyor, atlar da zar zor tekrar kendilerini topluyorlardı. Bu arada hepsinin sırtından terler damlıyordu. Atlar, düşmeden kendi etraflarında dönemediklerinden ve geriye doğru gidemediklerinden, bir uçurumun tepesinde sıkışıp kalıyor ve uzun zaman bu durumdan nasıl kurtulabileceklerinin

158

çaresini arıyorlardı. Şaha kalktıklarında arka ayakları kayarak birkaç adım geri gidiyorlardı da aman Allahım zorluk ki ne zorluk! Uzun ve dar bir kayada sıkıştıklarında bunu defalarca bıkmadan usanmadan tekrar etmeleri gerekiyordu. Üzerlerinde taşıdıkları tüfekler ve ne varsa ağırlaştıkça ağırlaşıyordu. Yol ve hava koşulları son derece kötüydü. Küçük taşlar üzerinde, ıslak ve kaygan yollarda zorlukla ilerleyerek tırmanıyorlardı. Vücutları yüksek irtifaya tam olarak uyum sağlamadığı için her adımda daha da zorlanıyorlardı ve yine bu sebepten çok ciddi boyutlara ulaşan dağ hastalığına yakalananlar çoğunluktaaydı. Yükseldikçe hava şartları artıyor ve rüzgâr daha bir sert esmeye başlıyordu.

“Mehmet bu ter üzerimde donup kaldı. İliklerime kadar üşüyorum.”

“hasan dayan aslanım. Dayan koçum, bitireceğiz inşallah. Sabırlı ol.”

hasan tırmanma esnasında yoğun bir şekilde terlemesinin ardından gelen ani vücut soğumalarının sebep olduğu yorgunluk ve bitkinlik neticesinde iyiden iyiye tükenmişti. Ha-cile, Menaha yolu bu sarp ve çetin dağların ardı ardına sıraladığı zorluklar neticesi belki de benzeri olmayan ızdıraplı bir yoldu. 3.000 metre rakımlı sarp dağ yolu askerleri tüketmişti.

“Ben daha fazla dayanamayacağım Mehmet, şuracığa oturuyorum arkadaş. Bir Allah’ın kulu gelse beni kaldıramaz” diyen hasan, dediği gibi daha fazla dayanamayıp kayanın dibine çöküp kaldı. Mehmet arkadaşının yanma gelip elini alnına koydu.

159

“Ateşin var senin.”

“Neyim yok ki birader? Tükendim ben!”

Deniz seviyesinde +15 derece olan sıcaklık, 3.000 metrede -4,5 derecelere düşmüştü. Hasan’ın yorucu çöl yolculuğunun ardından dağ yolculuğuna geçişinde yaşadığı ani hava değişimi bağışıklık sistemini bitirmişti. Deniz seviyesinden yukarıya doğru çıkıldıkça havadaki oksijen miktarı da azalmıştı. Bu havasızlıktan ciddi şekilde etkilenen hasanın yorgun vücudunun iyileşmek için daha çok oksijene ihtiyacı vardı, vardı da ortalıkta oksijen yoktu.

“Bilader ben nefes almakta zorlanıyorum. Su dışına çıkmış balık gibi ağzımı açıp kapamaktan bitap düştüm. Bir yere gitmiyorum artık. Düşman gelirse canına buracıkta okuyacağım. Kalp hastası oldum ben burada, tut da şu kalbime bak, kuş gibi çırpınıyor.”

hasan bunları söylerken bir yandan da Mehmet’in elini alarak göğsünün üzerine koydu. Hasan’ın göğüs kafesindeki kalbi küçük bir kuş gibi Mehmet’in avucunun içinde atıyordu adeta. Bu durumun pek hayra alamet olmadığı anlaşılmıştı. Hasan’ı sakinleştirmeye çalıştı.

“Biriktirme havuzlarından içtiğimiz sulardan mutlaka. İçinde bizden gayrı her şey vardı. Dokunmuş olabilir.”

“Mehmet’im içmeyip de ne yapacaksın? Susuzluğa ne kadar dayanır ki insan? Ben de herkes gibi havuzlardaki sulardan içtim, sen de içtin. Mehmet canım acıyor, çok uykum var. Rabbim acımın sona erdiği uzun bir rüya gösterir mi acaba bana?”

160

Mehmet’in dudakları titremeye başladı. Dişlerini sıktı. Tam bu esnada hasan küçük bir bebek gibi deyiverdi:

“Mehmet ben çok acıktım!”

Mehmet, Hasan’ın küçük bir bebek gibi, “Ben çok acıktım!” diye serzenişine daha fazla dayanamadı ve gözünden kopmaya çalışan ama bir türlü bırakılmayan damlalara daha fazla direnemeyip koyverdi. Başını göğe kaldırarak, “Medet Allahım!” dedi. Tam bu sırada aklına küçük çukun içerisinde kurutulmuş iki parça peksimet geldi. Gemiye çıktığı anda nasıl olduğunu anlayamadığı bir şekilde Musa Ağanın getirdiği peksimetleri hatırladı. Çantasını hızla karıştırıp en altlarda bir yerlerde düğümlenmiş halde çıkını buldu. Hızla düğümlerini açıp peksimetleri eline aldı. Küflenmişlerdi. Bir iki kez bunları yemeyi istemiş ama başkalarının yanında yemesinin doğru olmadığını düşündüğünden vazgeçmişti. Biraz da daha acil zamanlarda lazım olur düşüncesiyle hep ertelemiş-ti. Şimdi tam sırasıydı ama bu sefer de peksimetler küflenmişti. Birini mendilin içine bıraktı, diğerini ise ceketinin ucu ile altını üstünü silerek Hasan’a uzattı.

“Al kardeşim.”

hasan hayal gördüğünü sandı bir an. Gözleri de tam açılmıyordu. Mehmet’in uzattığı peksimeti aldı ve hızla ısırmaya çalıştı. Zorlandı. Dişi kırılacak sandı ama bir parça kopardı ve zorla çiğnemeye başladı. Mehmet onu seyreliyordu. hasan ağzındaki lokmayı zorlanarak yuttu. Geri kalanını da aynı şekilde bitirdi. Küfün

farkında bile değildi. Arkadaşının karnını doyurmanın sevinci ile Musa Ağa'yı düşündü. "Gösterdin kerametini be koca derviş!"

161

"Allah razı olsun kardeşim" dedi hasan inler gibi.

Yemenin susuzluğunu gidermek için, yılın belli zamanlarında yağın yağmur sularını toplamak amacıyla Yemenliler dev havuzlar inşa etmişlerdi. Yağmur sularını burada topluyor ve ihtiyaç halinde buradan kullanıyorlardı. Fakat bu su havuzlarında durum pek iç açıcı değildi. Güneşin altında uzun süre bekleyen bu sular içinde pek çok şeyi barındırıyordu. Söz konusu suyu kaynatma imkânları olmadan kullanan askerlerin pek çoğu daha isyancılarla çarpışmaya fırsat bulamadan hayatlarını kaybediyorlardı. Ama hasan m esas derdi bu değildi.

"Tamam Hasanım, biraz dinlendiğinde hiçbir şeyin kalmayacak Allah'ın izniyle."

Bu arada arkadan gelen Cabbar, hasan ve Mehmet'in oturduklarını görüp yanlarına yaklaştı.

"Hayırdır kardeşler?"

"hasan bitap..." dedi Mehmet. Cabbar'ın gözlerinin içine bakarak durumun pek iyi olmadığını anlatmaya çalıştı. "Buyur gel, sen de biraz soluklan."

Hasan'ın kalbi kuş gibi çarpıyordu. Dayandığı kayanın uç kısmının yüzüne düşen gölgesinde başını omuzlarına indirerek, "Ben biraz kestireyim kardeşler" dedi.

Mehmet ve Cabbar onun yanından biraz uzaklaşarak konuşmaya başladılar.

"Cabbar, hasan iyi değil. Diğerleri gibi yolda kalmasından korkarım."

162

"Dağ hastalığı bu. Yukarılara çıkıldıkça aniden çıkar bu hastalık. Bir hafta kadar sürer. Yukarıya çıkıldıkça ağırlaşan havayı ciğerlere ulaştırmak için damarlar şişer. Neticede damarlara daha çok kan gelir, yük artar, bu sebeple kanın içindeki sıvı beyne sızar ve askerlere olanlar olur."

Tam bu konuşmayı yaptıkları sırada hasan bulunduğu yerden ağız dolusu öğürtüler halinde yediği peksimeti kusuyordu. Cabbar ve Mehmet yanma koştular. hasan tir tir titriyordu. Gözbebekleri kaymıştı. Öksürmeye başladı. Daha sık nefes almaya başlamıştı. Cabbar usulca Mehmet'in kulağına fısıldadı:

"Hasan'ın kurtarılması için tek çözüm, daha alçak bir irtifaya indirilmesi..."

"Ne diyorsun sen ağabey?"

"Takdir-i ilahi be oğlum! Büyük zorluklarla çıktığımız bu yolu tekrar inmemiz mümkün değil."

hasan o esnada cılız bir sesle inlemeye başladı:

"Ayaklarımı hissetmiyorum."

Mehmet sırtındaki ceketini çıkarıp Hasan'ın üzerine örttü.

"Fayda yok be kardeşim!"

"Cabbar ne diyorsun sen Allah aşkına?"

"Faydası yok ama sen yine de ört. Hazırlıklı olalım olacaklara."

Mehmet, Cabbar'ın olacıkları hissettiren bu konuşması üzerine tepkili bir şekilde söze karıştı:

"Ben Hasan'ı aşağıya indireceğim."

"Komutanlar izin vermez."

"Habersiz indiririm."

"Nasıl yapacaksın bunu? Katır alamazsın."

"Sırtımda taşıyacağım. Biraz geride kalalım ve sen durumu idare et, 'Soluklanıyorlar, birazdan gelecekler' dersin. Tamam mı?"

"Kendimizi zor taşıdık. Beyhude olur bu!" diye uyardı Cabbar. "Denerim be Cabbar!"

"Faydası olmaz. İkinize de yazık olur. Sen lazımsın bize."

Duymak için dinlemek kafi gelmez. Görmek için bakmak yeterli değildir. Yıldızlar kayıyordu gökyüzünde bir uçtan diğer uca güpegündüz. Bunu hissediyorlardı. Hava karardı, güneşin altında içleri daraldı. Güneş ar etti bu sahneye. Dağ titredi üzerindeki salmak için engine. Her bir taş haykırdı bir ağızdan, "Allah!"

Felekten şikâyet edilmez, iradeler nerede başlayıp nerede biter bilinmez. Ölüm bu iki kardeş için gelecektse gelsin. "Mül-hit, zındık" gibi yaftalarla yaftalamayacaklar elbet kendilerini. Kadere boyun eğecekler de iradeyi kullanmak da kaderde yazılı elbet. Bu acının, bu garipliğin akrebi sokuyor iğnesini zihinlerine, veriyor ne kadar zehir varsa kanlarına. Bütün safralar taşıyor dört bir yandan. Şimdi zehri çıkartma zamanı ve imtihanı kazanmak için bu fırsat ayaklarına geliyor! Adım at, düşünme artık yaşamı/ölümü, sımsıkı sarıl, seni sana veren bekliyor çok önceden. Sana sımsıkı sarılmış halde ezelden.

Sen sanıyor musun ki sarılacaksın yeniden? Sarıldın aslında çok öncelerden. Hepsi bu. İmtihan bu. Aslında kalemler kırıldı da onlar yazılıyor sanıyordu.

Felek avlayacaksa avlasın onları, avcı olmak kaderinde yazılıysa av olmaktan kurtuluşun çaresi yok elbet. Bilge olmaya gerek yok, derviş olmaya da, bu vakitte temiz bir duruşla karar verecek Mehmet, gereken neyse yapılacak elbet. Dünya hırsı, cehalet, can korkusu ne arar onlarda. Onlar biliyorlar Allah için çıktıkları yolda ölümü... Bütün gerçeklik bir damla aşktan, kâinat özü demek ki bundan. Söz ver, verdiğin günkü gibi ezelden. Karganın tiz sesi, bülbülün karşısında yenik düşecek eninde sonunda. Her şeyden geçmiş, damıtılmış ahengin gücüne katılmıştı Mehmet. Bu sadelik, bu kar beyazı, bu zifir siyahın büyüğü... Bu kardeşlik kâinatın türküsü... Nasıl dâhil olup koşmaz bu çağrıya insan? Rüzgârda savrulurken ruhları yakalamaz ucundan? Sur üfürülmeden yakaladı Mehmet kelimeyi. Vakit geçmeden tuttu kelamı, tuttu kardeşinin acizliğinden. "Allah" diye başladı, benim halim ne olacak diye sormadı.

Son askerin de geçmesini fırsat bilen Mehmet iyice Hasan'a sokuldu.

"Davran kardeşim, gidiyoruz!"

hasan kendinde değildi. Yüzü kireç gibi olmuştu. Soluk alıp vermekte zorlanıyordu. Mehmet "Bismillah!" diyerek sırtına aldı onu. İki büküm vaziyette, "Sabır ve güç ver Rabbim, yolumuzu aç, âni hızlandır da kardeşimi indireyim dağdan" diyerek yürümeye başladı.

Ne kadar yürüdü bilinmez. Kimi zaman ayağı kaydı dar patika yollardan, uçurum kenarlarından. Yılanlar sokulmadı, kuytulara çekildiler. Akrepler utandı önlerine çıkmaya. Kuşlar, "Aşağılarda bir yiğit cennetine koşuyor" diye seslendiler birbirlerine. Rüzgâr emri dinledi, çıkmadı ortaya. Bir bulut peyda oldu bulundukları yerde. Zaman kısaldı, eğildi, düğümlendi, huzura durdu.

Geldiğinden çok daha çevikti ama sırtındaki kardeşi giderek daha ağırlaşmaya başlamıştı. Soluklanma ihtiyacı hissetti. Usulca eğilerek Hasan'ı indirdi sırtından. hasan içi boş bir çuval gibi düştü yere.

“Hasanım iyi misin?” diye sordu Mehmet. hasandan çıt çıkmıyordu. Toprağın üzerine çakılı kalmıştı adeta. “hasan!” diye seslendi Mehmet. hasandan yine ses gelmiyordu. Bu sefer omuzlarından tutup silkelemeye başladı Mehmet ve ağlamaya başladı. “Yiğidim aç gözlerini ne olur!” diye bağırmaya başladı. hasan hiçbir şekilde cevap vermiyordu. Yiğit çoktan ruhunu teslim etmişti. Mehmet hıçkırıklara boğulurcasına ağlamaya başladı. Yüreğinde derin bir acı hissediyordu. Gözleri karardı. Gözleriyle beraber hava da gittikçe kararıyordu.

Kelimelerinin tükendiğini hissettiği an insan düşer yere. Ağaçtan bir yaprak daha yükselir göğe. Bir dal daha kırılır hoyrat yalnızlığın bahçesinde. Bahar çekilir usulca geldiği yere. Ovalarında kuşlar uçuşur Anadolu’nun. Bir rüzgâr peyda olur hanenin birinde. Hamur yoğuran bir gelinin saçları uçuşur. Başındaki yemeni savrulur çırpı ateşinin yandığı ocağa doğru, ucundan tutuşturur.

166

Irmağın kenarında çamaşır yuman bir yaşlı kadın tokmağı bırakır elinden, içi daralır. Suya bir bülbül düşer; ruhsuz mu ruhsuz, kanatları kırık, kendini akıntıya vurur. Ananın gözleri takılı bu kuşta, nefesi sıkışır boğazında. Su bulanır. Hava kararır. Güneş bulut ardına saklanır. Bahar yağmurları asla yetmez ekinlerin boy vermesine, güçlü yağmurlar gelir ardı sıra bu yerlere.

Yüzüne bir damla düşer gökyüzünden gelinin. “Hayırdır bu alamet de ne?” Gül bahçesi yediverenlerini vermeyecek bir daha. Edep edecek neşv ü nemaya. Köyün kıtmirleri öğle sıcağında yemiş ağacının gölgesiğinden başını kaldırıp, kuyruklarını saklayıp bacaklarının arasına uzaklaşacaklar usul usul. Sığırkık kuşları gölge zümrüt yeşili yaprakların arasından topluca havalanacaklar başka diyarlara duymamak için bu acıyı.

Gözleri açık, bakıyor hasan göğün derinliklerine. Gördüğü neyse gülüyor yüzü pür ü pak. Mehmet ağlıyor feryat figan.

“Rabbim bize yardım et! Koyma bizi burada garip. Dervişim duy sesimi, ver elini! Allahım medet senden. Musa Ağa’nın hatrına yardım et Rabbim bana!”

Hiç okumamış ama gayb ordusunun neferi olarak görevlendirilmiş ak sakallı Musa Ağa odasından çıkıp eğik başını kaldırdı.

“Vazife başa düştü, yabanda koymamak gerek evlatları.”

Ledün ilmi¹ su gibi akar gönüle. Bu ilmin lütfedildiği kişiler Murad’lardır. Yani bir irşat edicinin talebesi olmakla bu ilim elde edilemez. Âlim olmak, mürşit olmak ayrı hususlar elbet.

1 Ledün ilmi: Allah'ın herkese nasip etmediği, ancak Allah ile tezekkür etmek imkânının sahiplerine verilen gizli bir ilimdir.

167

Allah’ın sevgili kulu Mehmet, Rabbinden istiyordu elbet. Ak sakallı iki büklüm Musa Ağa ise Cenab-ı Mevla’nın bulduğu, seçtiği sebep. Böyle olunca vazifelendirilmeye karşı durulabilir mi? Durulamazdı elbet. Vazife, emir O’nun emri olduğuna göre reddedilemezdi. Bu lütuf sahibinin tasarrufu cevahirini yaratıcı bilir.

Göz önünde olmayan; alamet ile bilinemeyen, hakkında delil bulunmayan, gizli olan, his ve aklın ötesinde kalan beş duyu ile anlaşılamayan âlemi (gayb) sıradan insan bilemez elbet; ama bir de gayb erenleri vardır ki Cenab-ı Hakk’ın kudretinden ikrama layık görülmüş, bu iki büklüm Musa Ağa gibiler, Allah’ın izniyle ince bir sezisle bilirler kâinatın seyrini. Halk bilmez elbet onların kimliğini. Faş olmak değildir niyetleri. Çocuk oyuncağı gibidir yaşadıkları; ehemmiyeti olmayan, sıradan ve asla övünülmeyen. Vazifelerini yapar ve çekilirler köşelerine, yaşarlar sıradan erler gibi.

Çarıklı erkân-ı harp Musa Ağa derin bir nefes alıp göğe baktı usulca:

“Hızır Âleyhisselam, selam olsun sana! Sen ki esrar ilminin başkumandanısın, tut elimden! Allah’ın izni ile yetişelim darda kalan yavrulara” diye duada bulundu yavaşça.

Zaman mekân dediğin ne ki, dostu Allah olana!

Tahta kapıyı kapattı ardı sıra. Lastiklerini geçirdi ayağına, tayy-ı mekân² yaptı o anda.

Cenab-ı Hakk ışıktaki sergilediği mucizeyi, ruhu cesedine galip gelmiş bir sevgili kulunda mı göstermeyecek?

2 Tayy-i mekân: Bir mekândan diğerine fizik ötesi yolculuk.

168

Ruh sürati Allah’ın takdirinde elbet. O istedikten sonra olmazlar o an olur.

Ruhun sürati ne ışıktaki kıyasa girer, ne de sesle. Hayal ruhun bir hizmetçisi... Ruhun yanında hayalin ne hükmü var ki?

Akıl, ruhun anlama aracı, bu yüzden vermedi mi Allah kuluna onu? İnsan dilerse Allah’ın izni ile onunla bir anda feleklere çıkıp tefekkür edebilir. Ruh cesede galip olunca birkaç mekânda bir anda bulunmak da dervişlere zor mu gelir?

Kur’an-ı Kerim’de beyan edilen “Ashab-ı Kehf” mağarada 309 sene kaldıkları halde, kendileri yarım gün veya bir gün kadar kaldıklarını söylemediler mi?

Peygamber Efendimiz(sav) birkaç dakikada Miraç’a yükselerek zaman ve mekân ötesine geçmedi mi?

Sıradan insanlar bu hali rüya yolu ile yaşıyorlar da Allah’ın emri ile pür ii pak Hakk dostlarına mı zor gelecek evlatlarına ulaşmak?

Yemen dağları suskun... Yemen çölleri kızgın... Zaman mı tanır Allah, mekân mı sınırlar emri? Sınırlamaz elbet.

Mehmet’in ellerinin üzerine koydu Musa Ağa ellerini usulca. Mehmet ellerine baktı ürpererek. Henüz görmüyordu onu.

Ne kurt çıktı ininden, ne kuş yuvasından. Rüzgâr saklandı dağın ardına, seslerin dilleri kesildi, başlar öne eğildi, eller kucağa bağlandı. Huzura durdu ne varsa...

“Haydi kapat şehidin gözlerini, uyusun huzur içinde cennetinde.”

169

Mehmet’in elleri hasanın yüzünde, Musa Ağanın elleri Mehmet’in eli üzerinde...

Kapattılar Hasan’ın gözlerini. Ağlaması kesildi Mehmet’in. Kalktı ayağa, baktı dağlara. Mehmet’in tam karşısında Musa Ağa. Sokuldu şah damarına, başladı okumaya:

“Allah yolunda öldürülenlere 'ölüler' demeyin. Bilakis onlar diridir, fakat siz hissedemezsiniz.” (Bakara 154)

Musa Ağa nefesini Mehmet’in yüzüne doğru üfledi. Görünür durumdaydı. Mehmet hayretler içinde bakıyordu karşısındakine.

“Ben hep yanıdaydım evladım; daraldığında, bunaldığında, her daim. Böyle canıgönülden çağırırsın da bırakır mıyım seni darda evladım?”

Dili tutulmuştu. Başı dönmeye başladı. Gözleri karardı ve yere yığılıp kaldı.

170

KAVUŞMA YEMEN 1918 (MEEİMET-KISMET)

Anu Yemen'dir, gülü çemendir.

Giden gelmiyor, acep nedendir?

Dışarının kavurucu sıcaklığının odada hükmü yoktu. Pencerelelden sızan ışığın köhneliğinde, serin kerpiç duvarlar arasında oturduğu sedirin üzerinde dertleşiyordu defteriyle Kısmet.

Hane her zamanki gibi sessiz, sıcak harına teslim olmuş. Sokaklar yine insansız...

Biliyordum bunu; aydınlığa çıkmak için karanlığa doğru yürüme düşüncesi tüylerimi ürpertse de bundan kaçamayacağımı biliyordum. Beni asıl endişelendiren, susturamadığım bu yalnızlığın sapa yollarda kaybolma tehlikesinden çok, kaybolunabilecek tüm yolların kaybolması... Bir şeyler başlayacak, bunu hissediyorum. Bu başlangıç sonun geldiği yer olacakmış gibi bir his kaplıyor içimi. İçim bugün çok darab-

171

yor. Yüreğim bir cenderenin içinde... Kötü bir haber ulaşacak bana. Bunu hissediyorum.

Güneş doğacak gibi bu kez ama ışıklarım henüz salmadan üzerime, tekrar geriye sarmasından korkuyorum geceye doğru zamanı.

İlk kez içimde bir umut var, yakınlaşıyor bana bir parçam. İçimde kavuşacağımızın ümidi yeşeriyor.

Çevremdeki kalabalıkları inkâra yöneldiğim her an güçlü bir yalnızlıkta boğuluyor gibiyim. Bu kabullenilmemiş birliktelik anları, yokluğu ve hiçliği tanımadıkları için öylece boşlukta salınıyor. Konuşuyorum belki ama havada kalıyor birlikteliklerim. Görevlerimi yapıyorum ama bir boşluk içerisinde kayboluyor yaptıklarım. Bir aidiyet, bir mihlanmış birliktelik için neler vermezdim!

Hayata, coşkuya, muhabbete ulaşmaya bu kadar mı uzağım? Coşku ve muhabbet hükmünü hiç mi kuramayacak benim dünyamda? Yaşadığım sancılı, kısır, cansız bir hayat... Aslında kendime de eziyet ediyorum, çevremdekilere de. Ama onlar bunu anlıyorlar mı bilmiyorum. Benden hiç şikâyet etmediklerine göre bu çığlıklarımı gerçekten çıkartmıyorum gün yüzüne.

Mutlak huzur ile mutlak huzursuzluk arasında savruluşların zamanlarını yaşıyorum vesselam. Daha fazla boşluğa yuvarlanmamak için daha temkinli davranıyorum, hepsi bu. Kemi-rildiğimi hissettiğim dünyamda ilk kez nedenini bilmediğim bir sevinç var içimde bu sabah. Bütün huzursuzluğuma, yalnızlığıma, özlemlerime inat bir neşe var içimde.

172

Kaybettiğim bir parçamı bulacağım gibi uyandım yatağımdan bu sabah. Yaşama, onun gücüne dair içimde bir umut belirdi. Adaletsizliğin surları yıkılıyor sanki. Bütün bentlerin ağzı açılıyor da su haznesine kavuşuyor gibi içimde bir his peyda oldu.

Zaman güçlü bir manevra yapıyor sanki, keskin bir viraj alıyor gibiyim. Arabamı taşıyan atların hızından tekerleklerim şaha kalkmış. Bu pek hayra alamet değil ya... Hayırlısı diyorum. Varlığımda devam edegelen tekilliğim kaybolacak sanki.

Ömrümün bu çelişkilerle dolu yazgısında birbiriyle olan bağlarını anlamaya çalışırken, bir yandan da onlara katılmak, onları kendime uyarlamak çabası içerisinde bugünlere taşıdım kendimi. Deneyerek öğrendiğim ne varsa yılmadan yerleştirdim hayatıma.

Allah'tan biri çıkıp da karşıma, "Bizi çözmeye çalışma, artık incelemeyi bırak, anlamaya gerek olmadığını anlamadın mı? Biz senin aileniz, bunu böylece kabul et ve artık direnip durma" demedi. Deseydi ve beni sıkıştırırsaydı o zaman tamamen kaybolurdum herhalde ve asla bir daha kendimi bu aileye bağlayamazdım. Onlar üzerinde durmadan, sadece gereğini yerine getirerek ve asla dışlamadan yaşamlarını sürdürdüler bunca zaman. Düz, yalın ve derinliksiz yaşamlarının içinde ben de bir figür olarak yer aldım. Onlar beni olduğum gibi kabullendiler de ben bu kabulü yaşamada direndim durdum vesselam.

Hayat sürekli yüzleşilmesi gereken bir menkıbe aslında. Ben de yüzleşip duruyorum. Bir canın ne kadar uzun uçağını ve ne kadar derinlere ineğini asla sınımadan bilemez insan.

Aslında bir insanın nelere katlanacağını kimse bilemez. Kendisi bile...

Allah'a ulaşmak için onun yalnızlığını düşündüm hep. Böylelikle Allah'a kendimi yakın hissettim.

Allah'ı gerçekten bulma konusunda bütün gücümle O'nun tekliği fikrine sarıldım durdum. Bu sabrımı artırdı. Ama yine de bu kelimeleri kâğıda dökmeden yapamıyorum. Kimseye bir faydası olur mu bilmiyorum ama bana faydası olduğu aşikâr. Rahatlıyorum ve sakinliyorum en azından. Böylelikle kök salmam daha kolaylaşıyor, dayanma gücüm artıyor. En azından bu şekilde hissediyorum.

Hava iyice kararmıştı. Gün çekilmiş de yerine ve geceye hazırlamıştı ne varsa. Geceyi delen bir ses ile kapıya hızla vuruldu. Kapının bu şekilde çalınması hayra alamet değildi. "Kimse bu şekilde yumruklarıyla dövmez kapıyı" diye düşündü Kısmet.

Kapının ardında asılı bulunan çarşafı geçirdi sırtına. Odasından avluyu göremiyordu. Dışarıya çıkıp gürültüye yöneldi. Merdivenlerin üst basamaklarından evde çalışanların aşağıdaki avluda kocasına yardım ettiklerini gördü. Kocasını yardıma gelen hizmetçilere talimatlar veriyordu telaşla.

"Baygın olanı aşağı odaya götürüp yatırın. Üzerini temizlesinler, durmadan kusuyor. Öleni bahçedeki divana yatırıp üzerine bir çarşaf örtün. İmama haber verin. Bahçedeki fenerleri çoğaltın çabuk, ortalığı aydınlatın!"

174

Sadece gözlerini açıkta bırakan çarşafın altında bahçedeki durumu anlamaya çalışıyordu Kısmet. İçinde bir sıkıntı belirdi. Avludaki erkeklerin varlığından sesini yükseltip kocasına neler olduğunu da soramıyordu. Onun kendisini görüp olan biteni anlatmasını bekledi. Gel gör ki kocasının karanlıkta Kısmet'i görmesi mümkün değildi.

Bir süre sonra merakına yenik düşüp, merdivenin kenarında bulunan saksının içindeki küçük bir taşı eline alıp kocasının bulunduğu tarafa doğru fırlattı. Önüne düşen taşın geldiği yöne bakan adam, merdivenlerdeki karısını gördü. Kısmet eliyle kocasını çağırdı.

Kocasını koşar adımlarla merdivenlere yöneldi.

"Telaş etme. Türk askerleri... Neden bilmiyorum ama geride kalmışlar. Biri ölü, diğerinin de durumu iyi değil."

"Nerede buldun onları?"

"İçim daraldı. Ferahlamak istedim. İçimden bir ses adeta tepeye gitmemi söyledi. Dönüş yolunda buldum her ikisini de. Biri inliyordu. Yoksa fark etmem mümkün değil. Tevafuk demek ki bu durumla karşılaşacağım. Malum oldu sanki."

"Ne yapacaksın?"

"Öleni defnedelim. Garibi bu halde bırakacak değiliz. Sen gir içeriye. Yapabileceğin bir şey yok. Camiye haber saldım. Cenazeyi sabah kaldıracamız."

"Nereye gömeceksiniz?"

"Bizim mezarlığa tabii. Nereye gömeceğiz ki başka? Gir sen, sıkıntı yapma. Ben hallediyorum."

175

"Ama Türk dedin."

“Evet, Türk askerleri. Ama erkek, sen ilgilenecek değilsin ya!”

“Bir Türk görmeyeli ne çok zaman olmuştu. Memleketten kişiler; biri ölü, diğeri diri. Benim hanemdeler ha!” diye geçirdi içinden Kismet. Kalbi kuş gibi çarpmaya başladı, nefesi düğümlendi, benzi sarardı. Başı döner gibi olmuştu. Merdivene tutundu. Duvarın harı parmaklarından yüreğine doğru akmaya başladı. Yüreği yanıyordu. “Selamet Rabbim. Sen büyüksün. Keder verme ne olur” diye dua etti.

Kismet’in gözüne bütün gece uyku değmedi. İçindeki sıkıntının hafiflemesi için defterini eline aldı ve bütün duygularını aktardı kâğıtlara...

Kuş kanatlarımı açayım mı? Yoksa korkuya boğulayım mı? Neden kalbim böylesine hızlı çarpıyor? Rabbim ne oluyor? Sabah uyandığımda yaşadığım mutluluk sona mı erdi? İçimdeki bu sıkıntı, bu karmaşa neden? Neden esiyor hoyrat rüzgârlar yüreğimde?

Tersine mi akıyor vadilerimin ırmakları? Bir alabalık ters mi yüzüyor suyun kaynağına? Dökecek mi güz tohumlarını avuçlarıma? Bir acı haber mi çarpacak yüzüme?

Kan kırmızısı bir haykırışla hatıralarımı biriktirdiğim o şarap rengi kadehi kıracak mıyım?

Dingili çıkmış arabamı çeken gemi azığa almış atlar yedeğine alıp bütün umutlarımı uzaklaşacaklar mı? Küheylanlar

176

umutlarımı benden uzaklaştırmak için ağızlarından köpükler çıkararak dağlara mı koşacaklar dörtnala? Figanımdan bütün kuşlar havalanacaklar mı? Acı haber kavuracak mı güneşi sonunda?

Ay kendinden başka hiçbir ışığı kabullenmeyerek yağ kandillerine üfleyip söndürecek mi? Zifirinin kallavi muhabbetine gebe mi kalacağım?

Bütün uykular pusuya yatıp da ne olacak şimdi diye bana kulak mı kabartacaklar?

Neşe aceleyle sandıklara mı tıkacak tellerini duvaklarını? Nasıl bir haber alacağım ki içim bu denli kabardı ve taşıyor oluk oluk?

Dağların yamaçlarından kopup gelen haber bir çiğ gibi beni içine alıp çok uzaklara mı savuracak?

Çok korkuyorum.

Kismet bir an kendisini çölün ortasında hissetti. Evin dışında... Var olanın, sahip olunanın tamamen dışında... Her şeye dışarıdan bakıyor gibiydi. Rüyalardaki gibi bağırmak isteyip de bağıramama, koşmak isteyip de koşamama hali gibi... Yüksek uçurumlardan aşağılara doğru düşme ânındaki iç sızısı gibi baktı dışarıdan evine.

Şu an, hemen şimdi bir kuş olup uzaklara uçmak, küçük kanatlarını çırpa çırpa bu evden uzaklaşmak istedi. Alnında çiğ tanesi gibi terler oluşuyordu.

177

Altın toynaklı bir küheylanın sırtına binip huzur-ı mutlak ülkesinde yitirilmiş kim varsa onlarla beraber hemhal olma hülyaları kuracağı bir sırada evine gelen biri ölü, diğeri yarı ölü askerler de neyin habercisi? Gece ona ne anlatmak istiyor?

“Allahım sen bana ne yapıyorsun, bana isteğimi böyle mi veriyorsun ?”

Sabah olmuştu. Gece usulca çekilmiş, tan yerinin ağarmasının ardından güneş kendini göstermişti bu kadim topraklara yeniden.

Köyün mezarlığında bir insan boyu kadar derin, yarım boy kadar enli bir mezar yeri kazılmıştı bile. Avluda üzeri kurumuş hurma dalları ile örtülü çardağın etrafını örtülerle kapatıp Hasan'ı yıkadılar. Sonra dört kişinin taşıdığı tahtalara geçirilmiş hasır üzerinde mezara taşıdılar. Üzerine yeşil bir örtü örtmüşlerdi. Örtünün altından vücudu belli oluyordu.

"Bismillahi ve ala milleti Resulullah" sözleriyle kible tarafından mezara indirip sağ tarafı üzerinden kibleye döndürerek bağlarını çözdüler. Başladılar dışarıdaki toprağı hasanın üzerine atmaya.

Kismet'in kocası üç kere hasanın kabri üzerine toprak attı. İlk defasında, "Minha halaknaküm (Sizi topraktan yarattık)" dedi. Anadolu'nun bir yerinde, yıkadığı çamaşırları olduğu gibi dere kenarında bırakıp söğüt ağacının altına doğru yüreği elinde derin bir sancıyla yürüyen ana o esnada tökezleyerek yere düştü. Sivri taşların ellerine batması avuçlarının

178

kanamasına sebep olmuştu. Yıkadığı gömlek suyun akışına kapılmış, adeta el sallayarak uzaklaşıyordu.

Ey Yemen Çölü; nasıl kolayca kabul edersin bunca şehidi bağrına? Anadolu'nun analarını, gelinlerini, yetimleri hiç mi düşünmezsin? Hiç mi titremezsın ve hiç mi yaşarmaz gözlerin?

Kismet'in kocasının söylediği, "Ve minha nuîdüküm (Sizi toprağa çevireceğiz)" duasında, başındaki yemeni çırpı ateşinin üzerine doğru savrulan gelin yoğurduğu hamur teknesinin içine gözyaşlarını akıttı. Hamura dert karıştı.

Yemen... Sen bütünüyle bir Türk mezarlığısın, dikmek gerekmez yatanlarının başına birer kaide. Sen kendin bütün dünyanın orta yerinde bir kaidesin aslında. Başına tek bir taş dilemeli ve bütün evlatların umutlarını, hayallerini, fedakârlık ve çaresizliklerini kazımalı. Sen güneşi doğurduğunda, geceyi bağrından çıkardığında yıldızların altında yatan binlerce masumun hatıralarını nakşetmeli taşına.

Üçüncü olarak söylenen, "Ve minha nuhrîcüküm tareten uhrâ (Diğer bir defa daha sizi topraktan diriltip çıkaracağız)" sözü üzerine köyün üzerinde bir bulut peyda oldu. Gelin başını kaldırıp buluta baktı, pür ü pak bulut hasanın yüzü misali geline gülümsüyordu. Söğüt ağacının altında elleri kanayan ana, ekmek teknesinin başındaki gelin hıçkırıklarla ağlamaya başladılar.

Ufuklardan ufuklara esen rüzgâr; nereden gelip nereye gittiğin bilinmez. Bazen ılık bir nefese dönüşür, kumları okşar, insanlara hayat sunarsın; bazen gazabın tutar, çılgık çılgıça

179

bölünür, dünyayı cehenneme çevirir, masumlara mezar olursun. Ne boğup attıklarının ne de yetim bıraktıklarının bir hıçkırığını bile sinende taşımazsın. Sen ne gaddarsın!

"Gece bir ses geldi derinden derinden/Beni mi çağırdı Yemen çöllerinden... " diyen yavuklularına kulak vermez misin sen? Bekledikleri cevabı bilip de susar mısın en derinden? Biliyorum nasıl olsa bu ah duyulacak dersin, kâinatın en köşesine kadar sızlıyor yüreğim dersin. Ben demesem de o kendini diyecek dersin de sen ne çok acı gizledin ve ne çok fidanı kurutup gazel ettin! Bilirim senin göklerinde bülbüller uçmaz, sen dünyanın bağrında kadim bir bülbül olarak zaten bütün menkıbeyi şakırsın. Yetmez takati hiçbir bülbülün bu acıyı dillendirmeye. Belkıs'ın sarayının bulunduğu Sebe Yemende... Dünyanın en eski medeniyeti Yemende... Türk evlatları, Türk mezarlığı, Yemenin her bir zerresinde... Bu kadar mı kıskanç olur bir toprak sahiplendiklerine? Tek birinin yerini söylemez mi işte burası yeri yurdu diye? Sen bilirsin de kimse bilsin istemezsin öyle mi? Melekler şehitleri ziyaret ededursun her biri senin koynunda. Durma sür hükmünü, ağlasın Anadolu evlatlarına.

Mehmet'i alt odaya yatıran hizmetçiler onu soymuş, ceple-rindekileri çıkartıyorlardı. İçlerinden biri yüzündeki yarım ay şeklindeki kırmızı lekeye dokunup, "Ne ilginç!" dedi. O an Mehmet'in ceketinin iç cebinden tekrar tekrar açılıp katlanmaktan aşınmış bir kâğıt sedirin ucuna düşüverdi gözlerden irak.

180

Diğer yanda da hasan yattığı ebedî istirahatgâhmda artık tamamen gözden kaybolmuştu. Başındakiler son bir defa mezarını düzelttiler. Mülk, Vakıa, İhlâs ve Muavvizeteyn surelerini, sonra Fatiha ile Bakara suresinin başını okudu imam. Sevabını hasan ve diğer iman sahihlerinin ruhlarına bağışladıktan sonra, ismini bilmediği bu garip askerin affedilmesi için Yüce Allah'a dua etme faslına geçti. Hasan'ı oraya getirenler ise, görevlerini yerine getirdiklerinin huzuru ile, geldikleri gibi ağır bir sükûnet içerisinde mezarlıktan ayrıldılar. hasan herkesin hayatına bir tutam yalnızlık serpiştirip gitmişti.

Kismet mecalsiz hissediyordu kendini. Bitip tükenmiş, adeta eksilmişti.

Çok eskilere gitti akli birden. Koşar adımlarla geminin merdivenlerini inmeye başladı. Merdivenler bitmek bilmiyordu. Her bir adımda daha yükseliyor, yaklaştığını sandığında daha da uzaklaşıyordu. Küçük bir kız çocuğu olarak kapının kapanmasına ramak kala atladı gemiden dışarıya. Mehmet'e doğru koşmaya başladı. Mehmet öylece bakıyordu yüzüne. Rıhtım ayaklarının altından kayıyormuş gibiydi. Her adımda biraz daha Mehmet'e ellerini uzattıkça, Mehmet de "Abla!" diye daha bir hızlı bağııyordu. Tam yaklaştığını düşündüğü bir sırada bir sis kaplamaya başladı her yanı. Ne Mehmet görünür oldu ne kırmızı lekesi. Silikleşti her şey o anda.

"Bu evde çölün kuru yabancılığına, yalnızlığın dökülen kuru sarı yapraklarına, kurak toprakların suyu çaresizce arayışlarına, acıya her zamankinden daha yakınım!" diye bağıırmaya başladı. Koşar adımlarla merdivenleri iniyordu birer ikişer. Can çekişen askerin yattığı odanın kapısının önüne kadar

181

koştı, şimdi yalınayak durduğu kapıyı açmaya, içindeki sese kulak vermeye korkuyordu. Kısa bir süre kapıyı açıp açmama arasında gidip geldi. Kendine asırlar geçmiş gibi gelmişti. Elini uzattı ama geri çekti. Elleri titriyordu. Tekrar bir hamle ile kapının tokmağına uzattı elini ama tekrar çekti. Ardından odanın kapısını şimdiye kadar hiç yapmadığı, yapmaya cesaret edemediği bir edepsizlik ile ardı boyunca açtı. Yarı çıplak vaziyette divanda baygın yatan askere baktı, kafasını kaldırdığında askerle ilgilenen hizmetçilerle göz göze geldi. Bir süre birbirlerine baktılar. Hanımlarının bu hareketi karşısında şaşkınlık kuyusunun içine düşmüşlerdi hepsi. Kismet ise titriyordu. Birden bağıırmaya başladı.

"Hepiniz dışarıya çıkın!"

Hizmetçiler birbirlerine baktılar. İçlerinden yaşlı olanının şaşkınlığı sözlerine döküldü:

"Hanımım, nasıl olur?"

"Çıkın dedim size!" diye ayaklarını yere çarpmaya başladı Kismet. Bağııışı kapının önünde imam ile konuşan kocasına kadar ulaştı.

"İmam Efendi yine konuşuruz. İçeride bir sorun var sanırım, ben bir bakayım müsaadenizle."

Kismet'in kocası avluya girdiğinde alt odadan çıkan hizmetçiler ile karşılaştı.

"Neler oluyor?"

182

AşılÇölü

"Hanım çıkmamızı istedi odadan" diye karşılık verdi hizmetçiler bir ağızdan. Korkmuş ve olanlara bir anlam verememişlerdi.

"Peki yalnız mı bıraktınız namahrem ile?" diye azarlayan bir ses tonu ile karşılık verdi Kismet'in kocası.

“Bir şey diyemedik efendim. Çok öfkeliydi.”

Kismet içeride can çekişen askerle baş başa kalmıştı şimdi. Başını pencereden tarafa dönmüş, güçlükle soluk alıp veriyordu Mehmet. İçinde yeşeren umutla karışık şaşkınlık arasında beklentisinin boşa çıkmasından korkup kendini frenledi Kismet. “Bu benim kardeşim değil” dedi kendine. “Hayır, o değil. Benim Mehmet'imın boynunda leke vardı. Bunda yok.”

O esnada bütün vücudu titremeye başladı.

“Hem Mehmet olsa tanırım ben kardeşimi. Bu başkası... Evet evet, bu küçük Mehmet'im değil.”

Ağlamaya başladı. Üzerindeki feraceyi çıkardığının ve elinde sıkmaya başladığının farkında bile değildi. Kendini kontrol etmekte zorlanıyordu. Tam o sırada Mehmet, Kismete doğru başını çevirdi. Boynundan yanağına doğru inen hilal şeklindeki lekesi mor bir hal almıştı. Kismet feraceyi sıktığı elini gevşetti birden, ferace ellerinden aşağı süzüldü. Ruhu çekilmiş bir ceset gibi... “Hayır!” diye bağırmaya başladı. Tam bu sırada Kismet'in kocası hışımla odaya daldı. Divanın yanında yarı çıplak bir vaziyette yatan baygın askerin önünde, fırtınaya tutulmuş söğüt dalı gibi titrerken buldu karısını.

“Kismet! Ne arıyorsun burada?”

Kismet'ten çıt çıkmıyordu.

“Kismet sana söylüyorum, bu yaptığın edepsizlik!” diyerek hışımla karısına yaklaştı. Omuzlarını tuttu Kismet'in ve sarsmaya başladı.

“Kendine gel. Neler oluyor? Çık çabuk odadan.”

Kismet'in titremesi bir anda durdu. Donmuş gibiydi. Odanın içerisini dondurmaya yetecek güçte bir soğuklukla karşılık verdi.

“Sen çık odadan!”

Yusuf karısını kendisine doğru döndürmeye zorladı ama yerinden bile oynatamadı. Kismet aynı soğuklukla konuşmaya devam etti:

“Beni kardeşimle yalnız bırak!”

Yusuf irkildi. Sözleri boğazına takılıp düğümlendi. “Karım aklını mı yitirdi acaba?” diye geçirdi içinden. Nice sonra toparlandı ve kısık bir sesle sordu.

“Kardeşin mi? Nereden anladın ki bunu?”

Kismet vücudunu çevirmeden, omzunun üzerinden geriye, boşluğa doğru rengi kaçmış gözleriyle baktı. Hiçbir ifade barındırmıyordu.

“Dün sabah uyandığımda geleceğini hissetmiştim. Ama böyle değil.”

“Nereden biliyorsun kardeşin olduğunu?”

Kismet bu kez tamamen Yusuf'a doğru döndü.

184

“Bak yüzüne. Boynundaki lekeye, kaşlarına, dudaklarına... Şimdi bana bak. İnsan kardeşini bilmez mi? İnsan kardeşini tanımaz mı? Hele benim gibi yıllardır bu ânı bekleyen biri.”

Yutkundu, ardından konuşmaya devam etti. Bu kez sesi çaresizlik içeriyordu.

“Yusuf ne olur bizi yalnız bırak! Kurban olayım çık dışarıya!”

Yusuf karısının yüzündeki ifadeden ürktü. Bu kez öyle derin, öyle sakın ama öyle kararlı bir ifadeyle baktı

ki karısı gözlerinin içine, bütün tüyleri diken diken oldu, sırtına doğru bir üşüme yayıldı. Odanın içinde kayadan bir abide duruyor gibiydi. Kismet tuhaf bir sakinlik içindeydi. Normal olmayan bir durgunluk... Kabul edilmesi mümkün olmayan bir teslimiyet ile konuşuyordu.

“Yusuf az zamanı var kardeşimin, bunu hissediyorum. Geldiği gibi gidecek. Ne olur bizi yalnız bırak.”

Bu acı karşılaşma, kendi kimliğini unutup geride bıraktıklarına bağlanma haline dönüşmüştü. Bu ilahi bir ikramdı sadece. Kısacık da olsa bir kabul görüş, duanın hükmünün tecellisi gibi...

Karşılaşma bir kazançtır kimi zaman. Samimi yapılan duaların bir görünümü... Zamanın sonunun yaşandığı, yeni bir dünyanın keşfedildiği uzak topraklardan bir hediyein sunumu sanki... Yaratıcısız bir hayal olmayacağı gibi, gönülden yapılan duaların da karşılığını vermişti Yaradan.

185

Tekli varlığından sıyrılıp bu hediyein mührü altına girmeye başlamıştı Kismet. Artık yalnızca bir beklenti değil, dualarının şekle bürünmüş bütününü nasibi kadar alma zamanıydı.

Bu arada Musa Ağa, Kismet ve kocasının konuşmaları esnasında Mehmet'in yanı başına oturmuş; ağzına zenzem akıtıyordu. Bir yandan da saçlarını okşayarak, “Allahuâlem duan kabul olup bir an bile olsa kardeşinle hasret gidereceksin. Öleceksen de ölümü şerbet gibi içeceksin. Haydi şimdi git demiştin evladım, hatırlıyor musun?” diye sordu. Mehmet bir bebek çaresizliğinde Musa Ağanın gözlerinin içine hayretle bakıp onu dinliyordu. “Şimdi ablanla vedalaşacaksın ve esas kavuşman gerekene kavuşacaksın. Bu her şeyden daha değerlidir. Bugün senin düğün günün” dedi. Mehmet'in yüzünde bir gülümseme belirdi. Musa Ağa'nın ağzına damlattığı son zenzemi yutarken çıkardığı sese yöneldi Kismet.

Bu sırada kocası dışarıya çıkıp kapıyı kapattı. Kapıya sırtını dayadı, oracıktan uzaklaşmak istemiyor, olanları anlamaya çalışıyordu. Uzaklardan bir toz bulutunun kendilerine doğru yaklaştığını gördü. Hava kapanmıştı. Gri ve siyah bulutlar ardı sıra koşuyorlardı. Gün karardı bir anda. “Tuhaf bir durum...” diye geçirdi içinden Yusuf.

Yol kenarlarındaki taşlar hizaya girdiler.

Bir damla yola çıktı gökten.

Dağların yamaçlarında güz rüzgârları esmeye başladı.

Ay dolunaya gebe kaldı.

Hasret çiçekleri sardı dört bir yanı.

186

Yalnızlık bir türküyü büründü.

Hayâsız günahlar bile ar ettiler ortalık yere çıkmaya.

Geceyi örüyordu bir kör kadın eğirdiği yünün ilmiklerinde.

Gözlerinden daha kara bir gece hem de.

Caminin tepe yerinden bir mozaik koptu bir anda ve büyük bir gürültüyle çıplak tabana düştü.

Ne sır kaldı üzerinde ne resmedilmiş gül goncası. Tuzla buz olup dağıldı bir anda dört bir yana.

Zılgıta yatmış kadınların dilleri damaklarında bekliyordu işareti.

Kapının önüne bırakılmış yırtık bir asker çarığı çilenin buharını veriyordu göğe.

Suda bir kadın eli yakaladı nilüferi sapından ve çekip çıkardı usulca yerinden. Su bulandı o anda, bütün nilüferler bakakaldı bu âna.

Balıklar kaçıştı kuytulara.

Melek kopardığı nilüferi koydu askerin bağına.

Bütün kapı ve pencereleri ardına kadar açıp ne varsa hasrete dair içeri alarak avaz avaz bağlamak ve yok etmek istedi Kismet. Bütün kör kuyulara düşmüş sesleri çıkarmak istiyordu gün yüzüne ama yapamadı.

Eğildi, uzun uzun kokladı kardeşinin boynunu, şah damarını.

Usulca ağlıyordu yüreği ve buna katılıyordu gözleri. Gözlerini açtı asker son bir kez.

187

“Abla...”

“Ablam! Sus, yorma kendini. Mehmet'im, küçük Mehmet'im!”

“Abla bu hayal mi? Ben öldüm mü?”

“Küçük Mehmet'im sus konuşma. Artık yanmadasın.”

“Abla ben ölüyor muyum?”

Kismet deliler gibi ağlamaya başladı. Gök ağlıyordu, yer ağlıyordu; kurt kuş ne varsa yeryüzünde hepsi yaş döküyordu. Gözlerini silmeye çalıştı Kismet.

“Mehmet'im, sus ablam, yorma kendini. Kavuştuk bak, ölüm de neymiş! Hiç zamanı mı küçük Mehmet'im?”

“Abla...”

Dizlerinin üzerinde eğilip başını Mehmet'in göğsüne dayamış Kismet, hem kardeşinin kalbinin yerinden söküldüğünü hissediyordu, hem de kendi kalbi yerinden koparılıyormuş gibi acı çekiyordu.

Mehmet son bir kez gırtlığını yırtan bir öğürtü ile kusmaya çalıştı ama boş midesinden hiçbir şey çıkmadı ve başını yana bırakıverdi usulca. Tam o sırada odanın içi aydınlandı. Kar beyazı bir kelebek kozasından çıkar gibi Mehmet'in dudaklarının arasından başını uzattı ve kanat çırparak yükselmeye başladı.

Kardeşinin açık kalmış gözlerini örttü titreyen eli ile Kismet. Toparlandı. Bir kez, bir kez daha öpüp kokladı. Tuhaf bir şekil-

188

de ağırlaşmış hissediyordu kendisini. “Nasibim bu kadarmış demek ki.” Ağlaması kesildi bir anda. Kardeşinin boynundaki kolyeyi çıkardı başından usulca ve kendi boynuna takıp iki parçayı bir araya getirdi. Yarım dairenin kesik uçları birbirlerini tamamladı ve tam bir daire oluştu Kismet'in göğsünün üzerinde “Lâ ilâhe İllallah, Muhammedü'r-Resulullah”, yani “Allah'tan başka İlah yoktur. Hazreti Muhammed(sas) Allah'ın peygamberidir.”

İçinde ne varsa çekip gitmiş gibiydi uzaklara. Bomboş kaldığını hissediyordu Kismet. Sahile vuran hoyrat dalgalar bile durmuşlardı enginde.

O sırada Mehmet'in üzerinden çıkarılan kıyafetlerin dürülü olduğu köşede, kahırla dürülü bir kâğıda gözleri takıldı. Açıp okumaya başladı:

Havada bulut yok, bu ne dumandır?

Mahlede ölüm yok, bu ne şivandır?

Şu Yemen elleri neden yamandır?

Giden gelmiyor, acep nedendir?

Kışlanın önünde bir sürü kazlar Ayağım yalınayak, yüreğim sızlar Yemene gidene ağlıyor kızlar

Burası Muş'tur, havası hoştur Giden gelmiyor, acep ne iştir?

189

Kışlanın önünde redif sesi var Açın bakın çantasında nesi var?

Bir çift kundurayla bir de fesi var

Burası Muş'tur; havası hoştur Giden gelmiyor, acep ne iştir?

Serabın görsem de o bile hoştur.

Ya Rab rüya mıdır bu nasıl düştür?

Bir tas su bile burada aştır

Anu Yemen'dir, gülü çemendir.

Giden gelmiyor, acep nedendir?

Kismet elinde bu kâğıt, odadan çıktı. Orada kendisini bekleyen kocasını itip merdivenlere yöneldi. Kocasından seslendi:

“Ne oldu? Neden bir şey söylemiyorsun?”

Yusuf karısının cevap vermemesi üzerine Mehmet'in yattığı odanın kapısını açtı ve içerideki aydınlıktan gözleri kamaştı. Tam o sırada beyaz bir kelebek odanın kapısından süzülüp göğe doğru kanat çırpmaya başlamıştı.

Kismet hiçbir şey duymuyordu, dünyadan kopmuş gibiydi. Merdivenleri çıkmaya devam etti. Odasına girip kapıyı ardından kapattı. Ahşap pencereyi açtı ardına kadar. Yaklaşan kum fırtınasına baktı. Rüzgârın önüne kattığı kumlar odasının içine girmeye başlamıştı bile. Başından yemenisini çıkarıp eline aldı ve pencerenin önündeki kafesten elini uzatarak parmaklarının ucunda tuttuğu yemeniyi rüzgâra bıraktı usulca.

190

Rüzgâra kapılmış yemeni, havada daireler çizerek göğe yükselmeye başladı. Avluda öylece derin düşüncelere dalan Yusuf'un gözleri havada yükselen yemeniye takıldı. İzlemeye başladı.

Yemeni bir süre sonra gözden kayboldu. Kismet penceresini kapattı ve bir daha hiç açmamacasına bütün perdeleri çekti.

191

GÜNÜMÜZ İSTANBUL 2014 (NAGEHAN-SERHAT)

Nagehan'ın “Öldü!” diye Serhat'ı aradığı gece karar vermişlerdi Yemene gitmeye. Serhat uçak biletlerini ve kalacakları otelde yan yana olmasını tembihlediği iki odayı ayarlamıştı. Yemen Büyükelçiliğindeki dostuna durumu izah edip Tarık'ın telefon numarasını vermiş; kendisi için bilgi toplamasını, mümkünse Tarık'ın adresine ulaşmasını rica etmişti. Her şey birden gelişmesine rağmen çok şükür hiçbir aksilik yaşamamışlardı.

Serhat, Nagehan'ı evinden almış; Atatürk Havalimanı'na beraber gitmişlerdi. Trafiğin yoğunluğundan neredeyse geç kalıyorlardı. Check-in işlemlerini yaptırıp valizlerini verdikten sonra bir şeyler içmeye bile vakit kalmamıştı. Göz açıp kapayıncaya kadar İstanbul'dan uçakla Dubai'ye, oradan da aktarmalı olarak Sana'ya gidecekleri uçakta bulmuşlardı kendilerini.

Nagehan yaşadıklarından ötürü inanılmaz mutluydu. Fakat yine de çok belli etmek istemiyor, temkinli davranmaya ça-

192

lışıyordu. Serhat da Nagehan'ı ürkütmemek ve yanlış anlaşılmacak için azami gayret gösteriyordu.

Sessizliği Nagehan bozdu:

"Nihayet uçaktayız, inanamıyorum."

"İnanmalısın, zira uçaktayız."

Gülüşüler.

Serhat "Ne güzel gülüyorsun sevgilim, saf bir kır çiçeğini andırıyor gülüşün. Çıkarsız, hesapsız, kirlenmemiş..." demek istedi. Nagehan'ın gülüşünü izledi bakışları. Serhat'ın bakışlarındaki muhabbeti gören Nagehan, "Seninle bir ömür geçirebilecek miyim acaba? Senin çocuklarım doğurmam nasip olacak mı?" diye geçirdi içinden.

"Akşam uyku tutmadı da beni, Yemenle alakalı bir araştırma yaptım. Zaten yolculuğa çıkacağım zamanlarda hep böyle olur. Bak sana anlatayım" diye konuyu değıştirdi Nagehan.

"Ben de bütün gece seni düşündüm. Sevincimden genç bir delikanlı gibi gözümeye uyku girmedi. Seninle olmanın heyecanı uzun zamandır hatırlamadığım pek çok duyguyu ortaya çıkardı bende" demek istedi Serhat. Dikkatini Nagehan'ın anlatacaklarına yöneltmeye çalıştı.

"Yemende Arze'l-Cenneteyn diye bir bölge varmış. Allah'ın gazabına uğrayan bir yer... Kuranda Kalem Suresinde geçiyor. Bu bölgeyi biliyor musun?"

"Hayır, bilmiyorum. Neden Allah'ın gazabına uğramış peki?" diye sordu Serhat.

193

"Şöyle: Kur'an-ı Kerim'de Kalem Suresinin ilk ayetlerinde anlatılan bahçe sahipleri bölümü var. Hayırsever bir adam ve cimri çocuklarını anlatır. Yaptığım araştırmaların neticesi burası Sana'ya 50 kilometre uzaklıktaki bu yer olmalı. Arze'l-Cenneteyn, Kalem Suresinde ilk yedi ayette geçiyor. Bak anlatayım: Çok hayırsever bir adam varmış. Her sene bahçesindeki meyvelerden öşrünü dağıtırmış. Adam öldüğünde ortanca ve büyük çocuğu, 'Biz artık vermeyelim, çünkü üç kişi olduk. Bu bize ancak yeter' demişler. Küçük kardeşle ne kadar 'Yapmayın etmeyin' dese de ağabeyleri dinlememiş. Bir gün bahçeye gittiklerinde bahçelerini tanıyamamışlar. Zira Allah bahçede ne varsa yanmasını emretmiş. Sonra yaptıklarından çok pişman olup dövünmüşler: 'Yazıklar olsun bize! Gerçekten biz azgın kişilermişiz! Umulur ki Rabbimiz bize bunun yerine daha iyisini verir. Çünkü biz artık Rabbi-mizi arzulayanlarız.'

'İşte böyledir azap! Ahiret azabı ise elbette daha büyüktür; ah bir bilselerdi!' (Kalem, 15-33) Aynen böyle geçiyor. Daha uzundu ama aklımda kalan bu."

Nagehan anlattığı sürece Serhat onu hayran bakışlarla izledi. Anlattığına yüz ifadeleri ile eşlik etti. Nagehan, anlattığı sürece, Serhat'ın parıldayan gözlerle kendisini dinlemesinden etkilenerek, "Seni çok seviyorum. Hiç ayrılmayalım sevgilim" diye birkaç kez içinden geçirmekten kendini alamadı.

Her şey rüya gibiydi. Ad kavminin yaşadığı bölgeleri bir kuş gibi seyretmişlerdi uçağın penceresinden. Uçak yolculuğunun ardından otellerine yerleşip valizlerini bile açmadan şehri turlamaya çıkmış, Sananın sokaklarına kendilerini atmışlardı resmen.

194

Yüksek taş duvarların önünde hayretle yöresel Yemen evlerinin gölgesinde yürüdüler bir müddet. Şehrin bu zamanında her şey büyümlü bir şekil almıştı sanki. Günün renkleri değışiyor ve dingin bir tılsım sarıyordu her yeri.

O esnada dükkânlardan birinde yer alan yemenilere takıldı Serhat'ın gözü. Nagehan'a gelmesini işaret ederek içeri girdi. Uçlarında küçük örme toplar bulunan el dokuması bembeyaz bir yemeniyi eline alıp, "Bunu sana bugünün anısı olarak hediye etmek istiyorum" diyerek Nagehan m boynuna doladı. Nagehan şaşırmişti. Dükkân sahibi onları izliyordu. "Şok güzel oldu ablama" diyerek onlara katıldı.

Nagehan ve Serhat dükkân sahibinin bu sözü üzerine gülüştüler. Serhat ödemesini yaptıktan sonra dışarıya çıktılar.

"Camiye girelim mi? Çok güzel görünüyor" diye sordu Serhat.

"Elbette, girip bir dua edelim burada" diye yanıtladı saatine baktıktan sonra Nagehan.

Geleneksel topraktan yapılmış, beyaz kubbeli camiden içeriye girdiler. Avlusu oldukça genişti. Gölgeye çekilmiş hasırların üzerinde Kur an okuyanların mırıltıları bu sessizliği bozan tek şeydi. Birden ezan okunmaya başladı.

"Ne güzel okuyor!" diye Nagehan'ın yüzüne baktı Serhat.

Kur an okuyanlar Kur anlarını kapattılar ve üç kez öpüp alm-larına götürdüler. Şadırvanda abdest alanların çıkardığı su sesi ilahi bir koro gibi yankılanıyordu avluda.

"Ben kadınlar bölümüne geçiyorum."

195

Nagehan kırmızı halıların serili bulunduğu kadınlar bölümüne doğru yürümeye başladığında ardından Serhat onu izlemeye başladı. Uzun beyaz elbisesi ve başındaki beyaz yemenisi ile güvercinlere benzetti Nagehan'ı. Her zamankinden daha saf ve duru göründü gözüne o an. Nagehan sandaletlerini çıkaracağı sırada geriye dönüp Serhat'a baktı. Göz göze gelip gülümsediler.

Nagehan peçeli Yemenli hanımları izleyip uzun bir dua etti içinden. Uzunca bir süre oturduğu yerden kalkamadı, hatta caminin içerisinde kapıldığı huşu ile ne ara yere oturduğunu bile fark etmemişti. Coğrafyayı, havasını soluduğu şehri düşünmeye başladı. Allah Resulünün Muaz'ı Yemene gönderirken söyledikleri akıma geldi.

Şöyle söylüyordu Allah Resulü:

"Sana bir mesele sorulduğunda neyle hükmedeceksin?"

Muaz, "Allah'ın kitabındakilerle" demişti. "Eğer Allah'ın kitabında bulamazsan neyle hükmedeceksin?" diye sormuştu Allah Resulü. "Allah Resulünün hükmettiğiyle" diye karşılık vermişti Muaz. "Eğer onda da bulamazsan?" dediğinde, "Kendi reyimle içtihad ederim" diye cevap vermişti. Bunun üzerine Allah Resulü, "Nebisini razı olduğu şeyde başarılı kılan Allah'a hamdolsun" diye karşılık vermiş ve "Yemenlilere, size ashabımdan ilmi ve dini en iyi bilen hayırlı bir kimseyi gönderiyorum" diye bir de mektup yazmış. Muaz'a da şu tavsiyelerde bulunmuş: "Ehl-i kitap olan bir topluma gidiyorsun. Cennet'in anahtarı nedir? diye sorarlarsa, 'Lâ ilâhe illallah'tır' de. Daima alçak gönüllü ol, hilmle (yumuşaklıkla, akla uygun olarak) hükmet. Cenab-ı Hakk, sende samimiyet

görürse yardımını ihsan eder, muvaffakiyet verir. Eğer içti-haddan aciz kalırsan meseleyi tahkik edinceye kadar hüküm verebilmek için bekle yahut meseleyi bana bildir. Nefsinin arzularına uymaktan çekin. Nefsin arzuları insanı cehenneme götürür. Halka merhamet ve şefkatle muamele et.

'Ya Muaz! Onları Allah'tan başka Allah olmadığına ve benim Allah'ın Resulü olduğuma şehadete çağır. Eğer bunu kabul ederlerse, Allah'ın kendilerine bir günde beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Bunu da kabul ederlerse, zenginlerden alınıp fakirlere verilmek üzere, kendilerine zekâtın farz kılındığını bildir.' (Bu-hari, Zekat,I)."

Allah Resulü nün son olarak Muaz'a söylediği sözleri hatırladı:

"Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız! Müjdeleyiniz, ürkütmeyiniz! Birleşiniz, firkalara ayrılmayınız! Bana yakın

olanlar, tam bağılı olanlar, nerede olursa olsunlar, takva sahipleri ve Allahu Teâlâya hakkıyla kulluk edenlerdir.”

Tüm bu düşüncelerin etkisiyle başını caminin kubbesine doğru kaldırdı Nagehan. Kubbenin pencerelerinden içeriye, loşluğu aydınlatan ve ortama masalsı bir görüntü kazandıran ışık huzmeleri doluyordu. Bu ışık huzmeleri yıllar öncesine götürdü kendisini. Annesinin sağlıklı olduğu dönemlere... Başım annesinin dizlerine koyduğu, saçlarının okşandığı sırada aralarında geçen huzurlu nasihat anlarına... Annesinin bilge bir ses tonuyla, pencereden yansıyan güneş ışığının eşliğinde kendisine verdiği öğütleri hatırladı.

“Kubbeler göğe açılan kapılar, yürek kubbe dolu duaları yedeğine alır. Kelama değsin sözün kızım. Muhabbete dönsün

197

yönün. Varsın duymasın cümle âlem. ‘O’ duyduktan sonra özün güler. Sakın unutma! Hakikati yaşadığın ölçüde hayat bulursun, hakikati yok saydığın an zaman ötelerinde selan verilmiş demektir. Aman ha güzel kızım, kelamın kıymetini bilmeyen, insan kıymeti bilemez. Sen kelamın kıymetini bil. Unutma! İnsan önce yürekte ölür. Yüreğinde ölüp yepyeni biri olarak var olacağın birini bulursan tereddüt etme sakın. Elini tuttuğunda yüreğin titriyorsa o eli hiç ayırma yüreğinden. Sevdiği kadının yüreği mabedidir adamın. Yüreğini mabet bilecek birini buldun mu ve bundan emin oldun mu tereddüt etme sakın kızım.”

Şimdi buradaydı, hem de o adam olduğunu düşündüğü, sevdiği bir adamla... Buna inanamıyordu. Henüz bunu açık olarak ifade etmese de Serhat’ın yanında olmasından duyduğu huzuru artık rahatça kendisine ifade edebiliyordu.

“Allahım hakkımda hayırlı olacaksa beni sevdiğime kavuştur, muhabbetimizi daim eyle. Yalnızlığımı onunla gider. Sana kul olmayı ve Habibinin yolundan ayrılmamayı bana nasip et.”

Bu büyüğü ortamı terk etmek her ne kadar çok zor olsa da, dışarıda bekleyeni vardı, ayağa kalktı. Kırmızı halıların üzerinden dışarıya çıktı. Şadırvanın bulunduğu tarafa doğru bakındı. Serhat’ı kendisini bekliyor görünce yanma doğru yürüdü.

“Uzun süre kaldın içeride.”

“Duamı uzun tuttum.”

“Anlıyorum. Ben de dua ettim.”

Bir süre birbirlerine baktılar. Serhat devam etti:

198

“Sormayacak mısın?”

“Güzel şeyler dilediğini umuyorum” dedi gülerek Nagehan. “Çünkü ben öyle yaptım.”

“İkimiz için değil mi?” diye sordu Serhat.

İkisi de kızarmıştı. Birbirlerinin gözlerine bakıp tek kelime etmeden caminin avlusundan dışarıya çıktıktan sonra çarşıda yürümeye başladılar. Çarşafı, peçeli kadınların, başlarına örttükleri beyaz örtünün iki ucunu kafalarının arkasına yerleştirmiş, üzerlerinde peştamala benzeyen fatolar giyinmiş, bellerinde erkekliklerinin simgesi cembiyeli erkeklerin arasından geçtiler.

“Nagehan kahve içelim mi?”

Nagehan gülmeye başladı.

“Neden güldün?”

“Bana kampüste ismarladığın kahve aklıma geldi.” “Unutmadın demek. Güzel...”

“Benim için çok önemliydi. Unutmak mümkün değil” diye karşılık verdi Nagehan.

Önünde hasır taburelerin bulunduğu küçük bir gölgeliği olan, turistlere hizmet vermek için tasarlandığı belli bir kahvenin masalarından birine yerleştiler. Nagehan güneş gözlüklerini çıkarıp masanın üzerine bıraktı. Serhat’ın yuvarlak yüzüne şirin bir hava veren gözlüklerine baktı.

“Bu gözlükler sana çok yakışıyor. Hoca olduğunu özellikle vurguluyor adeta, öyle bir algı yaratıyor insanda.”

199

“Bana hocam demeyeceksin sanırım” diye sevimli bir sitem savurdu Serhat. “Bu arada yarın Tarık’a ulaşacağız inşallah. Büyükelçilikteki arkadaşım biz camideyken mesaj çekip adresi yazmış. Sana söyleyecektim ama bir an için unuttum. Bak, adres burada.”

Elindeki telefona gelen mesajı gösterdi Nagehan’a.

“Buna çok sevindim. Arkadaşına minnettarım.”

“Çok beceriklidir. Bu arada arkadaşının bir süre hastanede olduğunu ama evine çıktığını belirtmiş. Korkacak bir durum yok anlayacağın.”

“İşte bu haber hepsinden çok önemli. Çok teşekkür ederim. Bunu neden camideyken söylemedin?”

“Beyaz elbisen ve başındaki örtü ile ak bir güvercin gibiydin. Güzelliğin aklımı almış olmalı.”

Nagehan duyduğu bu cümle üzerine yanaklarına kadar kızardı. “Allahım neler duyuyorum! Dualar bu kadar mı çabuk kabul olur? İnanamıyorum! Selam olsun ağaran güne, suya ve aşka. Selam olsun geceye. Sıyrıldı attı ne varsa derinde. Sen dedi, ben dedi, son buldu, yırtıldı perde” diye geçirdi içinden.

Tam o esnada orta yaşlı bir bey kahvenin içinden çıkarak yanlarına yaklaştı, “Hoş geldiniz” dedi Türkçeyi farklı bir şive ile konuşarak.

“Hoş bulduk” diye karşılık verdiler. İkisi de şaşkınlıklarını aynı anda dile getirdiler: “Türkçe biliyorsunuz.”

“Biliyorum elbet, Türk torunuyum. Daha doğrusu Osmanlı torunu.”

200

“Kahve rica edecektik” dedi Serhat.

“Ben de ondan geldim yanınıza. Konuşmalarınızı duydum içeriden. Buranın sahibiyim. Garson size doğru yöneldiğinde, ‘Ben ilgilenirim’ deyip geldim. ‘Memleketten dostlar gelmiş, iki çift laflarız’ diye düşündüm. Rahatsızlık vermiyorum inşallah.”

“Ne demek, çok mutlu oluruz. Değil mi Nagehan?” diyerek Nagehan’a baktı Serhat.

“Ne demek, çok seviniriz. Buyurun lütfen.”

“Ben Hüseyin” dedi Serhat’a elini uzatarak, Nagehan’a da başıyla selam verdi. “Kahve isteyerek doğru bir karar verdiniz. Burada kahve başka bir şey... Anavatani Etiyopya olsa da Arap Yarımadasında esas şöhretine ulaşmış aslında. 14. yüzyılda ateşte kavrulan kahve çekirdekleri, ezildikten sonra kaynatılarak içilmeye başlanmış. ‘Kahvehane işletiyorsan tarihini bileceksin’ derdi babam. Siz bilmezsiniz, kahveyi ilk olarak işleyip içmeye başlayan Yemendeki bir sufi tarikatıdır. Şeyh Şazili 14. yüzyıl sonlarında Yemende yaşamış bir Sufi şeyhidir. Kahveyi ilk içen kişi olduğu rivayet edilir. Babam anlatırdı; Anadolu’da kahve falı için kahve fincanı kapatılırken, Şeyh Şazili ruhuna Fatiha okunurmuş. Bilmiyorum ne kadar doğru ama öyle derdi rahmetlik.”

“O zaman tam yerine gelmişiz sanırım. Türk torunuyum dediniz, biraz anlatır mısınız?” dedi Serhat.

"On binlerce Osmanlı askerinin hayatını kaybettiği Yemen de birçok Osmanlı askeri de kalmayı tercih etmiş, geri dönmemiş. Yemen'de kalanlar evlenip çoluk çocuğa karışmışlar. Ben

201

de bunlardan biriyim. Dedem yıllar önce Osmanlı ordusuyla birlikte buraya gelmiş. Babam burada doğmuş. Yemende bu şekilde çok sayıda Türk asıllı insan yaşıyor. Bunların bir kısmı hâlâ Türkçe biliyor. Bizler, Türk asıllı Yemenliler, yoğunluklu olarak Babü'l-Yemen, yani 'Yemen Kapısı' dediğimiz eski Sana bölgesinde otururuz. Yemenin çarşılarında dolaşırken sizi gören esnaf şöyle seslenir; 'Dükkânlardan çıkın, sahipleri geldi.'"

"Nasıl yani?" dedi Nagehan.

"Burada Türk'üm dediğimde yaşlılar uyarır; 'Türk değilsin, Osmanlı'mn torunusun.' Yani Türkleri benimser, bu toprakların sahipleri olarak görüp böyle söylerler. Yemenin insanları cömerttir, fakir zannedersiniz ama bir bakarsınız ki kahve paralarını ödemişler. 'Niye?' dersiniz, 'Siz dedemizin torunlarısınız' derler."

Nagehan'ın bu duydukları üzerine gözleri yaşardı. Bunu fark edip üzülen Hüseyin Ağa konuyu değiştirdi.

"Sana, '64 Minareli Şehir'dir. İslam'ın ilk camilerinden Cami-el Kebir, Ulu Camii, Salahaddin Camii, Osmanlı dönemi eserlerinden Kubbetü'l-Talha Camii, El Mütevekkil Camii ile Kubbetü'l-Bekiriye Camii ve özellikle de içinde bulunduğumuz eski Sana bu şehrin önemli yerleridir. Buraları gezmelisi-niz. Osmanlılar tarafından tamir edilen tarihî Cami-el Kebir, Osmanlı'dan birçok iz taşıyor."

"Biraz önce orada dua ettik. Gerçekten huzur verici!" dedi Nagehan.

Bu arada masaya garsonun getirdiği kahvelerin yanında sunulan lokumlardan birini eliyle Nagehan'm ağzına doğru uza-

202

tan Serhat, "Sevgili Efendimiz^ eliyle besler, gözünün içine bakarak söylerdi sevdiğini" dedi gülümseyerek. Nagehan zarif bir şekilde lokumu Serhat'm elinden alıp ağzına attı. Kalbi telaşlanmış bir kuş gibi çarpıyordu. Şimdi nereden çıkmıştı bu hareket? Daha fazla Serhat'ın gözlerine bakamadı ve başını çevirip yanlarından geçen yanağı oldukça şişkin adamları izlemeye başladı. Bu durumu fark eden kahve sahibi, "İlginç değil mi? Başımızın belası gat... Bu ülkede, kadınlar da erkekler de dâhil olmak üzere hemen herkes gat çiğniyor. Kimi enerji versin diye, kimi sakinleşmek için... Büyüğünden küçüğüne herkes anlayacağınız... Sığdırabildikleri kadar çok yaprağı bir yanağa doldurup suyunu emiyorlar. Kötü, çok kötü, çünkü ağız kanserine sebep oluyor. Son dönemlerde bitkiler için kullanılan böcek ilaçlarının etkisi çok... Eskiden Yeşil Yemen diye adlandırılan ve bu yeşilliği sağlayan kahve ağaçlarının büyük çoğunluğu kesilerek yerine gat ağaçları dikildi. Ama Yemen sınırları dışına çıkarılması yasak. Çünkü diğer ülkeler bu maddeyi uyarıcı ve keyif verici maddeler sınıfına koyduklarından, Türkiye dâhil pek çok ülkeye girmesi yasak" diye uzun bir açıklamada bulundu.

Nagehan oturdukları kahvenin bulunduğu caddeye daha dikkatlice baktı bunun üzerine. Yerlere çömelmiş satıcıların ellerinde "gat" olduğu söylenen dalları gördü. Kimi dükkânların önündeki sedirlere uzanmış, kimi de duvar diplerinde olmak üzere herkes gat çiğniyordu.

"Evet, o gördükleriniz gat satıcıları. Denemek ister misiniz?" Nagehan irkildi bir an.

"Yok, teşekkür ederim."

203

Nagehan m bu şaşkınlığına güldü kahvenin sahibi.

"Şaka yaptım efendim. Zaten tadı son derece acıdır."

Serhat, Nagehan'ın bu durumdan rahatsız olduğunu hissetti.

"Efendim, sizinle tanıştığımıza çok memnun olduk. Anlattıklarınız çok değerliydi ama hava kararıyor. Biz

kalkalım yavaş yavaş. Sizden çok bilgi aldık. Çok teşekkür ederiz.”

“Müsaade sizin” dedi kahve sahibi ve ayağa kalktı. O esnada Nagehan ve Serhat da kalktılar.

“Borcumuz ne kadar?” diye sordu Serhat.

“Efendi bizim size çok borcumuz var. Ne borcundan bahsediyorsunuz siz? Haydi selamete! Yine beklerim. Çarşıya çıktığınızda mutlaka uğrayın. Hediye bir şeyler almak isterseniz yardımım olur. Az para ödersiniz. Bu arada baharatlı et yahnisi yemeği de unutmayın. Ya da arzu ederseniz bir ara uğrayın da ben ikram edeyim. Burada güzel bir çarşı lokantası var, beğeneceksiniz.”

Bu misafirperverlik karşısında gülümsediler. Serhat karşısındaki adama sarıldı. Nagehan elini kalbinin üzerine koyarak hürmetle eğildi. Teşekkür edip bolca izmarit atılmış, naylon torbaların uçtuğu, seyyar satıcıların, açık hava kasaplarının, baharatçıların, ayağı bağlı kümes hayvanlarının, mevsimlik meyve satıcılarının döküntülerinin arasından geçerek Yemen’in “kapalı çarşısı” Babü’l-Yemen’e doğru yöneldiler. Nagehan muzipçe kasetçilerde Sibel Cıı, Hülya Avşar ve İbrahim Tatlıses’in posterlerini işaret etti Serhat’a. Biraz daha ilerleyip Sheraton Otel’e gitmek üzere bir taksiye bindiler.

204

Valizlerini olduğu gibi bırakıp bir an önce şehri gezmeye çıktıklarından otele döndüklerinde bir hayli yorgun hissettiler kendilerini. Akşam yemeklerini otelde yiyip sabah saat kaçta lobide buluşacaklarına karar verdikten sonra yarın daha dinç olmak için erkenden yattılar.

205

KARŞILAŞMA

YEMEN 2014 (NAGEHAN-TARIK)

Uyandırma servisine gerek kalmadan, günün ilk ışıkları ile uyandı Nagehan. Pencereyi açıp dışarıyı izlemeye başladı. Bahçede otel görevlilerinin sabahın mahmurluğuna rağmen gülen yüzleri dikkatini çekti. Biraz şaşkın biraz da tedirgindi... Hâlâ Yemende oluşuna, üstelik Serhat’la beraber buraya geldiklerine inanamıyordu. “Rüyamda görsem inanmazdım” diye geçirdi içinden. Güne daha zinde başlamak için kalkıp bir duş aldı ve sonra hazırlanmaya başladı. Aynanın karşısında daha uzun bakar olmuştu kendisine, küçük dokunuşlarla hafif bir makyaj yaptıktan sonra küçük sırt çantasını omzuna takarak odadan çıktı. Lobiye indiğinde gözleri Serhat’ı aradı ama göremeyince beklemeye başladı. Bir süre sonra Serhat görüldü asansörün kapısında. O anda içinde tuhaf bir sevinç peyda oldu Nagehan’ın. Beklerken bir an kendini yalnız hissetmişti. Ama işte şimdi Serhat buradaydı. “Sevdiğim adam geliyor” diye geçirdi içinden.

“Günaydın!”

206

“Günaydın!” diye karşılık verdi Nagehan. Serhat’ı öpüp öpmemek arasında tereddüt etti. Hemen arkasından bunun doğru olmayacağını düşündü. Serhat’a karşı duygularının giderek yoğunlaşmasından tedirgin olmuştu. “Daha önce yapmadığın bir şeyi neden yapmak istiyorsun Nagehan? Aklını başına al!” diye azarlardı kendini.

“Kahvaltı yapmadın sanırım.”

“Hayır, seni bekledim.”

“Haydi o zaman kahvaltıya geçelim. Kurtlar gibi acıktım. Bu ülkenin havası benim iştahımı açtı sanırım.”

Gülüştüler. Kahvaltıda günü planlamayı kararlaştırdılar.

“Arkadaşın Sana’da. Yani adres bu şekilde... Telefon numarası da var. Dilersen önce bir telefon edelim. Evde olup olmadığını öğreniriz. Ondan sonra bir program yaparız, ne dersin?”

“Haklısın Serhat. Ama ben arayayım kendisini. Seni tanımıyor. Tuhaf karşılaşasın.”

"Tuhaf karşılayacak ne var ki? Benim konuşmamı neden istemiyor?" diye garip bir kıskançlık hissetti Serhat. Ama bunu hissettirmede. "Tabii ki, ben telefonu çeviriyorum, sen konuş."

Serhat telefonu çevirip karşı tarafın açmasını bekledi. Tam açılacağı esnada telefonu Nagehan'a uzattı.

"Alo?"

"Merhaba."

"Merhaba?"

207

"Ben Nagehan."

"Nagehan? Türkiye'deki Nagehan mı? Nasılsın?"

"Sesini böyle iyi duymak ne kadar güzel! Senin için çok telaşlandım. Sen nasılsın esas? İnan beni çok korkuttun. Ben Yemen'deyim."

"Yemende misin? İnanmıyorum! Neden daha önceden haber vermedin?"

"Geldiğimde anlatacağım."

Nagehan'ın Tarık'la bu şekilde konuşmasını ve yüzünden okunan mutluluğu izleyen Serhat bir an için rahatsız oldu. "Allahım Nagehan ı kiskaniyor muyum yoksa? Evet, sanıyorum kiskaniyorum. Ne saçma! Daha önce hiç alışık olmadığım bu duyguya, hatta başkalarında eleştirdiğime kendim tutuluyorum ha! Serhat oğlum sen gerçekten bu kızı seviyorsun!"

"Adresimi vereyim, buyurun gelin ya da ben bulunduğun yere geleyim."

"Yok, ben yalnız değilim zaten. Bir arkadaşımıyım."

Nagehan o esnada Serhat'ın yüzüne bakıp gülümsedi.

"Zaten sen hastaneden yeni çıkmış olmalısın. Dışarı çıkmaman daha doğru olur."

"Hastanede olduğumu nereden biliyorsun? Nagehan sen benimle alakalı ne çok şey biliyorsun! Ajan mısın yoksa? Şaka şaka, latife ediyorum."

"İnsan dostunu merak etmez mi Tarık?"

208

Nagehan tam bu sırada Serhat'ın yüzüne baktı. Serhat bakışlarını öne eğmiş, konuşmayla ilgilenmiyormuş gibi davranıyordu. Fakat huzursuz olmuş bir hali vardı. Nagehan bu durumdan içten içe mutluluk duydu. Sevdiği adamın kendisini kıskanması hoşuna gitmiş, bu durumdan keyif almaya başlamıştı. Bu keyfi biraz daha yaşamak isteyip konuşmayı uzattı.

"Tabii ki seni merak ettim. Gözümün önünde yaşadıkların inanılır gibi değildi. Öldüğünü düşündüm. Seni kaybetmekten çok korktum."

Bu esnada Serhat dayanamayıp başını kaldırmış, Nagehan'a bakıyordu. Yüzünde "Neler oluyor?" der gibi tuhaf bir ifade vardı.

Son söylediği cümle ile biraz ileriye gittiğini düşündü Nagehan. Huzursuz olup Serhat'a baktı tekrar. Serhat da gözlüklerinin üzerinden Nagehan'a bakıyordu.

"Yani ölebileceğin ihtimali beni çok korkuttu. Bunu söylemek istedim" diye düzeltmeye çalıştı Nagehan. "Müsaitsen gelmek istiyoruz. Biz Sheraton'da kalıyoruz."

"Bana ulaşmanız 30 dakikadan daha az sürer. Tabii ki bekliyorum. Adres var demiştin değil mi? Yine de bir teyit edelim istersen. Söyler misin lütfen?"

"Serhat lütfen telefonundaki adresi bana okur musun?" Serhat, Nagehan'a tuhaf tuhaf baktı.

"Benim telefonumla konuşuyorsun."

"Ay çok özür dilerim. Tarık, Serhat'ın telefonu ile konuşuyorum. Kafam gitti bir an. Aynı anda bakamıyorum."

209

"Bana verin telefonu dilerseniz. Ben söyleyeyim" dedi Serhat. Aslında esas amacı Tarık'ı varlığından haberdar etmektir.

Nagehan telefonu Serhat'a uzattı.

"Merhaba, ben Serhat. Lütfen bekleyin, adresi size okuyorum. (...)"

"Evet, adres doğru. Bekliyorum Berkant."

"Serhat efendim, Serhat!" dedi sesini yükselterek Serhat.

İsminin doğru söylenmemesi önemsenmediği hissine kapılmasına sebep olmuştu.

"Affedersiniz Serhat Bey, bekliyorum sizi."

"Görüşmek üzere."

Serhat telefonu kapattıktan sonra manidar bir şekilde konuşmaya başladı:

"Çıkalım mı? Arkadaşınızdan sizi daha fazla ayırmayalım!"

"Nasıl istersen... Çıkalım. Bu arada Tarık sadece bir arkadaş... Ama nedense kendime yakın hissediyorum. Yanlış anlama, sanki bir akraba gibi. Kendisi nişanlı bu arada..."

Tarık'ın nişanlı olduğunu duyunca bu açıklama üzerine rahatladı Serhat. Ancak sanki bu detayı hiç önemsememiş gibi davranmaya çalıştı. Bu arada resepsiyona gelmişlerdi, kendileri için bir taksi çağrılmasını rica etti Serhat. Biraz bekledikten sonra eski bir araba kapıda belirdi. Taksiye bindiklerinde adresi söyledi şoföre Tarık.

210

Bu kadim ama kendileri için yeni olan şehrin bilinmezliğine doğru yola çıktılar. Geleneksel kıyafetli kadınları, yanlarından hiç ayırmadıkları cembiyeli erkekleri, geleneksel gündelik yaşamın devam ettiği çarşıları inceledi yol boyunca Nagehan. Arabanın camını sonuna kadar açtı; baharat kokuları, tezgâhtarların, satıcıların telaşlı sesleri girdi taksinin içine. Geçmiş günümüze taşıyan bu şehir surlarla çevrili olarak varlığını sürdürmeye devam ediyordu. Şehrin hâlâ dimdik ayakta duran kapılarını, Yemene özgü eğri ağızlı bir kını olan cembiyelerin satıldığı bıçakçıları, çömlekçileri, dokuma kumaşların satıldığı arastaları, baharat pazarını geçtiler yol boyu. Toprak renkli geleneksel evlerin dantel gibi süslü beyaz pencerelerinin vitraylardan yansıyan ışıklar ve daracık sokaklarla masal ülkesinde bulunuyorlar hissi uyanmıştı ikisinde de. Özetle, Nukhum (yıldız) Dağının eteklerinde kurulup, adını Nuh'un oğlu Sem'den alan bu şehir bir rüya gibiydi.

Ali Abdul Mogni Caddesi üzerinde kaymak taşlı, alçı ve vitraylarla bezenmiş pencereleri olan, yüksek bir binanın önünde durdu şoför:

"Aradığınız yer burası."

Serhat binanın mimarisinin ihtişamından etkilenmişti. Bulundukları sokağa baktı, sonra önünde durdukları

binanın pencerelerine, "Anlat kimler yürüdü bu sokakta, kimler koştu pencereye ayak sesini duyunca, kimler ayrıldı, kimler kavuştu yürek yüreğe?" diye fısıldadı usulca. Ardından taksicinin parasını ödedi. Teşekkür ederek taksiden indiler. Büyük ahşap oymalı kapının tokmağını vurdu Nagehan. Bir süre beklediler. Peçesinin ardında simsiyah sürmeli bir çift göz karşıladı

211

her ikisini kapı aralandığında. Gelenleri karşılaması için tembihlenmiş bu kadın zarıfçe geriye çekildi. Üzerinde ince nakışların bulunduğu kınalı eli ile içeriye girmelerini işaret etti.

Serhat ve Nagehan kapının açıldığı avluya girdikten sonra merdivenleri çıktılar kadının ardından. Kadın odanın kapısını açarak içeriye girmelerini işaret etti. Genişçe bir odaya girdiler. İçerisi boydan boya sekiler ile çevriliydi. Tavandan üzerinde pek çok rengi barındıran, farklı boylarda kesilmiş camlarla süslü, piring bir avize sallanıyordu. Duvarlarda farklı türde büyüklü küçüklü kılıçlar, kamalar asılıydı. İçerisi serin ve loştu. Dışarının sıcaklığını ve aydınlığını odaya taşımamasına özen gösterilmiş pencerelere el dokuması perdeler asılmıştı. Perdelerin kenarlarından sızan ışık içeriye daha gizemli bir hale büründürüyordu. Oturdıkları sekinin tam karşısında yer alan, inanılmaz güzellikte ve ahşap oymanın en zevkli ve kusursuz örneği olabilecek bir dolap duruyordu. Oldukça yüksek olan odanın tavanına neredeyse ulaşacak kadar uzun bir dolap... Pencerelerin üst kısımlarındaki bölümler renkli vitraylar ile süslenmişti. Demek ki daracık loş sokaklara bu vitraylardan yansıyordu gizemli renkli ışıklar.

Yerdeki kufi bordürleriyle küçük örnekli bitki motiflerinin birleşmesi sonucu meydana gelen dört kollu zengin baklava şekiller ve kontursuz sekizgenlerle zenginleştirilmiş, tekrarlarla aynı şemaya uydurulmuş motiflerin hâkim olduğu hah Serhat'ın dikkatini çekti. Ayaklarının altında kadifeyi andıran yumuşak bir etki bırakmıştı bu eşsiz halı. Bir süre sonra başı beyaz bandaj ile sarılı Tarık girdi odaya.

"Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. İnanamıyorum burada olduğunuza. Nagehan seni burada görmek ne güzel!"

Nagehan'a uzaktan eğilerek selam verdi. Serhat'a sarıldı.

"Lütfen oturun. Tekrar hoş geldiniz, hanemizi şen ettiniz. Demek benim için çok endişelendin ha Nagehan?"

Nagehan, Tarık'ın boynundaki lekeye takılmıştı. İçinde tuhaf duygular, aklında pek çok soru işareti, ortalıkta garip bir hal peyda oldu. İnternet ortamında görüştüklerinde böyle hissetmemişti ama şimdi Tarık'ı bu şekilde karşısında görmek onda farklı duygular uyandırmıştı. Bu dalgınlığının yanlış anlaşılacağı düşüncesi ile derhal toparlanıp cevap verdi:

"Endişelenilmeyecek gibi miydi Tarık?"

Nagehan bütün yaşadıklarını, Serhat'a nasıl ulaştığını, korkusunu, şaşkınlığını, ne yapacağını bilemeyişi; kısacası olan biten ne varsa hepsini bir çırpıda özetlemişti Tarık'a.

"Seni üzdüğüm için çok üzgünüm. O an seninle konuşmam şans işte! Asker ve göstericilerin çatışmasının sonucu göstericilerin attığı bir taşın, seninle sohbet ettiğim bir anda bana isabet etmesi inanılacak gibi değil. Allah'tan bir süre sonra şangırtıyı duyan evdekiler beni hastaneye yetiştirmişler. Bir süre şuurum kapalı kalmış. Nice sonra kendime gelebildim. Beyin kanamasından şüphelenmişler ama yapılan tetkiklerin neticesinde korkacak bir durumun olmadığı ortaya çıktı. Gördüğünüz gibi iyiyim."

"Geçmiş olsun tekrar," diye söze karıştı Serhat, "Arap Baharı diyelim bunun adına."

Hep beraber gülmeye başladılar.

"Bu arada Serhat Bey'le nişanlandığınızı bana söylememiştin, bilmiyordum" dedi Tarık düşüncesizce.

Nagehan bir an tutuldu. Ne diyeceğini bilemedi. Serhat'a bakmaya çekindi. Buna nasıl bir cevap verilmeliydi? Yemene beraber gelip aynı otelde kalmalarından çıkarmıştı muhtemelen bunu Tarık. Gerçi telefonda arkadaşım diye bahsettiğini hatırladı Nagehan ama demek ki Tarık bunu anlamamıştı.

Tam bu sırada Serhat söze atıldı.

“Nişanlandığımızı henüz kimseye duyurmadık.”

Nagehan'ın şaşkınlığı bu sefer daha da arttı. Serhat'a baktığında, inci gibi dişlerini göstererek kendisine gülümsüyordu. Bunun üzerine Nagehan daha da şaşırdı. Kabul etse ayrı, reddetse ayrı bir olay... Ama bu şakası yapılacak bir durum değildi ki...

Tam bu esnada odanın kapısı vuruldu. İçeriye biraz önce kendilerini karşılayan kadın, elinde kahve tepsi ile çıkageldi. Nagehan derin bir nefes aldı.

“İçer misiniz diye size sormadım ama burada sorulmaz, zira kahve reddedilmez. Biliyorsunuz, Yemen kahvesi ile meşhurdur.”

Kahvenin yanında farklı renkte şekerlemeler vardı. Her biri ayrı renkte nakışlı bardaklara sular konulmuştu. Nagehan fincanı alırken, ellerinin titremesinin sonucu az kalsın dökecekti.

“Türkçeyi ne kadar güzel konuşuyorsunuz Tarık. Neredeyse Türk olacağınızı düşüneceğim” dedi Serhat. Nagehan'ın telaşını gözden kaçırmak istiyordu.

214

“Gerçekten mi? Buna çok sevindim. Ama yanılmadınız, yarı Türk'üm zaten. Büyük büyükannem bir Türk. Çocukken buraya teyzesinin yanına gelmiş. Daha sonra da burada evlenmiş. Trajik bir öyküsü var aslında. Daha sonra Türkçeyi daha iyi öğrenmek için kursa gittim. Türkiye'ye gidip bir süre orada kaldım. Bu sebeple güzel konuşuyorum. Bazen kaçırdığım oluyor. Hem burada malumunuz Türk çok. Yemen toprağının her karışında bir Türk askeri gömülüdür. Fakat bu şehitlerin anıtları ne gezer, hatta pek çoğunun mezarı da yok ve hemen hepsi meçhul askerler... Bütün Yemen kıtası bir Türk şehitliğidir anlayacağınız. Ayrıca Yemene gidip de orada kalan askerlere bir daha kimselerin sahip çıkmaması çok acı. Burada kalanları burada tutan ana sebep ise garip bir töre anlayışı. Hayatta kalan ve ülkelerine dönmek isteyen askerleri yıllarca kimse arayıp sormamış. Kendi imkânlarıyla ülkelerine dönemeyen askerler Yemende mecburen yaşamak zorunda kalmış, burada yuva kurmuşlar. Zaten memleketten de ümidi kesmişler. Sebebi şu: Anadolu kadını yüreğine taş basmış, beklemiş de beklemiş kocasını yıllarca. Ama gelen giden olmamış ya da doğru dürüst kayıt tutulmadığından yaşadığı halde öldüğü haberi gitmiş. İşte bu sırada, yaşadıkları memlekette mal mülk başkalarına gitmesin diye, evlatlar yabancı bir adamın elinde kalmasın diye evin oğluyla evlendirilmiş kadınlar. Evin çocuk yaştaki küçük erkek evladı ile bile evlendirilen gelinler olmuş. Redif askerler de döndüklerinde bu manzarayla karşılaşmaktansa ölürüz daha iyi diyerek memleketten umutlarını hepten kesmişler.”

Nagehan ise başka bir mevzuya takılmıştı.

215

“Büyükannenin trajik bir öyküsü var dedin?” diye sordu Nagehan.

“Gerçekten trajik, çocuk yaşta anne ve babasını kaybetmiş. Daha sonra küçük kardeşinden ayrılmak zorunda kalmış. Uzun yıllar birbirlerini görememişler. Hasretini çok çekmiş, kendini çok yalnız hissetmiş. Bir şekilde karşılaşmışlar ama bu kötü bir karşılaşma olmuş. Bu arada Nagehan senin profesörün verdiği bir araştırma konusu vardı. Konuşmuştuk.”

“O profesör, Serhat Bey.”

“İnanmıyorum, ne güzel! Demek öğretmenim ile nişanlandın. Buna çok sevindim. Bu arada yemek hazırlıyorum. Bir yerlere gitmek yok. Hem benim de nişanım gelecek birazdan, sizinle tanıştıracam. Geleceğinizi haber verdim. İtiraz istemem ona göre. Ne diyordum; günlük tutmuş, duygularını kaleme almış büyükannem. Bu günlük bana kadar intikal etti. Seninle görüştüğün sonra bu konuyu araştırdım. Annemle konuştuk, ona Yemen türküsü ile ne bildiğini sordum. Seninle konuşmamızdan söz ettiğimde bana defteri verdi. Şimdi bende. Annem burada değil. Bu arada aman yanlış anlaşılmasın akrabalarımızın bir düğününde bulunmak için kuzeye gitti. Yoksa çok misafirperverdir. Türklerden gelen bir alışkanlık... Gerçi biz Yemenliler de misafirperverliğimiz ile biliniriz.

Her neyse... Defterin içinden bir kâğıt çıktı. Şu meşhur türkü... Kardeşi Mehmet ile karşılaştıklarında ondan

geçmiş kendisine ve bununla ilgili duygularını yazmış sayfalar dolusu. Aslında yaşadığı o travmadan sonra bir daha odasından hiç çıkmamış. Öyle söylerler büyükler.”

216

Nagehan, Tarık'ın anlattıklarını gözleri fal taşı gibi açılmış vaziyette dinliyordu. Kahvesinden sadece bir yudum almış, sonrasında kahveyi falan unutmuştu.

“Mehmet mi dedin? Büyükannenin adı neydi?”

“Kismet.”

“Kismet mi?”

“Evet, Kismet. Neden şaşırdın?”

“Tarık rica etsem defteri görebilir miyim? Yani büyükannenin günlüğünü.”

Her ne kadar bunun kendi özeli olduğunu düşünse de Na-gehan'daki saflığı, içtenliği sevmiştir Tarık. Başıyla onaylayıp ayağa kalktı ve ahşap oyma dolaba doğru yöneldi. Nagehan'ın kalbi hızla çarpıyordu, yüzü sararmıştı. Bunu fark eden Serhat endişelendi:

“Nagehan iyi misin?”

“İyi. Telaş etme, şaşırdım sadece.”

Tarık dolabı açıp üst raftan yaprakları sararmış, kahverengi deri kaplamalı defteri aldı ve Nagehan'a uzattı.

“Buyur.”

Nagehan defteri eline aldığı anda bu kez elleri bambaşka bir sebepten tir tir titriyordu. Defterin kapağını açtığı anda heyecandan öleceğini sandı. Kapağın iç kısmına yapıştırılmış, zarf gibi bölümün içinden sararmış bir kâğıt ucunu dışarıya çıkarmış, Nagehan'a bakıyor gibiydi. Sanki dedesi Nagehan'ı karşı-

lıyordu. Nagehan usulca bu katlanmış kâğıdı bulunduğu yerden çekip çıkardı. Defteri yanı başına koyduktan sonra kâğıdı açmaya başladı. Tarık ve Serhat ise şaşkınlıkla Nagehan'ı izliyorlardı. Ortada olağanüstü bir durum söz konusuydu ama neydi?

Nagehan yarı ağlamaklı yarı titrek bir sesle yazılanları okumaya başladı:

Havada bulut yok, bu ne dumandır?

Mahlede ölüm yok, bu ne şivandır?

Şu Yemen elleri neden yamandır?

Giden gelmiyor, acep nedendir?

Kışlanın önünde bir sürü kazlar Ayağım yalınayak, yüreğim sızlar Yemene gidene ağlıyor kızlar

Burası Muş'tur, havası hoştur Giden gelmiyor, acep ne iştir?

Kışlanın önünde redif sesi var Açın bakın çantasında nesi var?

Bir çift kundurayla bir de fesi var

Burası Muş'tur, havası hoştur Giden gelmiyor, acep ne iştir?

Serabın görsem de o bile hoştur.

Ya Rab rüya mıdır bu, nasıl düştür?

Bir tas su bile burada aştır

218

Anu Yemen'dir, gülü çemendir.

Giden gelmiyor, acep nedendir?

Serhat, Nagehan'a döndü:

"Bu kayıp bölüm. İnanamıyorum! Yanılmamışım. Nagehan inanamıyorum!"

"Sanıyorum aradığın bu. Ben de bunu anlatmak istiyordum sana" dedi Tarık.

Nagehan, Tarık'a sordu:

"Tarık, Kısmet Hanım Yemene geldiğinde kaç yaşındaymış?" "Sanıyorum 9 falan."

"Kardeşine ne olmuş?"

"Anne ve babası ölünce oğlan kardeşini hiç çocuğu olmayan komşuları evlat edinmişler. Yemendeki teyzesi de büyükannemi."

"Tarık, Mehmet Bey'in yüzünde bir iz falan var mıymış? Senin yüzündeki gibi..."

"Boynundan yüzüne doğru hilal şeklinde bir lekesi olduğunu söylemişti annem. Defterde de yazıyor zaten. Bakın bende de

ff

var.

"Aynı izden bende de var."

Bu esnada boynunu gösterdi Serhat'a. Serhat hâlâ ne olduğunu anlamıyordu. Kayıp bölüm ortaya çıkmıştı ama bundan daha fazla bir şeyler vardı şu an.

219

"Tarık, sanıyorum biz akrabayız. Yanılmıyorsam Mehmet diye bahsettiğin benim büyük büyük babam."

"Olamaz!"

"Ben de şaşkınım."

Tam bu sırada "Merhaba!" diye geleneksel kıyafetlere benzemeyen, daha Batılı tarzda giyinmiş bir kadın girdi içeriye.

Hepsi odaya giren kişinin yüzüne bakıyorlardı. Şaşkın vaziyette...

"Neden şaşkınsınız hepiniz? Yüzümde bir şey mi var?"

Tarık'ın nişanlısı koşarak odadan çıkıp banyoya doğru yöneldi. Ardından Tarık sesleniyordu:

"Hayır, yüzünde bir şey yok."

Peyderpey öğrenmektir yaşamak.

Beklenmeyen gerçeklerin yüzümüze çarpmasıdır.

Gerçek bize koşar bazen.

Hiç ummadığımız bir anda yaşam bize bir kapı aralar ve ummadığımız bir hikâye sızar içeriye.

Yaşamak böyle bir şeydir işte!

Hesapsız plansız, yürekten yapılan duaların kabulü gibidir karşılaşmalar...

O isterse olur.

220

O isterse hükmünü kurar.

O isterse acılı ayrılıkları nesiller sonrasında tatlı kavuşmalara dönüştürür.

Bazen hayat bir çilek tadında sunar gerçeği.

Bazen göçmen kuşların taşıdığı o yalnızlık duygusunu yok eder, buldurur gurbette soyunun izini.

Nagehan'm isteği üzerine, 45 dakikalık bir yolculuğun ardından büyük dedesi Mehmet'in gömülü bulunduğu mezarlığa ulaştılar. Yol boyunca hiç konuşmadı Nagehan. Tarık da suskundu. Serhat'm sorularına kısa cevaplar vermekle yetindiler. Arabadan indiklerinde havaya safran rengi hâkimdi.

Tarık'ın evinde bulundukları sürece ve yol boyunca okuduğu defterde Kısmet'in duygularına tanıklık etmişti Nagehan. Kimi zaman ağlamış, kimi zaman kalbine bir sızı takılıp kalmıştı.

Mezarlıkta da çok garip duygular içinde kaybolmuştu. Kabirlerin başında mezar taşları yoktu. Bir taş parçası, hepsi bu. Mehmet'in gömülü bulunduğu mezarı bulmaları mümkün değildi.

"Mehmet Bey'in nerede gömülü olduğunu gösteremem. Ama bu mezarlık olduğu kesin" dedi Tarık.

"Yemenin kendisi zaten başlı başına bir mezarlık değil mi?" diye karşılık verdi Nagehan.

221

Çok önceki zamanlar bugünle buluşuyor gibiydi.

Mezarlığın huzurlu dinginliğine bıraktı Nagehan kendini.

Çöllerden volkanik platolara, yüksek dağlık bölgelerden Kı-zıldeniz ve Aden Körfezine doğru uzanan bir burukluk yayıldı bütün coğrafyaya. Geçmişin izini sürüyor gibiydiler. Zamanın öte yakasından sözler yayılıyordu gökyüzüne.

Geçmişten bugüne uzanan kalp çarpıntıları... Kelebeklerin kanatlarına yerleşmiş anılar giderek büyüyor ve bir Anka kuşunun kanatlarından dökülüyordu yeryüzüne.

Papatya tarlalarında yalınayak dolaştığını düşledi Nagehan. Yemyeşil çayırlarda açmış binlerce papatyadan demetler devşirdi kucak dolusu.

Papatyaları Mehmet'in mezarı olarak kabul ettiği tüm kabirlerin üzerlerine bırakmaya başladı.

Gözlerinden yaşlar söğüt dalları gibi uzanıyordu incecik, sessiz.

Gurbet kuşlarına el salladı, hasrete gebe kalmış ne varsa hepsinin adına nabız atışı gibi muhabbeti diledi. Kabirlerin baş yerine konulmuş küçük kaya parçalarının çatlaklarından tomurcuklanmayı diledi baharın dalları gibi.

Bütün esir gurbet acılarının düğümlerini çözdü tek tek. Ellerini açıp Fatiha okumaya başladı. O an deniz

kenarında olmak istedi. Yalınayak sahilde yürümek...

Duasını bitirip ellerini yüzüne kavuşturduğunda epey zamandır kendisini izleyen Serhat yanına yaklaştı. İlk kez elini

222

tuttu usulca. Parmaklarını parmaklarının arasına geçirdi. İrkildi Nagehan. Serhat'ın yüzüne baktı soran gözlerle. Serhat uzandı ve Nagehan'ın yaşlarla ıslanmış yanağına masum bir öpücük kondurdu. Ardından ekledi:

“Benimle evlenir misin? Ömrümün sonuna kadar hayat arkadaşım, sevgilim, yuvam olur musun? Yüreğini mabedim yapar mısın?”

Nagehan hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Bu duruma şahit olan Tarık da gözyaşlarına engel olamadı.

“Ömrümün sonuna kadar senin sevgilin, hayat arkadaşın olmaya evet sevgilim” dedi Nagehan.

Havadaki safran rengi yerini uçuş uçuş mavilere, pembelere, morlara bırakıyordu. O esnada tatlı bir rüzgâr peyda oldu. Uzaklardan kuş misali uçarak rüzgâra kapılmış bir yemeni onlara doğru yaklaşıyordu havada daireler çizerek. Hep birlikte izlemeye koyuldular. Bir hayli yıpranmış, aşınmış olan bu yemeni yaklaştı, yaklaştı ve mezarlığın orta yerinde, başında en küçük kaya parçası bulunan kabrin üzerine kendini bıraktı.

Yemen hâlâ kanıyordu bin yemenide...

223